

Kallelse till sammanträde med Kultur- och fritidsnämnden

Datum och tid: 2022-12-14, klockan 17:30-19:00

Plats: Örtofta slott

Förhinder anmäls till susanne.jonasson@eslov.se

Ordförande

Christine Melinder (M)

1. Upprop

2. Val av justerare

3. Eslövsfesten - utvärdering Lotta Pettersson

4. Ekonomisk månadsuppföljning (KOF.2022.0003) Sofia Barring

Beslutsunderlag

- Ekonomisk månadsrapport november 2022
- Ekonomisk månadsrapport per 20221130
- Frisknärvaro Hälsotal 20221130

5. Uppföljning av intern kontrollplan 2022 (KOF.2021.0151) Sofia Barring

Beslutsunderlag

- Uppföljning intern kontroll 2022
- Bilaga - Återrapportering Intern kontroll 2022

6. Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete 2022 (KOF.2022.0138) Marcus Kulle

Beslutsunderlag

- Årlig uppföljning systematiskt arbetsmiljöarbete 2022
- Sammanställning SAM Kof 2022
- Medborgarhuset
- Karlsrobadet
- Allmän kultur och fritid
- Biblioteket

- Gasverket
- Kulturskolan

7. Uppföljning av systematiskt brandskyddsarbete (KOF.2022.0139) Marcus Kulle

Beslutsunderlag

- Uppföljning systematiskt brandskyddsarbete 2022
- Årlig uppföljning SBA 2022 Kof

8. Ändrade öppettider - Karlsrobadet (KOF.2022.0142) Marcus Kulle

Beslutsunderlag

- Ändring av öppettider Karlsrobadet 2023

9. Yttrande på remiss från Länsstyrelsen - Skånes friluftslivsplan (KOF.2022.0112) Marcus Kulle

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Yttrande på Skånes friluftslivsplan
- Yttrande friluftslivsplan Länsstyrelsen
- Utkast till Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030
- Utkast till Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2030
- Utkast till Kartläggning friluftslivsområden Skåne
- Utkast till Kunskapsbank för framtidens friluftsliv i Skåne
- Fritidspolitisk strategi för Eslövs kommun 2022-2030

10. Ändring av beslutat sammanträdesdatum för januari 2023 (KOF.2022.0108) Marcus Kulle

Beslutsunderlag

- Ändring av beslutat sammanträdesdatum januari 2023

11. Förvaltningschefen informerar (KOF.2022.0004) Marcus Kulle

**12. Kultur- och fritidsnämndens målarbete
(KOF.2022.0005)**

**13. Rapport från rådet för Hälsa och Trygghet
(KOF.2022.0006)**

14. Redovisning av delegeringsbeslut

KOF.2022.0144-2 Delegeringsbeslut - Idolfs loge

KOF.2022.0143-1 Revidering av dokument- och informationshanteringsplan

KOF.2022.0143-3 Dokument- och informationshanteringsplan för kultur- och fritidsnämnden

KOF.2022.0143-2 Gallringsplan för handlingar av ringa och tillfällig betydelse

15. Anmälningar för kännedom

KOF.2022.0131-1 Kommunfullmäktiges beslut § 90, 2022 Val av valberedning för perioden fram till och med den 14 oktober 2026

KOF.2022.0132-1 Kommunfullmäktiges beslut § 91, 2022 Val av kommunstyrelse inklusive ordförande och förste och andre vice ordförande för tiden den 1 november 2022 till dess att kommunfullmäktige väljer kommunstyrelse

KOF.2022.0133-1 Kommunfullmäktiges beslut § 96, 2022 Delårsbokslut per 2022-08-31 med ekonomisk prognos för hela året

KOF.2022.0134-1 Sammanträdestider för kommunfullmäktige 2023

- SOT.2021.0044-45 Servicenämndens beslut § 125, 2022 Uppföljning av byggprojekten för november 2022
- SOT.2021.0044-44 Uppföljningsrapport av byggprojekten för november 2022
- KOF.2022.0140-2 Kommunstyrelsens arbetsgivarutskotts beslut § 26, 2022 Sammanträdestider för kommunstyrelsens arbetsgivarutskott för 2023
- KOF.2022.0146-1 Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 154, 2022 Åtgärdsplan investeringar budget 2023 plan 2024-2027

Ekonomisk månadsuppföljning

4

KOF.2022.0003

2022-12-05
Sofia Barring
+4641362072
sofia.barring@eslov.se

Kultur- och fritidsnämnden

Ekonomisk månadsrapport november 2022

Ärendebeskrivning

Den ekonomiska månadsrapporten redovisas varje månad till kultur- och fritidsnämnden i enlighet med kommunens ekonomiska styrprinciper.

Förutom det faktiska redovisade utfallet per den aktuella månaden, redovisas också frisknärvaron (hälsotal) för perioden. Senaste månadens frisknärvaro är preliminär.

Beslutsunderlag

Ekonomisk månadsrapport per 221130
Frisknärvaro Hälsotal 221130

Beredning

Per den siste november redovisar kultur och fritid en positiv budgetavvikelse på 0,5 mnkr. Överskottet återfinns i posten för övriga driftskostnader till följd av bidrag kvarstår att betalas ut men som beräknas bli i linje för erhållen budgetram för året. På grund av personalomsättning och vakanser har utbetalningar och visa kostnader senarelagts i år mot tidigare år.

Den tidigare lämnade helårsprognosen om negativa -0,5 mnkr för kultur och fritid förbättras till 0 mnkr. Förbättringen beror till stor del av kommande omföringar av personalkostnader och ersättning för projekt som idag belastar förvaltningens driftsredovisning. Samt att förvaltningen som en förberedelse för det ekonomiska läget 2023 är restriktiva med både inköp och vikarietillsättning.

Förslag till beslut

- Kultur och fritidsnämnden godkänner ekonomisk månadsrapport för november 2022.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Marcus Kulle
Förvaltningschef

Sofia Barring
Controller

Driftsredovisning till och med 2022-11-30, Kultur- och fritidsförvaltningen (Mnkr)

	Period budget	Period utfall	Avvik. mot periodbudget	Årsbudget	Prognos helår	Avvikelse helår
Intäkter	11,0	11,1	0,1	12,0	12,6	0,6
Personalkostnader	-35,7	-36,1	-0,4	-38,9	-38,9	0,0
Lokalkostnader	-49,0	-48,9	0,1	-53,5	-53,3	0,2
Övriga driftskostnader	-19,1	-18,5	0,6	-20,6	-21,5	-0,9
Kapitalkostnader	-0,3	-0,2	0,1	-0,3	-0,2	0,1
Resultat	-93,1	-92,6	0,5	-101,3	-101,3	0,0

	Period budget	Period utfall	Avvik. mot periodbudget	Årsbudget	Prognos helår	Avvikelse helår
Nämnd	-0,5	-0,4	0,1	-0,5	-0,4	0,1
Personalkostnader	-0,4	-0,3	0,0	-0,4	-0,4	0,0
Övriga driftskostnader	-0,1	-0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,1
Förvaltningschef	-5,0	-5,1	-0,1	-5,4	-5,5	0,0
Intäkter	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,0	-0,1
Lokalkostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-3,8	-3,7	-0,0	-4,1	-4,0	0,1
Övriga driftskostnader	-1,3	-1,3	0,0	-1,4	-1,4	0,0
Fritid	-51,6	-52,0	-0,4	-56,3	-56,9	-0,7
Intäkter	7,0	6,0	-1,0	7,7	6,7	-1,0
Kapitalkostnader	-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Lokalkostnader	-40,1	-40,0	0,2	-43,8	-43,6	0,2
Personalkostnader	-10,0	-10,2	-0,2	-10,9	-10,7	0,2
Övriga driftskostnader	-8,3	-7,6	0,7	-9,0	-9,1	-0,1
Kultur	-36,0	-35,1	0,9	-39,1	-38,5	0,6
Intäkter	3,9	5,1	1,2	4,3	5,9	1,7
Kapitalkostnader	-0,1	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,1
Lokalkostnader	-8,9	-8,9	0,0	-9,7	-9,7	0,0
Personalkostnader	-21,5	-21,8	-0,3	-23,5	-23,8	-0,3
Övriga driftskostnader	-9,4	-9,5	-0,1	-10,1	-10,9	-0,8
Totalsumma	-93,1	-92,6	0,5	-101,3	-101,3	0,0

Periodens resultat:

Per den sista november redovisar kultur och fritid en positiv budgetavvikelse på 0,5 mnkr.

Fritidsverksamheterna:

Intäkterna för badet har som aviserats tidigare varit lägre vid början av året både till följd av pandemin men även under våren till följd av uteblivna intäkter på grund av branden i ett elskåp som resulterade i en stängd pool.

Personalkostnaden per den sista november är högre än budgeterat för fritidsverksamheterna. En del av denna personalkostnad avser kostnad för personal som varit utlånad i projekt och vars lönekostnad kommer omföras till en annan förvaltning. Detta är inräknat i helårsprognos.

På grund av personalomsättning och sjukskrivningar har utbetalningar av stöd framflyttats vilket återspeglas i utfallet för övriga driftskostnader. Helårsprognosen beräknas bli i linje med erhållen budgetram.

Kulturverksamheterna:

Intäkterna är högre för både kulturskolan och Biblioteket till följd av de stadsbidrag som erhållits men som inte budgeterats.

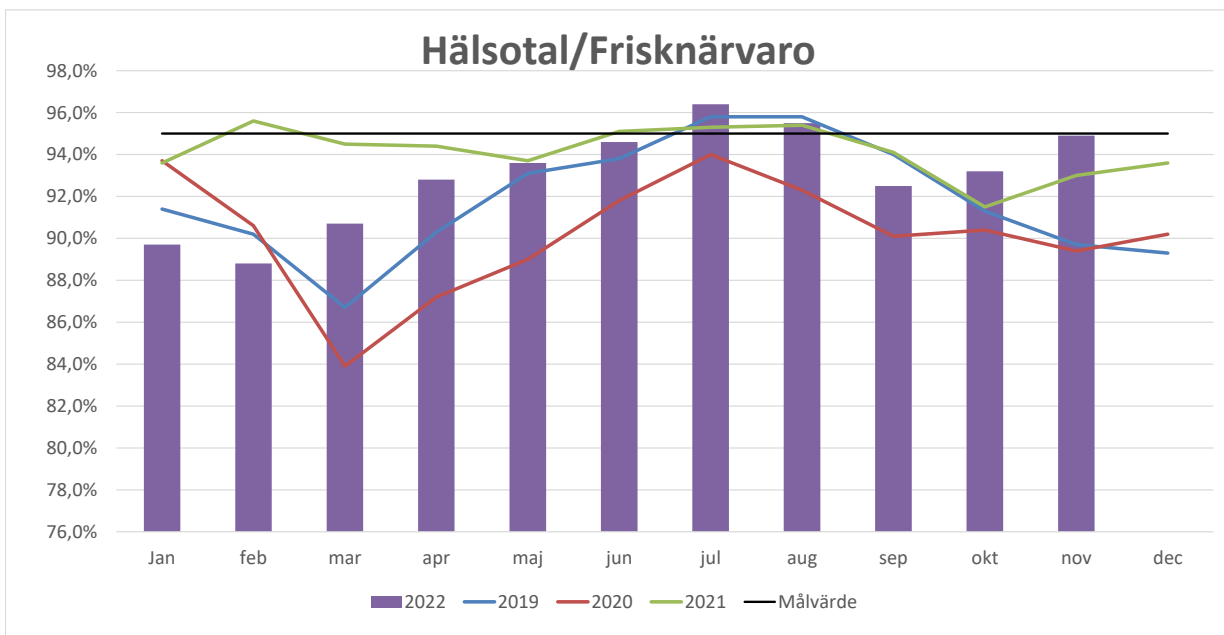
Till följd av stadsbidragen ökas också personalkostnaden då personal främst på kulturskolan går upp i tjänstgöringsgrad.

Helårsprognos:

Den tidigare lämnade helårsprognosen om negativa -0,5 mnkr för kultur och fritid förbättras till 0,0 mnkr. Förbättringen beror till stor del av kommande omföringar av personalkostnader och ersättning för projekt som idag belastar driftsredovisningen för förvaltningen. Samt att förvaltningen som en förberedelse för det ekonomiska läget 2023 är restriktiva med både inköp och vikarietillsättning.

År	2019	2020	2021	2022	Målvärde
Jan	91,4%	93,7%	93,6%	89,7%	95%
feb	90,2%	90,6%	95,6%	88,8%	95%
mar	86,7%	83,9%	94,5%	90,7%	95%
apr	90,3%	87,2%	94,4%	92,8%	95%
maj	93,1%	89,0%	93,7%	93,6%	95%
jun	93,8%	91,8%	95,1%	94,6%	95%
jul	95,8%	94,0%	95,3%	96,4%	95%
aug	95,8%	92,3%	95,4%	95,5%	95%
sep	94,0%	90,1%	94,1%	92,5%	95%
okt	91,3%	90,4%	91,5%	93,2%	95%
nov	89,7%	89,4%	93,0%	94,9%	95%
dec	89,3%	90,2%	93,6%	95%	95%

Diagrammet nedan visar frisknärvaro/hälsotal per månad åren 2019 -2022. Frisknärvaro för november 2022 är preliminärt. Kommunens uttalade mål är att nå en frisknärvaro på 95 % (svart linje).

Uppföljning av intern kontrollplan 2022

5

KOF.2021.0151

2022-11-28
Sofia Barring
+4641362072
sofia.barring@eslov.se

Kultur- och fritidsnämnden

Uppföljning intern kontroll 2022

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har antagit reglemente för intern kontroll. Enligt reglementet har varje nämnd skyldighet att årligen fastställa och följa upp en plan för den interna kontrollen inom nämndens ansvarsområde.

Beslutsunderlag

- Bilaga - Återrapportering intern kontroll 2022

Beredning

Kontroll har utförts i enlighet med Kontrollplan kultur- och fritidsnämnden. Resultatet av den interna kontrollen finns sammanställt i Bilaga - Återrapportering intern kontroll 2022.

Vid beredning av ärendet har utvecklingsledare Ulrica Adelbris varit delaktig.

Förslag till beslut

- Nämnden godkänner återrapportering för intern kontroll 2022 och översänder den till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Marcus Kulle
Förvaltningschef

Sofia Barring
Controller

Intern kontroll 2022
Kultur och Fritidsnämnden

Granskning	Risk	Metodik	Ansvarig/Kontrollant	Plan Klar
Årlig kontroll av föreningsbidrag	Måttlig	Stickprovskontroll av inskickat material från slumpmässigt utvalda bidragsberättigade föreningar.	Fritidsutvecklare	November
Introduktion av nyanställda	Måttlig	Tillsammans med verksamhetschefer och nyanställda i verksamheterna kontrolleras att rutiner finns och följs.	Controller	November
Simbassänger lämnas obevakade	Hög	Tillsammans med verksamhetschef för baden. Kontroll av att det finns rutiner för hur bevakning av bassänger ska ske.	Controller	November
Skyddade personuppgifter	Hög	Tillsammans med verksamhetschefer kontroll att det finns dokumenterat för att säkerställa att skyddade personuppgifter inte röjs.	Controller	November

Rapport utfall

Kontrollen visade inga tecken på oegentligheter.

Kontroll visade att det fanns flera olika rutiner till hjälp. Ett bra stöd finns kommungemensamt på kommunens intranät och ett komplimenterande förvaltningsspecikt har även tagits fram som kan anpassas beroende på tjänst.

Ny verksamhetschef för baden tillträdde i augusti 2022. Kontroll visade att rutiner finns för hur bevakning av bassänger ska ske.

Under året har vi identifierat att den risk vi ser är kopplat till in- och utbetalningar. I dagsläget finns fungerade lösningar i verksamheterna för att säkerställa att personuppgifter inte röjs. Dessa rutiner behöver dock dokumenteras för att inte bara vara personbundna och risker på omställning till kontantfriverksamhet behöver utredas.

**Årlig uppföljning av systematiskt
arbetsmiljöarbete 2022**

6

KOF.2022.0138

2022-11-28

Ulrica Adelbris

+4641362192192

ulrica.adelbris@eslov.se

Kultur- och fritidsnämnden

Årlig uppföljning systematisk arbetsmiljö 2022

Ärendebeskrivning

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM, bedrivs i enlighet med arbetsmiljöpolicyn samt föreskriften AFS 2001:1; Systematiskt arbetsmiljöarbete. Med tanke på de förtroendevaldas arbetsgivaransvar genomförs årligen en förvaltningsövergripande sammanställning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Varje verksamhet inom Kultur och Fritid har i samråd med skyddsombud och/eller medarbetare gått igenom checklistan för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Beslutsunderlag

- Sammanställning SAM KoF 2022
- Medborgarhuset
- Karlsrobadet
- Allmän kultur och fritid
- Biblioteket
- Gasverket
- Kulturskolan

Beredning

Sammanställning har gjorts av checklistorna från alla verksamheterna. Mindre brister och åtgärder i enskilda verksamheter ansvarar varje verksamhetschef för. För de övergripande bristerna har ett förslag på förvaltningsövergripande handlingsplan tagits fram med följande förbättringsåtgärder inför 2023:

- Säkerställa att ansvaret för arbetsmiljöarbetet är fördelat i verksamheterna för nya chefer.
- Årligen lyfta Eslövs kommuns riktlinjer, rutiner och mål för arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsträff, för att säkerställa att alla medarbetare får till sig information och kunskap.

- Säkerställa systematiken i det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamhet som genomgår organisationsförändring.
- Lyfta statistik för tillbudsrapporter och arbetsskador på samverkan för gemensam analys och ha tätare samverkansmöten för ökad delaktighet i övergripande förändringsarbete.

Förslag till beslut

- Kultur- och fritidsnämnden beslutar att fastställa upprättat förslag om handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet 2023.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Marcus Kulle
Förvaltningschef

Ulrica Adelbris
Utvecklingsledare

2022-12-05

Ulrica Adelbris

+4641362192

ulrica.adelbris@eslov.se

Marcus Kulle

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, kultur- och fritidsnämnden 2022

Som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs årligen en uppföljning för att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1.

Resultatet av den årliga uppföljningen visar överlag på ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

Nedan redovisas paragraferna i AFS 2001:1 tillsammans med delar av verksamheternas svar på årets checklista för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.

Svaret visar på att arbetsmiljöarbete överlag ingår som en naturlig del i kultur- och fritidsnämndens verksamheter. I en del verksamheter finns behovet av att göra målen och rutinerna mer kända för medarbetarna samt säkerställa systematiken i det löpande arbetsmiljöarbetet.

4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Medarbetare och skyddsombud ges möjlighet till medverkan gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet, dock önskas mer inflytande i de övergripande processerna genom tätare samverkansmöten. Över lag visar uppföljningen att kunskapen och kompetensen är god hos både chefer och

skyddsombud. Samtliga verksamheter har regelbundna arbetsplatsträffar där det systematiska arbetsmiljöarbetet tas upp, samt utvecklingssamtal genomförs och är tillfredsställande. Dock är det inte tydligt i verksamheterna vilka frågor som arbetas med i samverkan.

5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicy och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.

Det finns en arbetsmiljöpolicy samt skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Riktlinjerna för kommunen är framtagna under hösten 2022 och ska gås igenom på APT i samtliga verksamheter.

6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om

- regler som har betydelse för arbetsmiljön*
- fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall*
- åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall*
- arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö.*

Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.

I de flesta verksamheterna finns fungerande fördelning och uppföljning av arbetsmiljöuppgifter och chefer anger sig ha tillräcklig utbildning gällande arbetsmiljö samt kunskaper för att förebygga och hantera ohälsa och kränkande särbehandling. På grund av organisatoriska förändringar inom en av verksamheterna inom Kof finns det oklarheter kring ansvarsfördelning som behöver hanteras omgående.

7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet.

Arbetsgivaren ser till att medarbetare har tillräckliga kunskaper om arbetet och dess risker för att ohälsa och olycksfall ska kunna förebyggas. Det finns över lag skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter, samtidigt identifieras viss osäkerhet för en av verksamheterna i samband med en större organisationsförändring. I denna verksamhet kommer också en introduktionsplan arbetas om under vårterminen.

8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.

Risker undersöks, bedöms, åtgärdas och utvärderas över lag fortlöpande vad gäller den fysiska, psykiska och sociala arbetsmiljön, samt vid planering av ny eller förändrad verksamhet. Riskbedömningarna dokumenteras i riskhanteringssystemet KIA och hanteras i samverkan.

9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.

För tillbud och arbetsskador finns rutiner för rapportering och uppföljning och det säkerställs att dessa följs. Anmälan, utredning och uppföljning av tillbud och arbetsskador sker i KIA. Dessa hanteras i dagsläget inte i samverkan, men kommer tas upp framöver. Regelbunden uppföljning av sjukfrånvaro görs.

10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för

att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.

För de händelser som inte omedelbart kan förebyggas finns det handlingsplaner. Åtgärderna i handlingsplanerna följs upp, kontrolleras och utvärderas.

12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.

Företagshälsovården och HR-avdelningen används vid behov, kontakten med företagshälsovården anges vara välfungerande och det upplevs inte finnas några behov av ytterligare resurser för att hantera arbetsmiljöärenden.

Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Riktlinjer mot kränkande särbehandling och diskriminering är kända för majoriteten av personal på arbetsplatsen och det säkerställs att riktlinjerna följs. I en av verksamheterna har det uppstått tveksamheter och riktlinjerna kommer under våren att arbetas med på APT. Arbetsgivaren undersöker, åtgärdar och följer upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena så kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas på arbetsplatsen. Det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter sker i samverkan med arbetstagarna.

Detta sker dels på APT men också med de fackliga representanterna i FÖSAM.

Förbättringsåtgärder:

Förslag till förbättringsåtgärder grundar sig på i checklistan framkomna brister.

- Säkerställa att ansvaret för arbetsmiljöarbetet är fördelat i verksamheterna för nya chefer.
- Årligen lyfta Eslövs kommuns riktlinjer, rutiner och mål för arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsträff, för att säkerställa att alla medarbetare får till sig information och kunskap.
- Säkerställa systematiken i det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamhet som genomgår organisationsförändring.
- Lyfta statistik för tillbudsrapporter och arbetsskador på samverkan för gemensam analys och ha tätare samverkansmöten för ökad delaktighet i övergripande förändringsarbete.

Ulrica Adelbris
Utvecklingsledare

GENOMFÖRANDE

☑ Utförd

Klara rader: 54/54

Ansvarig: Emil Ahlqvist

Datum: 2022-10-27 Enhet: Medborgarhuset (4F)

Deltagare: Emil Ahlqvist

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Länkat dokument: AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver åtgärdas snarast (för att lägga till åtgärder trycker du på symbolen för skriftnyckel).

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Frågorna som besvaras med nej ska kommenteras.

Syftet med den årliga uppföljningen(arbetsmiljörevision) är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1. Med hänvisning till respektive paragraf ska frågorna besvaras.

I den årliga uppföljningen inkluderas även frågor som berör Diskrimineringslagen 2008:567, 3 kap aktiva åtgärder. Frågor som berör aktiva åtgärder är i sista avsnittet.

Arbetsledare tillsammans med skyddsombud/arbetsplatsombud/elevskyddsombud, samt eventuellt några medarbetare besvarar frågorna tillsammans.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-07-01, senast reviderat 2019-08-27)

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.		☐	
1	Finns arbetsmiljöfaktorerna med när beslut ska fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet?	Ja	☐	
2	Hanteras såväl fysiska som psykologiska arbetsmiljöförhållanden i verksamheten?	Ja	☐	
3	Finns mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
4	Är målen kända i verksamheten?	Ja	☐	
5	Tas hänsyn till att arbetstidens förläggning kan inverka på medarbetarnas hälsa vid planering av arbetet?	Ja	☐	
	4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.		☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
6	Ges arbetstagarna och skyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	25 (168)
7	Ges elevskyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?		☒	
8	Har skyddsombudet tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?		☒	
9	Finns det en fungerande samverkansgrupp som behandlar arbetsmiljöfrågorna? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
10	Är samverkansgruppens arbetssätt och uppgifter klart uttalade?	Ja	☐	
11	Deltar samverkansgruppen aktivt i förändrings – och utvecklingsarbete?	Ja	☐	
12	Genomförs regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja	☐	
13	Diskuteras systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsträffarna?	Ja	☐	
14	Genomförs årliga utvecklingssamtal?	Ja	☐	
15	Genomförs utvecklingssamtalen tillfredsställande?	Ja	☐	
	5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicy och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.		☐	
16	Har all personal fått information om arbetsmiljöpolicy?	Ja	☐	
17	Finns skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
18	Är rutinerna kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
19	Säkerställs det att rutinerna följs i vardagsarbetet?	Ja	☐	
20	Är riktlinjerna för rehabilitering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om • regler som har betydelse för arbetsmiljön, • fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall, • åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt • arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.		☐	26 (168)
21	Finns skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser?	Ja	☐	
22	Säkerställs det att fördelade uppgifter utförs?	Ja	☐	
23	Kan balans mellan uppgifter, befogenheter och resurser upprätthållas?	Ja	☐	
24	Finns rutiner för returnering av en arbetsmiljöuppgift?	Ja	☐	
25	Har chefer och arbetsledare tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	
26	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning?	Ja	☐	
27	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling?	Ja	☐	
	7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet. AFS 2018:4 13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor från människor, får särskild utbildning om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.		☐	
28	Får nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter en bra introduktion där arbetsmiljö ingår?	Ja	☐	
29	Vet alla anställda vilka risker som förekommer i deras arbete?	Ja	☐	
30	Finns skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter?	Ja	☐	
31	Säkerställs det att dessa instruktioner följs?	Ja	☐	
32	Har arbetstagarna information om gällande föreskrifter för sitt arbete?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.		☐	27 (168)
33	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker fortlöpande både vad gäller den fysiska och den psykiska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
34	Dokumenteras riskbedömningarna?	Ja	☐	
35	Hanteras riskbedömningarna inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
36	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker vid planering av och beslut om exempel ny eller ändrad verksamhet?	Ja	☐	
	9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.		☐	
37	Finns det rutiner för tillbudshantering?	Ja	☐	
38	Säkerställs det att de följs?	Ja	☐	
39	Utreds ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja	☐	
40	Följs ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud upp?	Ja	☐	
41	Hanteras kunskap om de tillbud och olycksfall som förekommer inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
42	Görs en skriftlig sammanställning av tillbud och olycksfall på arbetsplatsen?	Ja	☐	
43	Görs en regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron på arbetsplatsen?	Ja	☐	
	10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.		☐	
44	Finns det skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte kan genomföras direkt?	Ja	☐	
45	Följs åtgärderna i handlingsplanen upp systematiskt?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
46	Kontrolleras och utvärderas genomförda åtgärder?	Ja	☐	28 (168)
	12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.		☐	
47	Används företagshälsovården och HR-funktionen i arbetsmiljöärenden?	Ja	☐	
48	Fungerar kontakten med företagshälsovården tillfredsställande?	Ja	☐	
49	Finns det tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden? (Om nej, motivera)	Ja	☐	
	Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.		☐	
50	Är riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
51	Säkerställs det att riktlinjerna följs?	Ja	☐	
52	Undersöker, åtgärdar och följer arbetsgivaren upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas?	Ja	☐	
53	Dokumenteras det löpande arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter? (Till exempel genom undersökning av risker, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering)	Ja	☐	
54	Sker det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i samverkan med arbetstagarna (i LOSAM, FÖSAM och CESAM representerade av fackliga organisationerna)?	Ja	☐	

Uppföljningsansvarig
Ahlqvist, Emil

Klar
☐

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

GENOMFÖRANDE☐ Utförd

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 1/17

Ansvarig: Johannes Stifors

Datum: 2022-11-18 Enhet: Bad (4F)

Deltagare: Sandra Eriksson, Johannes Stifors

Övriga deltagare: Cecilia Larsson

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Länkat dokument: AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver åtgärdas snarast (för att lägga till åtgärder trycker du på symbolen för skriftnyckel).

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Frågorna som besvaras med nej ska kommenteras.

Syftet med den årliga uppföljningen(arbetsmiljörevision) är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1. Med hänvisning till respektive paragraf ska frågorna besvaras.

I den årliga uppföljningen inkluderas även frågor som berör Diskrimineringslagen 2008:567, 3 kap aktiva åtgärder. Frågor som berör aktiva åtgärder är i sista avsnittet.

Arbetsledare tillsammans med skyddsombud/arbetsplatsombud/elevskyddsombud, samt eventuellt några medarbetare besvarar frågorna tillsammans.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-07-01, senast reviderat 2019-08-27)

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.		☐	
1	Finns arbetsmiljöfaktorerna med när beslut ska fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet?	Ja	☐	
2	Hanteras såväl fysiska som psykologiska arbetsmiljöförhållanden i verksamheten?	Ja	☐	Är en pågående process i om organisationsförändring. Hanteras ja, klara nej inte än.
3	Finns mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
4	Är målen kända i verksamheten?	Nej	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel		
Åtgärd						
31 (168)						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
1	Göra målen kända i verksamheten	Arbeta med på APT i arbetsgruppen	Stifors, Johannes		Planerad	2023-03-31 Klar ☐
5	Tas hänsyn till att arbetstidens förläggning kan inverka på medarbetarnas hälsa vid planering av arbetet?	Ja	☐			
	4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.		☐			
6	Ges arbetstagarna och skyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐			
7	Ges elevskyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?		☒			
8	Har skyddsombudet tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?		☒	Inget skyddsombud idag. Ny röstning väntas.		
9	Finns det en fungerande samverkansgrupp som behandlar arbetsmiljöfrågorna? (Fösam/Losam)	Ja	☐	Finns men otydligt om vad för frågor som lyfts.		
10	Är samverkansgruppens arbetssätt och uppgifter klart uttalade?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
2	På förvaltningsnivå är det klart, men inte på avdelningsnivå	Information från FÖSAM-representanter	Stifors, Johannes		Planerad	2023-01-31 Klar ☐
11	Deltar samverkansgruppen aktivt i förändrings – och utvecklingsarbete?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
3	Otydligt om samverkan av förändringsarbete	JS tar reda på	Stifors, Johannes		Planerad	2023-01-31 Klar ☐
12	Genomförs regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja	☐			
13	Diskuteras systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsträffarna?	Ja	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
4	Arbete som kommer få ta mer plats på APT	Gå från bara information till diskussion	Stifors, Johannes		Planerad	2023-03-31 Klar ☐
14	Genomförs årliga utvecklingssamtal?	Ja	☐			
15	Genomförs utvecklingssamtalen tillfredsställande?	Ja	☐			

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel		
	5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicyn och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.		☐	32 (168)		
16	Har all personal fått information om arbetsmiljöpolicyn?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
5	Genom av policy på APT		Stifors, Johannes		Planerad	2023-03-31 Klar ☐
17	Finns skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐			
18	Är rutinerna kända på arbetsplatsen?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
6	Gå igenom nya riktlinjer		Stifors, Johannes		Planerad	2023-03-31 Klar ☐
19	Säkerställs det att rutinerna följs i vardagsarbetet?	Nej	☐	genomgång enligt svar på tidigare fråga.		
20	Är riktlinjerna för rehabilitering kända på arbetsplatsen?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
7	Genomgång på APT		Stifors, Johannes		Planerad	2023-03-31 Klar ☐
	6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om • regler som har betydelse för arbetsmiljön, • fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall, • åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt • arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.		☐			
21	Finns skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser?	Nej	☐			

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel		
Åtgärd						
33 (168)						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
8	Arbetsmiljödelegation ej signerad	lyft med FC.	Stifors, Johannes		Planerad	2023-01-31 Klar ☐
22	Säkerställs det att fördelade uppgifter utförs?	Ja	☐			
23	Kan balans mellan uppgifter, befogenheter och resurser upprätthållas?	Ja	☐			
24	Finns rutiner för returnering av en arbetsmiljöuppgift?	Ja	☐			
25	Har chefer och arbetsledare tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐			
26	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning?	Ja	☐			
27	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling?	Ja	☐			
7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet. AFS 2018:4 13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor från människor, får särskild utbildning om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.			☐			
28	Får nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter en bra introduktion där arbetsmiljö ingår?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
9	Introduktionsplan arbetas fram/utvecklas		Stifors, Johannes		Planerad	2023-01-31 Klar ☐
29	Vet alla anställda vilka risker som förekommer i deras arbete?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
10	Lokalisera risker på tex skyddsrand. Bryt ner arbetsuppgifter och gör riskbedömningar.		Stifors, Johannes		Planerad	2023-09-30 Klar ☐
30	Finns skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter?	Nej	☐			

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel		
Åtgärd						
34 (168)						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
11	Oklart vad som finns... Börjar om från början att sammanställa vad som finns och sedan utveckla nya och revidera gamla.		Stifors, Johannes		Planerad	2023-09-30 Klar ☐
31	Säkerställs det att dessa instruktioner följs?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
12	Oklart vad som finns vilket gör det omöjligt att säga om de följs eller inte.		Stifors, Johannes		Planerad	2023-09-30 Klar ☐
32	Har arbetstagarna information om gällande föreskrifter för sitt arbete?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
13	Kommer lyftas i samband med arbetsmiljöarbetet på avdelningen i vår.		Stifors, Johannes		Planerad	2023-03-31 Klar ☐
8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.			☐			
33	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker fortlöpande både vad gäller den fysiska och den psykiska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐			
34	Dokumenteras riskbedömningarna?	Nej	☐			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
14	Ska göras minst 2ggr/år, maj och aug.		Stifors, Johannes		Planerad	2023-03-31 Klar ☐
35	Hanteras riskbedömningarna inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐			
36	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker vid planering av och beslut om exempel ny eller ändrad verksamhet?	Ja	☐			

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.		☐	35 (168)
37	Finns det rutiner för tillbudshantering?	Ja	☐	
38	Säkerställs det att de följs?	Ja	☐	
39	Utreds ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja	☐	
40	Följs ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud upp?	Ja	☐	
41	Hanteras kunskap om de tillbud och olycksfall som förekommer inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Nej	☐	Anmälningar i kia lyfts inte på FÖSAM.

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
17	inkomna KIA-anmälningar kommer lyftas på FÖSAM framöver		Marcus Kulle		Omedelbar	2022-11-24 Klar ☒

42	Görs en skriftlig sammanställning av tillbud och olycksfall på arbetsplatsen?	Ja	☐	
43	Görs en regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron på arbetsplatsen?	Ja	☐	
	10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.		☐	
44	Finns det skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte kan genomföras direkt?	Ja	☐	
45	Följs åtgärderna i handlingsplanen upp systematiskt?	Ja	☐	
46	Kontrolleras och utvärderas genomförda åtgärder?	Ja	☐	
	12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.		☐	
47	Används företagshälsovården och HR-funktionen i arbetsmiljöändringen?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
48	Fungerar kontakten med företagshälsovården tillfredsställande?	Ja	☐	36 (168)
49	Finns det tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden? (Om nej, motivera)	Ja	☐	
	Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.		☐	
50	Är riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering kända på arbetsplatsen?	Nej	☐	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
15	Ska gås igenom på APT		Stifors, Johannes		Planerad	2023-04-30 Klar ☐

51	Säkerställs det att riktlinjerna följs?	Nej	☐	
52	Undersöker, åtgärdar och följer arbetsgivaren upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas?	Ja	☐	Medarbetarenkät och temperaturmätaren
53	Dokumenteras det löpande arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter? (Till exempel genom undersökning av risker, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering)	Nej	☐	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
16	Påbörja arbete med dokumentering löpande.		Stifors, Johannes		Planerad	2023-03-31 Klar ☐

54	Sker det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i samverkan med arbetstagarna (i LOSAM, FÖSAM och CESAM representerade av fackliga organisationerna)?	Ja	☐	
----	--	----	--------------------------	--

Uppföljningsansvarig

Klar

☐

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

GENOMFÖRANDE☐ Utförd

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 0/4

Ansvarig: Helena Schönström

Datum: 2022-10-28 Enhet: Kultur, Fritid (4E)

Deltagare: Helena Schönström

Övriga deltagare: Mohamed Abo-Sharkh

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Länkat dokument: AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver åtgärdas snarast (för att lägga till åtgärder trycker du på symbolen för skriftnyckel).

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Frågorna som besvaras med nej ska kommenteras.

Syftet med den årliga uppföljningen(arbetsmiljörevision) är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1. Med hänvisning till respektive paragraf ska frågorna besvaras.

I den årliga uppföljningen inkluderas även frågor som berör Diskrimineringslagen 2008:567, 3 kap aktiva åtgärder. Frågor som berör aktiva åtgärder är i sista avsnittet.

Arbetsledare tillsammans med skyddsombud/arbetsplatsombud/elevskyddsombud, samt eventuellt några medarbetare besvarar frågorna tillsammans.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-07-01, senast reviderat 2019-08-27)

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.		☐	
1	Finns arbetsmiljöfaktorerna med när beslut ska fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet?	Ja	☐	
2	Hanteras såväl fysiska som psykologiska arbetsmiljöförhållanden i verksamheten?	Ja	☐	
3	Finns mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
4	Är målen kända i verksamheten?	Ja	☐	
5	Tas hänsyn till att arbetstidens förläggning kan inverka på medarbetarnas hälsa vid planering av arbetet?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.		☐	39 (168)
6	Ges arbetstagarna och skyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
7	Ges elevskyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?		☒	
8	Har skyddsombudet tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?		☒	
9	Finns det en fungerande samverkansgrupp som behandlar arbetsmiljöfrågorna? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
10	Är samverkansgruppens arbetssätt och uppgifter klart uttalade?	Nej	☐	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
1	Fösams arbetssätt och uppgifter	Förtydliga dessa på APT	Schönström, Helena		Planerad	2022-12-21 Klar ☐

11	Deltar samverkansgruppen aktivt i förändrings – och utvecklingsarbete?	Ja	☐	
12	Genomförs regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja	☐	
13	Diskuteras systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsträffarna?	Ja	☐	
14	Genomförs årliga utvecklingssamtal?	Ja	☐	
15	Genomförs utvecklingssamtalen tillfredsställande?	Ja	☐	
	5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicy och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.		☐	
16	Har all personal fått information om arbetsmiljöpolicy?	Ja	☐	Behöver dock uppdateras på APT regelbundet.
17	Finns skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
18	Är rutinerna kända på arbetsplatsen?	Nej	☐	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
2	Rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete	Informera regelbundet på APT	Schönström, Helena		Planerad	2022-12-21 Klar ☐
19	Säkerställs det att rutinerna följs i vardagsarbetet?	Nej	☐			

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
Åtgärd				40 (168)
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg
3	Arbetsbelastning	Hitta tydliga rutiner för rimliga uppdrag, så att balans mellan jobb och fritid finns.	Schönström, Helena	Planerad
Klardatum: 2022-12-21 Klar ☐				
20	Är riktlinjerna för rehabilitering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om • regler som har betydelse för arbetsmiljön, • fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall, • åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt • arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.			☐	
21	Finns skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser?	Ja	☐	
22	Säkerställs det att fördelade uppgifter utförs?	Ja	☐	
23	Kan balans mellan uppgifter, befogenheter och resurser upprätthållas?	Nej	☐	
Åtgärd				
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg
4	Se nr 19.		Schönström, Helena	Planerad
Klardatum: 2022-11-21 Klar ☐				
24	Finns rutiner för returnering av en arbetsmiljöuppgift?	Ja	☐	
25	Har chefer och arbetsledare tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	
26	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning?	Ja	☐	
27	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet. AFS 2018:4 13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor från människor, får särskild utbildning om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.		☐	41 (168)
28	Får nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter en bra introduktion där arbetsmiljö ingår?	Ja	☐	
29	Vet alla anställda vilka risker som förekommer i deras arbete?	Ja	☐	
30	Finns skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter?		☒	
31	Säkerställs det att dessa instruktioner följs?		☒	
32	Har arbetstagarna information om gällande föreskrifter för sitt arbete?	Ja	☐	
	8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.		☐	
33	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker fortlöpande både vad gäller den fysiska och den psykiska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
34	Dokumenteras riskbedömningarna?	Ja	☐	
35	Hanteras riskbedömningarna inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
36	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker vid planering av och beslut om exempel ny eller ändrad verksamhet?	Ja	☐	
	9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.		☐	
37	Finns det rutiner för tillbudshantering?	Ja	☐	
38	Säkerställs det att de följs?	Ja	☐	
39	Utreds ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja	☐	
40	Följs ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud upp?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
41	Hanteras kunskap om de tillbud och olycksfall som förekommer inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	42 (168)
42	Görs en skriftlig sammanställning av tillbud och olycksfall på arbetsplatsen?	Ja	☐	
43	Görs en regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron på arbetsplatsen?	Ja	☐	
	10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.		☐	
44	Finns det skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte kan genomföras direkt?	Ja	☐	
45	Följs åtgärderna i handlingsplanen upp systematiskt?	Ja	☐	
46	Kontrolleras och utvärderas genomförda åtgärder?	Ja	☐	
	12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.		☐	
47	Används företagshälsovården och HR-funktionen i arbetsmiljöärenden?	Ja	☐	
48	Fungerar kontakten med företagshälsovården tillfredsställande?	Ja	☐	
49	Finns det tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden? (Om nej, motivera)	Ja	☐	
	Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.		☐	
50	Är riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
51	Säkerställs det att riktlinjerna följs?	Ja	☐	43 (168)
52	Undersöker, åtgärdar och följer arbetsgivaren upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas?	Ja	☐	
53	Dokumenteras det löpande arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter? (Till exempel genom undersökning av risker, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering)	Ja	☐	
54	Sker det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i samverkan med arbetstagarna (i LOSAM, FÖSAM och CESAM representerade av fackliga organisationerna)?	Ja	☐	

UPPFÖLJNING

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 0/4

Uppföljningsansvarig

Klar

☐

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

GENOMFÖRANDE

☑ Utförd

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 7/9

Ansvarig: Per Andersson

Datum: 2022-10-31

Enhet: Stadsbibliotek

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Länkat dokument: AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver åtgärdas snarast (för att lägga till åtgärder trycker du på symbolen för skriftnyckel).

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Frågorna som besvaras med nej ska kommenteras.

Syftet med den årliga uppföljningen(arbetsmiljörevision) är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1. Med hänvisning till respektive paragraf ska frågorna besvaras.

I den årliga uppföljningen inkluderas även frågor som berör Diskrimineringslagen 2008:567, 3 kap aktiva åtgärder. Frågor som berör aktiva åtgärder är i sista avsnittet.

Arbetsledare tillsammans med skyddsombud/arbetsplatsombud/elevskyddsombud, samt eventuellt några medarbetare besvarar frågorna tillsammans.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-07-01, senast reviderat 2019-08-27)

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.		☐	
1	Finns arbetsmiljöfaktorerna med när beslut ska fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet?	Ja	☐	
2	Hanteras såväl fysiska som psykologiska arbetsmiljöförhållanden i verksamheten?	Ja	☐	Det tar dock väldigt lång tid på grund av Serviceförvaltningens hantering.
3	Finns mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
4	Är målen kända i verksamheten?	Ja	☐	
5	Tas hänsyn till att arbetstidens förläggning kan inverka på medarbetarnas hälsa vid planering av arbetet?	Ja	☐	
	4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.		☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
6	Ges arbetstagarna och skyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	45 (168)
7	Ges elevskyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?		☒	
8	Har skyddsombudet tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	
9	Finns det en fungerande samverkansgrupp som behandlar arbetsmiljöfrågorna? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
10	Är samverkansgruppens arbetssätt och uppgifter klart uttalade?	Ja	☐	
11	Deltar samverkansgruppen aktivt i förändrings – och utvecklingsarbete?	Nej	☐	Fösam är mest information och inte aktivt arbete från medarbetarna.

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
1	Se över Fösam	Utveckla arbetsformerna i Fösam. Jag som verksamhetschef är dock inte med där, så det ligger i så fall på förvaltningschef.	Andersson, Per		Omedelbar	2022-11-29 Klar ☒

12	Genomförs regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja	☐	
13	Diskuteras systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsträffarna?	Ja	☐	
14	Genomförs årliga utvecklingssamtal?	Ja	☐	
15	Genomförs utvecklingssamtalen tillfredsställande?	Ja	☐	
	5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicy och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.		☐	
16	Har all personal fått information om arbetsmiljöpolicy?	Ja	☐	
17	Finns skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
18	Är rutinerna kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
19	Säkerställs det att rutinerna följs i vardagsarbetet?	Nej	☐	Osäkert om de efterföljs.

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
2	Följa upp rutiner.	Ingen åtgärd. Svårt att göra den typen av återkoppling på ett säkert sätt.	Andersson, Per		Planerad	2022-11-29 Klar☑
20	Är riktlinjerna för rehabilitering kända på arbetsplatsen?		Nej	☐	Översiktligt ja, men mycket av informationen ges vid behov.	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om • regler som har betydelse för arbetsmiljön, • fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall, • åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt • arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.		☐	46 (168)
21	Finns skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser?	Ja	☐	
22	Säkerställs det att fördelade uppgifter utförs?	Ja	☐	
23	Kan balans mellan uppgifter, befogenheter och resurser upprätthållas?	Ja	☐	
24	Finns rutiner för returnering av en arbetsmiljöuppgift?	Ja	☐	
25	Har chefer och arbetsledare tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	
26	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning?	Ja	☐	
27	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling?	Ja	☐	
	7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet. AFS 2018:4 13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor från människor, får särskild utbildning om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.		☐	
28	Får nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter en bra introduktion där arbetsmiljö ingår?	Ja	☐	
29	Vet alla anställda vilka risker som förekommer i deras arbete?	Ja	☐	
30	Finns skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter?	Ja	☐	
31	Säkerställs det att dessa instruktioner följs?	Nej	☐	Svårt att följa upp.

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel		
Åtgärd				47 (168)		
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
3	Se svar på fråga 19		Andersson, Per		Planerad	2022-11-29 Klar✓
32	Har arbetstagarna information om gällande föreskrifter för sitt arbete?	Ja	☐			
	8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.		☐			
33	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker fortlöpande både vad gäller den fysiska och den psykiska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐			
34	Dokumenteras riskbedömningarna?	Ja	☐			
35	Hanteras riskbedömningarna inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Nej	☐	Inte alla riskanalyser		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
4	Se svar på fråga 11		Andersson, Per		Planerad	2022-11-29 Klar✓
36	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker vid planering av och beslut om exempel ny eller ändrad verksamhet?	Nej	☐	Ofta kommer analysen för sent in i processen när förändringarna redan är beslutade.		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
5	Se svar på fråga 11		Andersson, Per		Planerad	2022-11-29 Klar✓
	9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.		☐			
37	Finns det rutiner för tillbudshantering?	Ja	☐			
38	Säkerställs det att de följs?	Ja	☐			
39	Utreds ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja	☐			
40	Följs ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud upp?	Ja	☐			
41	Hanteras kunskap om de tillbud och olycksfall som förekommer inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐			
42	Görs en skriftlig sammanställning av tillbud och olycksfall på arbetsplatsen?	Ja	☐			

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
43	Görs en regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron på arbetsplatsen?	Ja	☐	48 (168)
	10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.		☐	
44	Finns det skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte kan genomföras direkt?	Ja	☐	
45	Följs åtgärderna i handlingsplanen upp systematiskt?	Ja	☐	
46	Kontrolleras och utvärderas genomförda åtgärder?	Ja	☐	
	12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.		☐	
47	Används företagshälsovården och HR-funktionen i arbetsmiljöärenden?	Ja	☐	
48	Fungerar kontakten med företagshälsovården tillfredsställande?	Ja	☐	
49	Finns det tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden? (Om nej, motivera)	Ja	☐	
	Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.		☐	
50	Är riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering kända på arbetsplatsen?	Nej	☐	I stor är de kända, men det behövs uppfärschning av informationen

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
8	Information är planerad för APT		Andersson, Per		Planerad	2023-01-25 Klar ☐

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel		
51	Säkerställs det att riktlinjerna följs?	Nej	☐	Se ovan. 49 (168)		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
6	Se svar fråga 19		Andersson, Per		Planerad	2022-11-29 Klar ☒
52	Undersöker, åtgärdar och följer arbetsgivaren upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas?	Ja	☐	Det som rapporteras följs upp, men det är en del som inte rapporteras.		
53	Dokumenteras det löpande arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter? (Till exempel genom undersökning av risker, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering)	Nej	☐	Till viss del, men det behöver utvecklas.		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
9	Tas inom arbetsgrupp på biblioteket		Andersson, Per		Planerad	2023-03-22 Klar ☐
54	Sker det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i samverkan med arbetstagarna (i LOSAM, FÖSAM och CESAM representerade av fackliga organisationerna)?	Nej	☐	Fösam rör mest sakfrågor och träffas för sällan för att det ska finnas utrymme för den typen av arbete.		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
7	Se svar på fråga 11		Andersson, Per		Planerad	2022-11-29 Klar ☒

UPPFÖLJNING

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 7/9

Uppföljningsansvarig

Andersson, Per

Klar

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

GENOMFÖRANDE

☑ Utförd

Klara rader: 54/54

Ansvarig: Susanne Persson

Datum: 2022-09-29

Enhet: Gasverket (4F)

Objekt: Mötesplatsen Gasverket Gäddan

Deltagare: Susanne Persson

Övriga deltagare: Per Skog

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Länkat dokument: AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver åtgärdas snarast (för att lägga till åtgärder trycker du på symbolen för skriftnyckel).

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Frågorna som besvaras med nej ska kommenteras.

Syftet med den årliga uppföljningen(arbetsmiljörevision) är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1. Med hänvisning till respektive paragraf ska frågorna besvaras.

I den årliga uppföljningen inkluderas även frågor som berör Diskrimineringslagen 2008:567, 3 kap aktiva åtgärder. Frågor som berör aktiva åtgärder är i sista avsnittet.

Arbetsledare tillsammans med skyddsombud/arbetsplatsombud/elevskyddsombud, samt eventuellt några medarbetare besvarar frågorna tillsammans.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-07-01, senast reviderat 2019-08-27)

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.		☐	
1	Finns arbetsmiljöfaktorerna med när beslut ska fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet?	Ja	☐	
2	Hanteras såväl fysiska som psykologiska arbetsmiljöförhållanden i verksamheten?	Ja	☐	
3	Finns mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
4	Är målen kända i verksamheten?	Ja	☐	
5	Tas hänsyn till att arbetstidens förläggning kan inverka på medarbetarnas hälsa vid planering av arbetet?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.		☐	51 (168)
6	Ges arbetstagarna och skyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
7	Ges elevskyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?		☒	
8	Har skyddsombudet tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	
9	Finns det en fungerande samverkansgrupp som behandlar arbetsmiljöfrågorna? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
10	Är samverkansgruppens arbetssätt och uppgifter klart uttalade?	Ja	☐	
11	Deltar samverkansgruppen aktivt i förändrings – och utvecklingsarbete?	Ja	☐	
12	Genomförs regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja	☐	
13	Diskuteras systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsträffarna?	Ja	☐	
14	Genomförs årliga utvecklingssamtal?	Ja	☐	
15	Genomförs utvecklingssamtalen tillfredsställande?	Ja	☐	
	5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicy och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.		☐	
16	Har all personal fått information om arbetsmiljöpolicy?	Ja	☐	
17	Finns skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
18	Är rutinerna kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
19	Säkerställs det att rutinerna följs i vardagsarbetet?	Ja	☐	
20	Är riktlinjerna för rehabilitering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om • regler som har betydelse för arbetsmiljön, • fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall, • åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt • arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.		☐	52 (168)
21	Finns skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser?	Ja	☐	
22	Säkerställs det att fördelade uppgifter utförs?	Ja	☐	
23	Kan balans mellan uppgifter, befogenheter och resurser upprätthållas?	Ja	☐	
24	Finns rutiner för returnering av en arbetsmiljöuppgift?	Ja	☐	
25	Har chefer och arbetsledare tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	
26	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning?	Ja	☐	
27	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling?	Ja	☐	
	7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet. AFS 2018:4 13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor från människor, får särskild utbildning om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.		☐	
28	Får nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter en bra introduktion där arbetsmiljö ingår?	Ja	☐	
29	Vet alla anställda vilka risker som förekommer i deras arbete?	Ja	☐	
30	Finns skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter?	Ja	☐	
31	Säkerställs det att dessa instruktioner följs?	Ja	☐	
32	Har arbetstagarna information om gällande föreskrifter för sitt arbete?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.		☐	53 (168)
33	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker fortlöpande både vad gäller den fysiska och den psykiska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
34	Dokumenteras riskbedömningarna?	Ja	☐	
35	Hanteras riskbedömningarna inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
36	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker vid planering av och beslut om exempel ny eller ändrad verksamhet?	Ja	☐	
	9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.		☐	
37	Finns det rutiner för tillbudshantering?	Ja	☐	
38	Säkerställs det att de följs?	Ja	☐	
39	Utreds ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja	☐	
40	Följs ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud upp?	Ja	☐	
41	Hanteras kunskap om de tillbud och olycksfall som förekommer inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
42	Görs en skriftlig sammanställning av tillbud och olycksfall på arbetsplatsen?	Ja	☐	
43	Görs en regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron på arbetsplatsen?	Ja	☐	
	10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.		☐	
44	Finns det skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte kan genomföras direkt?	Ja	☐	
45	Följs åtgärderna i handlingsplanen upp systematiskt?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
46	Kontrolleras och utvärderas genomförda åtgärder?	Ja	☐	54 (168)
	12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.		☐	
47	Används företagshälsovården och HR-funktionen i arbetsmiljöärenden?	Ja	☐	
48	Fungerar kontakten med företagshälsovården tillfredsställande?	Ja	☐	
49	Finns det tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden? (Om nej, motivera)	Ja	☐	
	Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.		☐	
50	Är riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
51	Säkerställs det att riktlinjerna följs?	Ja	☐	
52	Undersöker, åtgärdar och följer arbetsgivaren upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas?	Ja	☐	
53	Dokumenteras det löpande arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter? (Till exempel genom undersökning av risker, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering)	Ja	☐	
54	Sker det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i samverkan med arbetstagarna (i LOSAM, FÖSAM och CESAM representerade av fackliga organisationerna)?	Ja	☐	

Uppföljningsansvarig

Persson, Susanne

Klar

Klar den

2022-09-30

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

GENOMFÖRANDE☐ Utförd

Klara rader: 54/54

Ansvarig: Anja Nilsson

Datum: 2022-10-06 Enhet: Kulturskolan (4D)

Deltagare: Olof Ströander, Anja Nilsson

Övriga deltagare: Maria Malmros, Thomas Jonasson

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Länkat dokument: AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver åtgärdas snarast (för att lägga till åtgärder trycker du på symbolen för skriftnyckel).

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Frågorna som besvaras med nej ska kommenteras.

Syftet med den årliga uppföljningen(arbetsmiljörevision) är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1. Med hänvisning till respektive paragraf ska frågorna besvaras.

I den årliga uppföljningen inkluderas även frågor som berör Diskrimineringslagen 2008:567, 3 kap aktiva åtgärder. Frågor som berör aktiva åtgärder är i sista avsnittet.

Arbetsledare tillsammans med skyddsombud/arbetsplatsombud/elevskyddsombud, samt eventuellt några medarbetare besvarar frågorna tillsammans.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-07-01, senast reviderat 2019-08-27)

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.		☐	
1	Finns arbetsmiljöfaktorerna med när beslut ska fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet?	Ja	☐	Vi gör det men måste bli bättre i riskbedömning utomhus och i nya lokaler.
2	Hanteras såväl fysiska som psykologiska arbetsmiljöförhållanden i verksamheten?	Ja	☐	
3	Finns mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	
4	Är målen kända i verksamheten?	Ja	☐	Ja men vi behöver ta upp det igen på arbetsplatsträff och skicka ut information
5	Tas hänsyn till att arbetstidens förläggning kan inverka på medarbetarnas hälsa vid planering av arbetet?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.		☐	57 (168)
6	Ges arbetstagarna och skyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
7	Ges elevskyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?		☒	Vi har inte elevskyddsombud
8	Har skyddsombudet tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	Behövs uppdateras med jämna mellanrum
9	Finns det en fungerande samverkansgrupp som behandlar arbetsmiljöfrågorna? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
10	Är samverkansgruppens arbetssätt och uppgifter klart uttalade?	Ja	☐	Tar upp det igen på arbetsplatsträff
11	Deltar samverkansgruppen aktivt i förändrings – och utvecklingsarbete?	Ja	☐	
12	Genomförs regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja	☐	
13	Diskuteras systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsträffarna?	Ja	☐	
14	Genomförs årliga utvecklingssamtal?	Ja	☐	
15	Genomförs utvecklingssamtalen tillfredsställande?	Ja	☐	
	5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicy och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.		☐	
16	Har all personal fått information om arbetsmiljöpolicy?	Ja	☐	Behöver tas upp igen på arbetsplatsträff
17	Finns skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
18	Är rutinerna kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	Behöver tas upp igen på arbetsplatsträff
19	Säkerställs det att rutinerna följs i vardagsarbetet?	Ja	☐	
20	Är riktlinjerna för rehabilitering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om • regler som har betydelse för arbetsmiljön, • fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall, • åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt • arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.		☐	58 (168)
21	Finns skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser?	Ja	☐	
22	Säkerställs det att fördelade uppgifter utförs?	Ja	☐	
23	Kan balans mellan uppgifter, befogenheter och resurser upprätthållas?	Ja	☐	
24	Finns rutiner för returnering av en arbetsmiljöuppgift?	Ja	☐	
25	Har chefer och arbetsledare tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	Behöver uppdateras efterhand, tillföreträddande osv
26	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning?	Ja	☐	
27	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling?	Ja	☐	
	7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet. AFS 2018:4 13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor från människor, får särskild utbildning om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.		☐	
28	Får nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter en bra introduktion där arbetsmiljö ingår?	Ja	☐	Behöver göras för HT
29	Vet alla anställda vilka risker som förekommer i deras arbete?	Ja	☐	
30	Finns skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter?	Ja	☐	
31	Säkerställs det att dessa instruktioner följs?	Ja	☐	
32	Har arbetstagarna information om gällande föreskrifter för sitt arbete?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.		☐	59 (168)
33	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker fortlöpande både vad gäller den fysiska och den psykiska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	Det görs men vi behöver bli bättre i utemiljöer och på nya platser.
34	Dokumenteras riskbedömningarna?	Ja	☐	Generellt sett med någon miss.
35	Hanteras riskbedömningarna inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
36	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker vid planering av och beslut om exempel ny eller ändrad verksamhet?	Ja	☐	
	9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.		☐	
37	Finns det rutiner för tillbudshantering?	Ja	☐	
38	Säkerställs det att de följs?	Ja	☐	
39	Utreds ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja	☐	
40	Följs ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud upp?	Ja	☐	
41	Hanteras kunskap om de tillbud och olycksfall som förekommer inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
42	Görs en skriftlig sammanställning av tillbud och olycksfall på arbetsplatsen?	Ja	☐	
43	Görs en regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron på arbetsplatsen?	Ja	☐	
	10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.		☐	
44	Finns det skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte kan genomföras direkt?	Ja	☐	
45	Följs åtgärderna i handlingsplanen upp systematiskt?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
46	Kontrolleras och utvärderas genomförda åtgärder?	Ja	☐	60 (168)
	12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.		☐	
47	Används företagshälsovården och HR-funktionen i arbetsmiljöärenden?	Ja	☐	
48	Fungerar kontakten med företagshälsovården tillfredsställande?	Ja	☐	
49	Finns det tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden? (Om nej, motivera)	Ja	☐	
	Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.		☐	
50	Är riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
51	Säkerställs det att riktlinjerna följs?	Ja	☐	
52	Undersöker, åtgärdar och följer arbetsgivaren upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas?	Ja	☐	
53	Dokumenteras det löpande arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter? (Till exempel genom undersökning av risker, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering)	Ja	☐	
54	Sker det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i samverkan med arbetstagarna (i LOSAM, FÖSAM och CESAM representerade av fackliga organisationerna)?	Ja	☐	

Uppföljningsansvarig

Klar

☐

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

Uppföljning av systematiskt brandskyddsarbete

7

KOF.2022.0139

2022-12-04
Marcus Kulle
+4641362082
marcus.kulle@eslov.se

Kultur- och fritidsnämnden

Uppföljning systematiskt brandskyddsarbete 2022

Ärendebeskrivning

Enligt rutin för uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet ska en förvaltningsövergripande uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet göras.

Beslutsunderlag

- Årlig uppföljning av systematiska brandskyddsarbetet 2022

Beredning

Förvaltningen följer årligen upp det systematiska brandskyddsarbetet enligt rutiner och fastställd organisation.

Förslag till beslut

- Kultur- och fritidsnämnden godkänner informationen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Marcus Kulle
Förvaltningschef

Maria Håkansson
Brandskyddssamordnare

Rapport avseende systematiskt brandskyddsarbete (SBA) för Kultur och Fritid 2022

Ansvar

Uppgiftsfördelningen är klar inom förvaltningen och brandskyddsombud samt brandskyddssamordnare är utsedda.

Gränsdragningslista finns från Service och Teknik respektive EBO.

Verksamhetsbeskrivning för respektive verksamhet har tagits fram.

Sammanfattning ansvar

Inga avvikelser att rapportera

Organisation

Brandskyddsorganisationen är klar och respektive verksamhetschef har utsett brandskyddsombud.

Maria Håkanson är förvaltningens brandskyddssamordnare.

Sammanfattning organisation

Inga avvikelser att rapportera

Utbildning

Kultur och Fritid skall fortlöpande genomföra utbildning i grundläggande brandskydd. Detta skall ske under året och görs digitalt.

Introduktion i arbetsplatsens brandskydd ingår i rutinerna för introduktion av nyanställda.

Sammanfattning utbildning

Utbildningar är genomförda med någon avvikelse pga nyanställningar under hösten. Kommer att genomföras under 2023. Rutiner för att timanställda ska ta del av utbildningen behöver förstärkas under 2023.

Rutiner

Rutiner finns för verksamheterna att introducera nya medarbetare.

Sammanfattning rutiner

Inga avvikelser att rapportera

Egenkontroller

Egenkontroller har genomförts i samtliga verksamheter.

Sammanfattning egenkontroller

Få brister har rapporterats.

Pga nyanställningar har inte alla genomfört grundläggande utbildning. Tre verksamheter har inte utfört utrymningsövning, men kommer att göra det under vinter/vår.

Systematiskt brandskyddsarbete

Det systematiska brandskyddsarbetet är del av den ordinarie verksamheten och är en väldigt viktig uppgift. Målsättningen är att arbetet ska fungera klanderfritt. Det är en process som ska löpa på och fungera i den dagliga driften och där alla ombuden fungerar i sin roll.

Hjärtstartare

Det finns några verksamheter inom Kultur och Fritid som inte har tillgång till hjärtstartare: Biografen, Flyinge bibl, Marieholms bibl, Harlösa bibl, Stehags bibl

Översyn av hjärtstartare genomförs under 2023

Maria Håkanson
Brandskyddssamordnare

0413-62063 072-530 52 08

Maria.a.hakanson@eslov.se

Ändrade öppettider - Karlsrobadet

8

KOF.2022.0142

2022-12-05
Marcus Kulle
+4641362082
marcus.kulle@eslov.se

Kultur- och fritidsnämnden

Öppettider Karlsrobadet 2023

Ärendebeskrivning

Förslag på revidering av öppettider på Karlrobadet inför 2023

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Öppettider Karlsrobadet 2023

Beredning

Förvaltningen ser ett behov av att revidera öppettiderna på Karlsrobadet inför 2023.

Anledningarna till förslag på revidering sammanfattas:

1. Höja kvaliteten på städning och hygien.
 - Lokalvård ingår i badpersonalens uppdrag. Det behöver finnas tid då anläggningen inte är belastad med besökare för att göra vissa viktiga moment. Med dagens öppettider är det svårt att på ett effektivt sätt bedriva ändamålsenlig lokalvård.
2. Effektivisering genom utökad digitalisering av entrén
 - Att ha bemannad reception på förmiddagar är inte ekonomiskt effektivt. Mellan kl 8 – 12 var det under november månad i genomsnitt 4 betalande (enkelbiljetter) per dag. Besökare med entrékort går genom entrén genom att registrera sitt kort/band utan handpåläggning från Karlsrobadets personal. Genom att digitalisera receptionen under förmiddagar effektiviseras ca 18 personaltimmar
3. Förbättrad arbetsmiljö
 - Det finns idag få möjligheter för arbetsplatsträffar och kompetenshöjande insatser, vilket kan avhjälpas genom senareläggande av öppettid en dag i veckan.
4. Bättre möta efterfrågan på öppettid av äventyrsbadet.

Förslag ändring av receptionstid

Dag	Nuvarande bemannad öppettid reception	Förslag ny öppettid, obemannad	Kommentar
Måndag	8 – 12	8 – 12	Bemannning från kl 12. 4 timmar mindre bemannat
Tisdag	8 – 12	8 – 11	Bemannning från kl 11. 3 timmar mindre bemannat
Onsdag	8 – 12	8 – 12	Bemannning från kl 12. 4 timmar mindre bemannat
Torsdag	8 – 12	STÄNGT	Badet öppnar kl 11, Bemannning från kl 11 3 timmar mindre bemannat
Fredag	8 - 12	8 - 12	4 timmar mindre bemannat

Förslag ändring av öppettid äventyrsbad

Dag	Nuvarande öppettid äventyrsbad	Förslag ny öppettid äventyrsbad	Kommentar
Måndag	STÄNGT	STÄNGT	Ingen ändring
Tisdag	16 – 19.30	16 – 19.30	Ingen ändring
Onsdag	16 – 20.30	16 – 19.30	Minus en timme
Torsdag	16 – 19.30	16 – 19.30	Ingen ändring
Fredag	14 – 18.30	12 – 18.30	Plus två timmar
Lördag	9 – 14.30	10 - 16	Plus en halv timme
Söndag	11 – 15.30	10 - 16	Plus en och en halv timme

Förslag till beslut

- Kultur- och fritidsnämnden beslutar att revidera öppettider enligt förvaltningens förslag

Beslutet skickas till

Verksamhetschef badet

Marcus Kulle
Förvaltningschef

Johannes Stifors
Verksamhetschef Karlsrobadet

**Yttrande på remiss från Länsstyrelsen -
Skånes friluftslivsplan**

9

KOF.2022.0112

2022-12-04

Helena Schönström

+4641362193

helen.schonstrom@eslov.se

Kultur- och fritidsnämnden

Remiss Skånes friluftslivsplan

Ärendebeskrivning

Eslövs kommuns kultur- och fritidsnämnd är en av Länsstyrelsens remissinstanser i deras framtagande av en ny friluftslivsplan – ”Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030”. Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram ett tjänsteutlåtande över planen.

Beslutsunderlag

Utkast till ”Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030”

Utkast till ”Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023-2026”

Utkast till ”Kartläggning av friluftsområden”

Utkast till ”Kunskapsbank”

Fritidspolitisk strategi för Eslövs kommun 2022-2030

Beredning

Förvaltningen har tagit fram ett tjänsteutlåtande, vilket är bifogat ärendet.

Förslag till beslut

- Kultur- och fritidsnämnden beslutar att yttra sig till Länsstyrelsen Skåne i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Skåne, senast den 22/12

skane@lansstyrelsen.se

Marcus Kulle
Förvaltningschef

Helena Schönström
Verksamhetschef Allmän kultur/fritid

22-12-05
Helena Schönström
0708-12 06 55
helena.schonstrom@eslov.se

Länsstyrelsen Skåne
skane@lansstyrelsen.se

Yttrande över Länsstyrelsen Skånes utkast till ”Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030”

Länsstyrelsen i Skåne har arbetat fram ett utkast till en strategi för framtidens friluftsliv 2030, och har bjudit in kommunerna i Skåne att yttra sig. Syftet med strategin är att enas om en gemensam målbild för hur olika aktörer kan bidra till genomförandet av den nationella friluftslivspolitikerna i Skåne.

Friluftslivet är brett och spannar över flera politikområden, till exempel naturvårdspolitik, tillväxtpolitik, jordbrukspolitik, skogspolitik, folkhälsopolitik och utbildningspolitik. Ansvaret för friluftsområdet är alltså brett, och det är också definitionen av natur och friluftsmiljöer, som både kan vara skog och ängar, parker och grönstråk, och kulturmiljöer och odlad mark, som några exempel.

Kultur- och fritidsförvaltningen i Eslöv ser positivt på att ett utkast till ”Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030” har tagits fram. Eftersom friluftslivet är ett område som ligger inom flera olika verksamhetsområden, krävs det samarbete över förvaltningsgränserna på en kommunal nivå. Detta utpekas också som en utmaning men framför allt möjlighet i strategin. Förvaltningen gör samma bedömning att nyckeln till ett framgångsrikt arbete ligger i gränslandet mellan olika verksamheter som miljö, fritid, utbildning, kultur, stadsbyggnad och besöksnäring.

Eslövs kommun antog i våras en fritidspolitisk strategi som sträcker sig över olika verksamhetsområden för att enas kring målet om en jämlik folkhälsa genom goda och jämlika förutsättningar för en aktiv och meningsfull fritid för invånarna i Eslöv. Den fritidspolitiska strategin pekar ut just behov av tydlighet kring roller och ansvar i friluftsfrågan, och samarbete över förvaltningsgränser som viktiga steg. I detta arbete bör den regionala strategin kunna stärka inriktningen på det förvaltningsövergripande arbetet, och därmed förenkla förankringen. I stort rimmar också folkhälsomålen i den regionala strategin mycket väl med målen i Eslövs fritidspolitiska

strategi: ”Vistelse i naturen bidrar till både fysisk aktivitet och återhämtning samtidigt som det bidrar till sammanhang och minskade hälsoklyftor. En lättillgänglig vardagsnära natur skapar ökade förutsättningar för goda levnadsvanor och möjliggör för alla att förbättra sin fysiska och psykiska hälsa.”

De gemensamma principerna i den regionala strategin, ”Tillsammans”; ”Inkluderande” och ”Ansvarfullt”, stämmer alltså väl med Eslövs kommuns inriktning. Ett tydligt samarbete, men också ett barnperspektiv och ett rättighetsbaserat arbetssätt går helt i linje med den fritidspolitiska strategin i kommunen.

De fyra fokusområdena ger en tydlig bild över viktiga prioriteringar för friluftslivet i Skåne. Både inom fokusområdet ”Balanserat och hållbart” och ”Kunskap och kompetens” nämns Fritidsbanken som viktig för hållbar konsumtion och för att göra det möjligt för alla att komma ut i naturen. I arbetet med utvecklingen av Fritidsbanken i Eslöv kan den regionala strategin stärka ett kommunövergripande behov och perspektiv. Att hållbarhet också nås genom kunskap om allemansrätten gör ett samarbete med skolan relevant.

I ”Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026” pekas gemensamma åtgärder ut, vilka krävs för att bidra till ett hållbart och tillgängligt friluftsliv. Dessa är relevanta, och kan brytas ner till interna mål/åtgärder på kommunnivå. Vissa åtgärder tillskrivs kommunernas ansvar, bland annat:

- Inrätta kommunala friluftslivsråd
- Utse friluftslivsansvariga i organisationen
- Kartläggning av lokala friluftslivsområden
- Tillgänglighetsplaner för friluftslivsområden

Utifrån att några av åtgärderna skulle tydliggöra ansvar och roller, samtidigt som de skulle stärka ett samarbete inom friluftsområdet, både inom kommunen och med den idéburna sektorn, ses de som relevanta åtgärder. Det som dock ofta saknas när ett område ligger halvt mellan verksamhetsgränser är en tydlig budget, och detta kan behöva lyftas parallellt.

Eslövs kommuns kultur- och fritidsförvaltning ser att den övergripande inriktningen och målen i utkastet till ”Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030” rimmar väl med kommunala styrdokument, samt kan bli ett gott stöd i kommande utvecklingsarbete inom friluftsområdet i och kring Eslövs kommun.

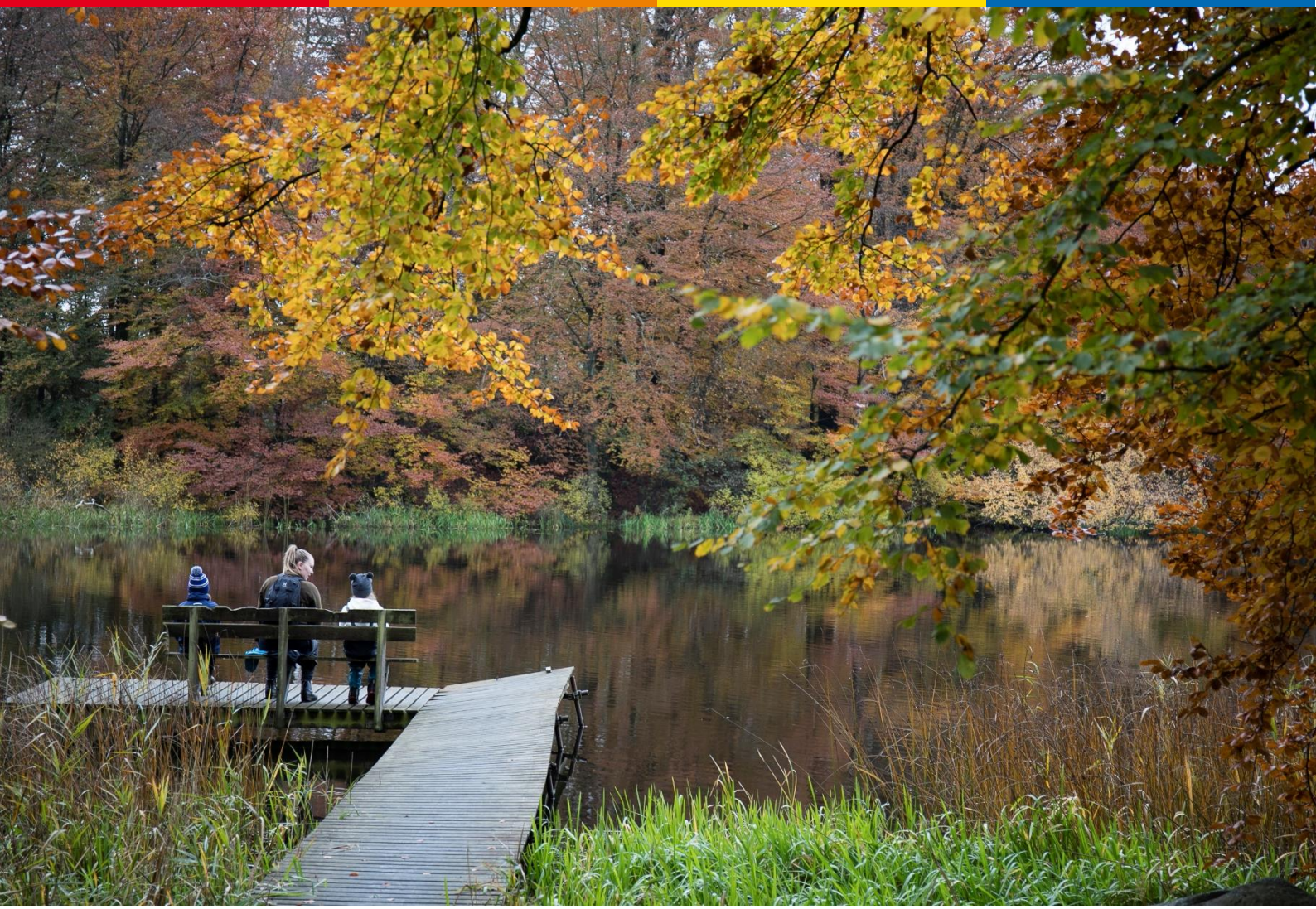

Länsstyrelsen
Skåne

74 (168)

STRATEGI FÖR FRAMTIDENS FRILUFTSLIV I SKÅNE 2030

Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Titel: Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030
Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Malin Andersson, Moa Vitestam

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Samhällsbyggnad
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

Diarienummer: 507-34103-2022

ISBN: xxx-xx-xxxx-xx-x

Rapportnummer: xxxx:xx

Layout: Xxxx Xxxx

Tryckeri, upplaga: Länsstyrelsen Skåne, xxx ex

Tryckår: 20XX

Omslagsbild: Prästabonnaskogens naturreservat i Tjörnarp
Fotograf: Malin Andersson, 2021

Innehållsförteckning

INLEDNING	6
SYFTE	6
ARBETSPROCESS	7
BAKGRUND	8
Definition Friluftsliv	8
Natur- och kulturlandskapet	9
Statliga friluftslivspolitiken	9
Mål för friluftslivet	10
Angränsande politikområden och mål	11
Agenda 2030	11
Miljökvalitetsmålen	11
Folkhälsomålen	12
Jämställdhetspolitiska mål	12
Mål för funktionshinderspolitiken	12
Övergripande mål för gestaltad livsmiljö	12
ALLEMANSRÄTTEN - EN FÖRUTSÄTTNING	13
STRATEGI FÖR FRAMTIDENS FRILUFTSLIV I SKÅNE 2030	14
Målbild för framtidens friluftsliv i Skåne	15
Med gemensamma principer når vi målbilden	15
Tillsammans	15
Inkluderande	15
Ansvarsfullt	16
Prioriterade fokusområden	16
Balanserat & Hållbart	17
Planera & Tillgängliggöra	19
Informera & Inspirera	20
Kunskap och Kompetens	22
Friluftslivet skapar värden för samhället	24
God och jämlik folkhälsa	24
Naturkontakt bidrar till naturförståelse	24
Hållbar tillväxt och utveckling	24
AKTÖRERS ANSVAR OCH ROLLER	24
Länsstyrelsen	25
Skogsstyrelsen	25
Trafikverket	26
Region Skåne	26
Skånetrafiken	27
Stiftelsen Skånska Landskap	27
Tourism in Skåne	27
Kommuner	28
Markägarna	28

Föreningslivet	29
Besöksnäringen och företagarna.....	29
Allmänheten.....	29
REFERENSER.....	29

UTKAST

Inledning

*Friluftslivet är värdefullt för Sverige,
både för den enskilda människan och för samhället i stort.*

Mål för friluftslivspolitik, Regeringens skrivelse 2012/13:51

De allra flesta upplever att utevistelse i naturen är viktigt för hälsan och gör vardagen mer meningsfull. Forskning visar på positiva effekter på både den fysiska och psykiska hälsan när man vistas i naturen. Därför är det viktigt att alla människor ges samma möjlighet att vistas i naturen och har tillgång till friluftsliv. Friluftslivet kan bidra till att förbättra den fysiska och psykiska hälsan i samhället, vilket indirekt leder till stora samhällsekonomiska besparingar.

Vår naturkontakt har minskat dramatiskt de senaste hundra åren. I dagens samhälle spelar friluftslivet en avgörande roll i att skapa förståelse för naturen och allt levande. När vi vistas i naturen växer förståelsen för att den är värd att bevara. Därför kan friluftslivet bidra till att öka kunskapen och engagemanget för hållbara livsstilar – nu och för framtida generationer. Idag bor över 80 procent av befolkningen i tätorter. Urbana grönområden och tätortsnära natur är därför en viktig del i samhällsplaneringen. Ju fler som ges möjlighet att vistas i naturen, desto fler är det som vill värna om den.

Friluftslivet bidrar till regional utveckling, den stärker den svenska ekonomin och skapar arbetstillfällen i hela landet via besöksnäringen. Sveriges varumärke stärks av vår tillgång till friluftsliv tack vare allemansrätten och vår skyddade natur. Utevistelse i naturen bidrar till att vi får en förståelse för naturen och miljön, att vi mår bättre samtidigt som svensk ekonomi stärks. Friluftslivet är något vi ska vara stolta över och värna om. Det är en del av vår välfärd med lång tradition och unika möjligheter.

Syfte

Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna arbetet med att förverkliga regeringens friluftslivspolitik i Skåne. Inom uppdraget ska arbetet med tätortsnära natur stärkas och insatser genomföras för att friluftslivsmålen ska få genomslag i länet. För att friluftslivsmålen ska uppnås behövs en god samverkan mellan myndigheter, region

Skåne, kommuner, ideella föreningar, markägare, naturturismföretagare och andra berörda aktörer.

Syftet med Strategin för framtidens friluftsliv i Skåne 2030 är att skapa en gemensam målbild för hur vi i Skåne tillsammans kan stärka genomförandet av den nationella friluftslivspolitik. Genom en långsiktig målbild med gemensamma principer och prioriterade fokusområden med övergripande inriktningar kan vi ansvarsfullt bidra utifrån våra roller och förutsättningar.

Målet är att vi tillsammans ska få större genomslag och bidra till att friluftslivsmålen uppfylls. Ett hållbart friluftsliv stärker landskapets natur- och kulturvärden samtidigt som vi har goda möjligheter till varierade naturupplevelser. Skånes arbete med friluftsliv skapar värden för samhället genom att bidra till en jämlik och god folkhälsa för alla i Skåne samtidigt som naturkontakt bidrar till naturförståelse, hållbar utveckling och tillväxt. Friluftsliv är ett verktyg för att uppnå flera andra politiska mål i samhället.

Målgruppen för strategin är alla vi som i vår roll kan bidra till att framtidens friluftsliv i Skåne är tillgängligt och hållbart för alla.

Arbetsprocess

En av åtgärderna i Handlingsplanen för Skånes friluftsliv 2018–2021 innebär att en regional strategi för Skånes friluftsliv ska tas fram tillsammans med friluftslivets aktörer. Efter Friluftslivets år 2021 när alla aktörer kraftsamlar för att lyfta och visa våra fantastiska friluftslivsmöjligheter i länet startade processen med att ta fram en strategi och handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne.

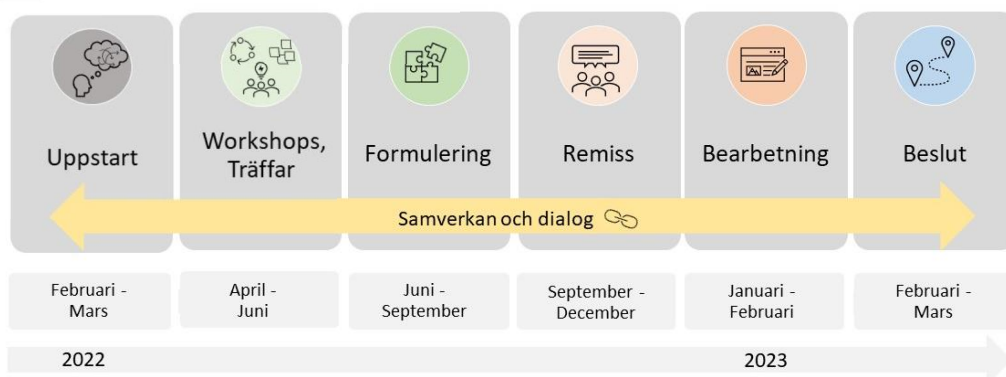

Bild 1. Tidsplan för framtagandet av Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030 och Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026.

Uppstarten var ett frukostmöte i mars 2022 tillsammans med Grön Infrastruktur där uppdraget för arbetet presenterades. Därefter har synpunkter och idéer tagits in både via interna referenspersoner på Länsstyrelsen samt flera externa träffar, bland

annat med region Skånes Regionplan, Samrådsgrupp för naturvård och dialogträffar med minoritetsspråk. I maj till juni arrangerades två workshops/friluftslivsdagar på Fulltofta naturcentrum med närmre sextio representanter från olika organisationer där målbild och fokusområden för framtidens friluftsliv diskuterades och resultatet är denna strategi. Utöver det har två workshops arrangerats internt för enheterna för naturskydd och naturvård.

Utkastet till remissversionen har stämts av med interna referenspersoner samt med representanter från Region Skåne och Tourism in Skåne. Under hösten 2022 fortsätter dialogen i samband med att utkastet till strategin är på remiss.

Bakgrund

Definition Friluftsliv

Friluftsliv bygger i grunden på ett möte mellan människa och natur. I mötet uppstår en upplevelse som är individuell och skapar värde på olika sätt för olika människor. Friluftslivsaktiviteter kan vara allt från promenader i närmaste skogsdunge till kajakpaddling i avlägsen fjällmiljö. Begreppet friluftsliv är brett och omfattar även rekreation och naturturism. Friluftslivet utvecklas ständigt och det går inte att dra någon tydlig gräns för vad som innefattas. Gemensamt är dock naturen som arena för friluftslivet och att allemansrätten är en grund för det. Vissa former av friluftsliv går utöver allemansrätten, till exempel fiske, jakt och skoterkörning.

Friluftsliv innefattar många olika sorters aktiviteter, allt från vandring, cykling, ridning, klättring, paddling och fiske med mera. Men friluftsliv innefattar även att bara sitta på en sten ute i naturen och njuta, genom att lyssna på fåglar eller höra vindens sus i trädkropparna. Det viktigaste är inte vad man gör utan snarare att man upplever naturen. Det kan vara allt från fysiska och mer utmanande aktiviteter till mer avkopplande karaktär för återhämtning efter stress.

Definitionen för friluftsliv är:

Vistelse utomhus i natur- och kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.

Förordning (2010:2008) om statsbidrag till friluftsförbund

Definitionen för friluftsliv är inkluderande. Både utifrån vilka aktiviteter som ingår i friluftsliv samt utifrån perspektivet att alla ska kunna inkluderas. Det viktigaste är inte tävlingsmomentet med att komma först eller vara bäst. Utan det viktiga är att alla får vara med. Däremot tenderar många friluftslivsaktiviteter att

sportifieras och det kan finnas moment av tävling inom olika aktiviteter. Definitionen är densamma som Svenskt Friluftsliv använder när de på uppdrag av regeringen fördelar pengar till friluftslivsorganisationer. I det sammanhanget är ”utan krav på tävling” viktigt för att stötta inkluderande aktiviteter.

Natur- och kulturlandskapet

I friluftslivspolitikerna lyfter regeringen att tillgång till natur är en förutsättning för att folk ska kunna bedriva olika typer av friluftsliv. I definitionen för friluftsliv står det natur- och kulturlandskapet vilket också ses inkluderande. Natur för friluftsliv är både nära och långt borta, både brukad och opåverkad av människan. Det innefattar såväl skogen, odlingslandskapet, ängs- och hagmarkerna som tätorternas parker och grönstråk men även fornlämningsområden och andra kulturmiljöer är viktiga arenor för friluftslivet. Natur innefattar också vattnet, det vill säga Skånes kustområden, havet, sjöarna och vattendragen, vilka också är viktiga friluftslivsområden i Skåne.

Friluftslivet är naturvårdens sociala dimension och är därmed en viktig grund för prioritering av naturvårdsinsatser och hänsynstaganden i mark- och vattenanvändning. Att naturen tillhandahåller attraktiva friluftslivsmiljöer är en så kallad kulturell ekosystemtjänst. Det ger oss nyttigheter såsom till exempel skogspromenader, bad, naturbaserad turism, rekreationsaspekten av jakt, bär- och svampplockning och fritidsfiske.

Statliga friluftslivspolitikerna

Friluftsliv är en angelägen fråga för regeringen och ett prioriterat politikområde. Friluftslivspolitikerna ska stödja människors möjlighet att vistas i naturen och utöva friluftsliv. Staten har därmed en viktig roll i att stötta och stimulera de ideella organisationernas verksamheter i syfte att öka människors friluftslivsaktiviteter.

”

Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Regeringen lyfter att alla människor ska ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö.”

Mål för friluftslivspolitikerna, Regeringens skrivelse 2012/13:51

Friluftslivet är brett och spänner över flera politikområden, där naturvårdspolitik, regional tillväxtpolitik, jordbrukspolitik, skogspolitik, politik för

landsbygdens utveckling, folkhälsopolitik och utbildnings- och forskningspolitik är några exempel. Friluftslivets folkhälsoaspekter, den förebyggande rehabiliterande hälsovården, såväl som kulturlivet och samhällsplaneringen är centrala. För att värna om de tätortsnära grönområdena har den kommunala planeringen en nyckelroll.

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet är utgångspunkt för de tio mål för friluftslivspolitikerna som regeringen beslutade om i december 2012. Friluftslivsmålen är ett stöd för friluftslivets aktörer. Ansvaret att genomföra och följa upp friluftslivspolitikerna är ett delat ansvar mellan ett stort antal myndigheter. Naturvårdsverket har nationellt ansvar för att rapportera till regeringen och samordna uppföljningen av de tio målen. Länsstyrelserna ett regionalt samordningsansvar för att förverkliga målen i länen.

De tio friluftslivsmål inom friluftslivspolitikerna är:

1. Tillgänglig natur för alla
2. Starkt engagemang och samverkan
3. Allemansrätten
4. Tillgång till natur för friluftsliv
5. Attraktiv tätortsnära natur
6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
7. Skyddade områden som en resurs för friluftslivet
8. Ett rikt friluftsliv i skola
9. Friluftsliv för god folkhälsa
10. God kunskap om friluftslivet

Angränsande politikområden och mål

Friluftslivspolitikerna är ett ämnesområde som tangerar många andra politikområden och flera olika mål, både globala och nationella.

Friluftsliv kan vara ett verktyg för att nå många andra mål i samhället

Agenda 2030

Agenda 2030 och de globala målen är en handlingsplan för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefinnandet. Agenda 2030s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, sociala och miljömässiga.

Friluftsliv anknyter till flera av de globala målen för hållbar utveckling. Friluftsliv är en viktig faktor för människors välbefinnande och hälsa, alltså mål 3 God hälsa och välbefinnande samt tillgången till gröna miljöer uppmärksammas i mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 14 Hav och marina resurser och mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. Arbetet med friluftsliv bidrar även till mål 4 God utbildning för alla, 5 Jämställdhet, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 10 Minskad ojämlikhet, 12 Hållbar konsumtion och produktion samt 16 Fredliga och inkluderande samhällen.

Miljökvalitetsmålen

Målen för friluftslivet utgör en komplettering till de preciseringar om friluftsliv som finns i miljökvalitetsmålen. Åtta av miljökvalitetsmålen innehåller preciseringar för friluftsliv som bland annat beskriver måltillstånd för skogen, strandmiljöer, sjöar och vattendrag, våtmarker, odlingslandskapet och bebyggd miljö.

Friluftslivsmålen har också stor betydelse för att uppnå etappmålen för att bevara biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Flera av etappmålen har en tydlig koppling till och påverkan på förutsättningarna för friluftsliv:

- Ekosystemtjänster och resiliens
- Betydelsen av den biologiska mångfalden och värdet av ekosystemtjänster
- Helhetssyn på markanvändningen
- Skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden
- Miljöhänsyn i skogsbruket
- Ett variationsrikt skogsbruk
- Stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer

Folkhälsomålen

Våren 2018 beslutade regeringen om nya folkhälsomål. Målet är att folkhälsopolitiken ska skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Behovet av tillgång till grönområden i tätorter och skolmiljöer kopplar till friluftslivspolitikerna såväl som behovet av att stärka det hälsofrämjande och förebyggandet arbetet med levnadsvanor.

Jämställdhetspolitiska mål

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Delmål 5 Jämställd hälsa innebär att kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor. En jämställd hälsa är ett mål i sig, men en god hälsa för kvinnor och män respektive flickor och pojkar bidrar även till ett jämställt och aktivt deltagande i samhället. Ett inkluderande friluftsliv innebär att alla oavsett kön har förutsättningar att delta.

Mål för funktionshinderspolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Övergripande mål för gestaltad livsmiljö

Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Utformningen av ett samhälles offentliga utomhusmiljöer såsom parker och lekplatser är ett övergripande strategiskt ansvar för det allmänna, eftersom gestaltningen påverkar förmågan att bidra till barnens och de ungas livskvalitet och utvecklingsmöjligheter. Samtidigt påverkar sådana miljöer och möjligheter också vuxna i barns och ungas närhet. Tillgång och närhet till lekpark, grönytor och andra offentliga platser som inbjuder alla barn och unga till lek, aktivitet och utevistelse på lika villkor bidrar starkt till ett samhälles attraktivitet, sammanhållning och hållbarhet.

Allemansrätten - en förutsättning

Alla ska ha rätt till naturen enligt allemansrätten

2kap 15§ regeringsformen

Allemansrätten är en förutsättning för att kunna bedriva friluftsliv i Sverige och är en viktig del av den ”svenska folksjälen”. Allemansrätten är grundlagsskyddad och beskriver den rätt vi alla har för att kunna besöka naturen samtidigt som det finns begränsningar och skyldigheter som är platsspecifika. Allemansrätten gäller all mark men kan vara begränsad av annan lagstiftning till exempel via föreskrifter i skyddad natur, kommunala ordningsföreskrifter och hemfridszonen. Samtidigt som den kan variera över året, till exempel att man inte får beträda odlad mark med växande gröda.

Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen skall visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den.

7 kap 1§ Miljöbalken

Allemansrätten handlar i grunden om ett förhållningsätt för hur man beter sig i naturen. Dialog, ansvar och respekt för natur, markägare och andra friluftslivsutövare är grundläggande. Genom att praktiskt lära sig att läsa landskapet skapas en förståelse för rättigheter och skyldigheter. För att friluftslivet ska vara hållbart är kunskapen om allemansrättens möjligheter och skyldigheter samt förståelsen för äganderätten central. Alla har ett eget ansvar att visa respekt för naturen, djuren, markägarna och varandra och här kan alla aktörer bidra till att öka kunskapen.

Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030

Strategin för framtidens friluftsliv i Skåne beskriver hur friluftslivets aktörer i Skåne gemensamt kan bidra till att friluftslivsmålen förverkligas i länet samtidigt som möjligheterna till hållbara och tillgängliga naturupplevelser för alla förbättras.

Genom en långsiktig målbild med gemensamma principer och prioriterade fokusområden med övergripande inriktningar kan vi ansvarsfullt bidra utifrån våra roller och förutsättningar för att skapa samhällsnytta, dvs värden för samhället. Friluftspolitikens tio mål är utgångspunkten för strategin och allemansrätten är en förutsättning.

Målbilden beskriver vart vi vill medan principerna anger hur vi gör det. Fokusområdena lyfter fram vad vi behöver prioritera och värdet för samhället beskriver varför vi gör det.

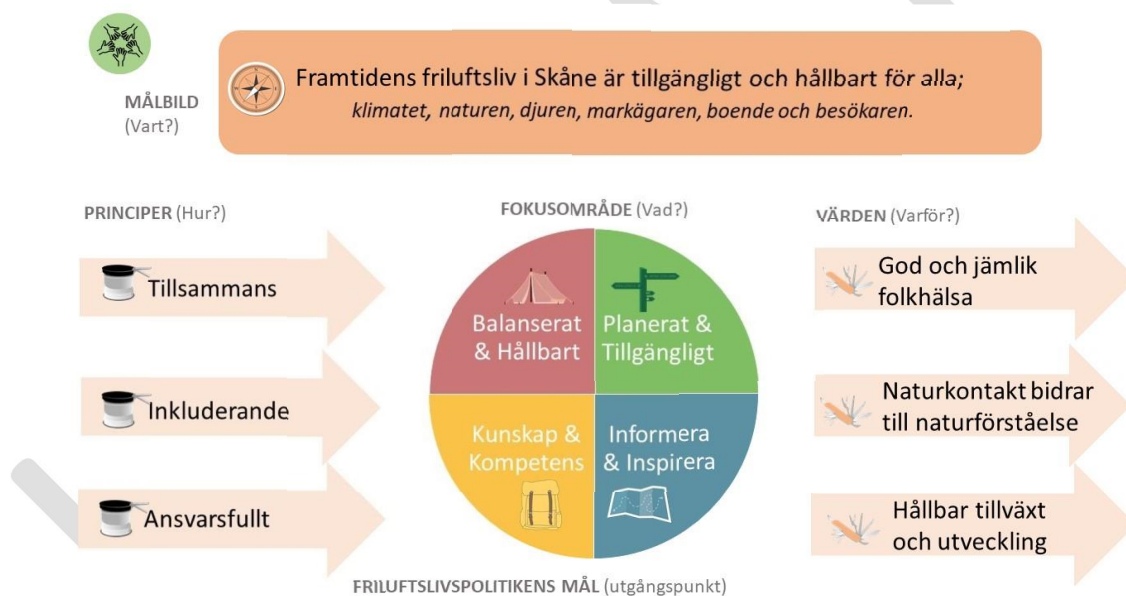

Bild 2 Översiktsbild över strategins ingående delar.

Målbild för framtidens friluftsliv i Skåne

Den gemensamma målbilden för framtidens friluftsliv i Skåne beskriver hur vi vill att det ser ut år 2030. Genom att sträva efter målbilden kan vi tillsammans förverkliga friluftslivspolitikerna i länet.

Framtidens friluftsliv i Skåne är tillgängligt och hållbart för alla;

klimatet, naturen, djuren, markägaren, boende och besökaren

Ett **tillgängligt** friluftsliv innebär att det finns tillgänglig information, att det är nåbart och med fysiska anpassningar som gör det möjligt att uppleva en varierad natur. Det ska vara möjligt för alla oavsett bakgrund, kön, funktionsvariationer, ekonomiska förutsättningar, kunskapsnivå, närboende eller besökare att uppleva ett varierat friluftslivslandskap i Skåne.

Det **hållbara** friluftslivet visar hänsyn och respekt till naturen, till de som brukar och nyttjar marken och till varandra. För att friluftslivet ska vara hållbart är kunskapen om allemansrättens möjligheter och skyldigheter samt förståelsen för äganderätten central. Ett hållbart friluftsliv leder till minskat klimatavtryck samtidigt som slitaget på naturen minimeras. Ett hållbart friluftsliv skapar goda levnadsvillkor i Skåne, både på landsbygden och i tätorterna. Samtidigt bidrar det till god kunskap och engagemang för en varierad natur för kommande generationer att uppleva.

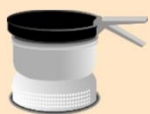
Med gemensamma principer når vi målbilden

För att uppnå vår gemensamma målbild för framtidens friluftsliv i Skåne ska allt friluftslivsarbete genomsyras av dessa principer.

Tillsammans

Genom öppen och tillgänglig dialog och innovativ samverkan utvecklar vi Skånes friluftsliv tillsammans.

Inkluderande

Genom ett rättighetsbaserat arbetssätt skapar vi ett jämlikt deltagande och inkluderande naturupplevelser för alla.

Ansvarsfullt

Genom att ta ansvar och visa respekt för natur, markägare och olika intressen är vi goda ambassadörer för det hållbara friluftslivet och lever som vi lär.

Genom dialog, samarbete och samverkan hittar vi vägar för att skapa ett hållbart friluftsliv. Genom en öppen och nyfiken attityd lär vi av varandra och hittar nya vägar för att stärka Skånes friluftsliv. Friluftslivsarbetet spänner över många politikområden vilket innebär att det är många olika delar i en organisation som gynnas av att involveras och vi bör sträva efter att arbeta över administrativa gränser. Barnperspektivet och ett rättighetsbaserat arbetssätt är en utgångspunkt för arbetet med att inkludera alla oavsett ålder, kön, bakgrund, ekonomi eller funktionsvariationer. Om vi alla bidrar utifrån våra förutsättningar och tar ansvar i alla situationer kan vi gemensamt nå målbilden.

Prioriterade fokusområden

Friluftslivspolitikens tio mål spänner över många olika områden vilka alla är viktiga. Med strategins fyra fokusområden med övergripande inriktning prioriterar vi gemensamt våra insatser för att uppnå målbilden om ett tillgängligt och hållbart friluftsliv.

Bild 3. Strategins fyra prioriterade fokusområden.

Balanserat & Hållbart

I Skåne har vi samsyn kring förvaltningen och utvecklingen av naturen. Vi förstår och respekterar varandras olika roller och uppdrag. Med hållbart friluftsliv visar vi respekt och förståelse för både nyttjande och bevarande av naturen vilket i sin tur främjar välbefinnande för individen.

Beskrivning

För att uppnå ett balanserat och hållbart friluftsliv i Skåne behöver alla aktörer bidra och ta ansvar utifrån sina roller och förutsättningar. Genom att samarbeta inom och mellan organisationer skapas goda förutsättningar för en hållbar utveckling. Möten ute i naturen stimulerar en positiv dialog och kreativ samverkan samtidigt som det ökar förståelsen för varandras perspektiv. En återkommande regional tankesmedja för friluftslivet främjar möjligheterna att utbyta erfarenheter och stimulera samverkan.

Balansen mellan de rättigheter och skyldigheter som allemansrätten innebär är central och här behöver alla bidra för att öka kunskapen om naturen och äganderätt för att möjliggöra ett ansvarsfullt beteende i naturen. Ett balanserat besöksstryck över året minimerar en negativ påverkan på naturen och lokalsamhället. Ett ansvarsfullt och omtänksamt värdskap hos alla bidrar till hållbart friluftsliv. Naturvårdare, volontärer, naturvägledare, naturturismföretagare och föreningsaktiva är alla goda ambassadörer.

Genom ett ansvarsfullt gästskap visar vi respekt för varandra, markägare och natur så att friluftslivet kan bidra till en levande landsbygd. En utvecklad besöksförvaltning med skötselplaner som hanterar zoner och kanalisering av friluftslivsområden bidrar till hållbara och attraktiva naturmiljöer som främjar lokalsamhället och besökaren. En utvecklad och sammanbunden ledstruktur som utgår från naturens förutsättningar bidrar till minskat slitage samt minskad negativ påverkan på både naturmiljön, markägarintressen och lokalsamhället. Ramverket för nationella vandringsleder utgör en mall för utveckling av vandringsleder. En besöksförvaltning som utgår från och utvecklar cykelleder och kollektivtrafiken bidrar till att kunna göra klimatsmarta och hållbara val.

Övergripande inriktning

- Samarbeta mellan och inom organisationer över administrativa gränser
- Bjud in till möten i naturen för att stimulera kreativ samverkan
- Involvera markägarna tidigt genom dialog
- Arbeta med ett omtänksamt värdskap
- Underlätta för ett ansvarsfullt gästska
- Arbeta med kanalisering och zonering av områden
- Lyft fram möjligheterna med kollektivtrafik till naturen
- Lyft fram möjligheterna med cykel till naturen
- Bygg hållbara leder utifrån naturens förutsättningar
- Inrätta Fritidsbanker för att främja hållbar konsumtion

Politiska mål som berör fokusområdet

Friluftsmål: 1. Tillgänglig natur för alla, 2. Starkt engagemang och samverkan, 3.

Allemansrätten, 4. Tillgång till natur för alla, 6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling, 9. Friluftsliv för god folkhälsa, 10. God kunskap om friluftslivet.

Agenda 2030: 3. God hälsa och välbefinnande, 5. Jämställdhet, 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen, 12. Hållbar konsumtion och produktion, 13. Bekämpa klimatförändringarna, 14. Hav och marina resurser, 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Miljömål: Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans, Myllrande våtmarker, God bebyggd miljö
Ett rikt växt och djurliv.

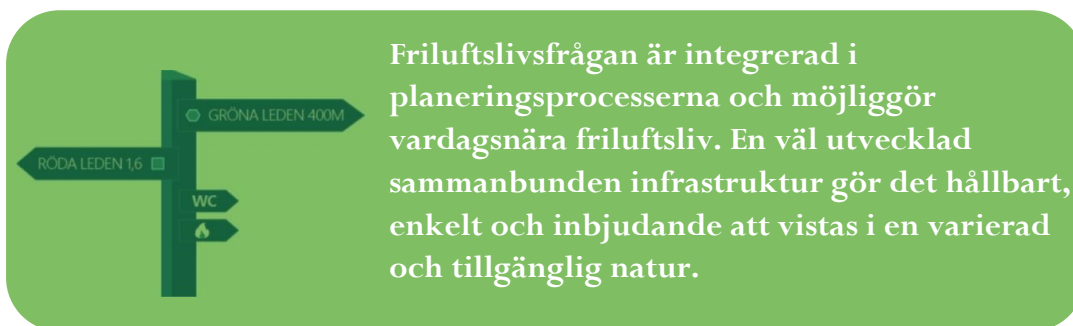
Folkhälsomål: 5. Boende och närmiljö, 6. Levnadsvanor, 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Jämställdhetspolitiskt mål: 5. Jämställd hälsa.

Funktionshinderspolitiskt mål: Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

Samhällsplanering: Gestaltad livsmiljö.

Planera & Tillgängliggöra

Beskrivning

Tillgången till natur är central för att kunna bedriva friluftsliv. Andelen allemansrättsligt tillgänglig mark i Skåne är låg framför allt i de delar med högst befolkningsmängd. Genom att värna om allemansrätten och begränsa onödiga inskränkningar bibehålls tillgången på allemansrättsligt tillgänglig mark. Det är viktigt att planera för tillgång till attraktiva vardagsnära områden i tätorter och mindre samhällen så att alla har tillgång till natur inom 300m från sitt boende. Genom att kartlägga och digitalisera friluftslivsområden, leder och anordningar i kommunerna skapas ovärderliga underlag till planeringsprocessen för att utveckla friluftslivet. Genom att, med stöd av regionplanen; binda ihop kollektivtrafik, leder och områden med tätorter tillgängliggörs friluftslivet och gör det närbart för boende och besökare. Natur nära där människor bor, vardagsnära natur, ökar möjligheterna till välbefinnande och naturupplevelse i vardagen och bidrar till en jämlik folkhälsa.

För att underlätta för människor att bedriva friluftsliv behövs tillgänglig natur, det vill säga att den är nåbar så att det är möjligt för alla oavsett förutsättningar att komma ut. Det behöver även finnas områden som är tillgängliga med leder och anordningar som underlättar att uppleva naturområden samtidigt som det skapar trygghet för naturovana. Särskilt viktigt är det att tillgängliggöra naturområden för personer med olika funktionsvariationer. För att möjliggöra för alla barn att uppleva naturen bör alla ha tillgång till gröna skolgårdar eller skolskogar och naturområden inom gångavstånd.

Övergripande inriktning

- Friluftslivet tydliggörs i samhällsplaneringen
- Värna om den allemansrättsligt tillgängliga naturen
- Planera för att alla ska ha tillgång till natur inom 300m från sitt boende
- Tillgängliggör naturområden via planeringsprocessen
- Kartlägg och digitalisera friluftslivsområden, leder och anordningar
- Dra leden till tätorter och kollektivtrafik

- Utveckla besöksvänliga och tillgängliga naturområden för alla
- Värna och utveckla vardagsnära natur
- Utveckla gröna skolgårdar och skolnära natur

Politiska mål som berör fokusområdet

Friluftsmål: 1. Tillgänglig natur för alla, 2. Starkt engagemang och samverkan, 4. Tillgång till natur för friluftsliv, 5. Attraktiv tätortsnära natur, 6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling, 7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet, 8. Ett rikt friluftsliv i skolan, 9. Friluftsliv för god folkhälsa, 10. God kunskap om friluftslivet.

Agenda 2030: 3. God hälsa och välbefinnande, 5. Jämställdhet, 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen, 13. Bekämpa klimatförändringarna, 14. Hav och marina resurser, 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Miljömål: Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt och djurliv.

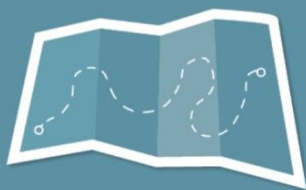
Folkhälsomål: 5. Boende och närmiljö, 6. Levnadsvanor, 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Jämställdhetspolitiskt mål: 5. Jämställd hälsa.

Funktionshinderspolitiskt mål: Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

Samhällsplanering: Gestaltad livsmiljö.

Informera & Inspirera

Som invånare och besökare är det lätt och tryggt att hitta ut och vistas i Skånes natur. Aktörers engagemang gör friluftsliv till ett självklart bidrag till besökarnas välbefinnande.

Beskrivning

I Skåne har vi gott om möjligheter till varierade naturupplevelser för alla. Genom en tillgänglig information på klarspråk som beskriver områden med informativa läsvänliga kartor, bilder och filmer ökar möjligheten att hitta ut. För att underlätta att hitta ut finns nåbarhet samt tillgänglighetsanpassningar och eventuella begränsningar väl beskrivna. Inkluderande information underlättar och inspirerar alla målgrupper att vistas i naturen. Genom att rikta information och insatser till de

som saknar kunskap om friluftsliv eller vanligtvis inte kommer ut ökar möjligheten till en jämlik hälsa och välbefinnande för alla.

Många aktörer har bra information. För att skapa en lättillgänglig helhetsbild av Skånes varierade friluftsliv samarbetar aktörer och hjälper varandra att sprida information till invånaren och besökare. Med en gemensam plattform kan information om Skånes friluftsliv samlas.

Skånes stora utbud av engagerade föreningar möjliggör för varierade naturupplevelser för alla. De traditionella friluftslivsföreningarna har god kunskap om friluftslivet och allemansrätten. Genom att samarbeta med andra föreningar kan målgrupper inspireras till att uppleva naturen. Både föreningar och besöksnäring bidrar till att informera och inspirera till att hitta ut i den skånska naturen. Kommuner bidrar genom att lyfta fram och främja de lokala friluftslivsaktörerna.

Övergripande inriktning

- Samverka över administrativa gränser för att nå invånaren och besökaren
- Samverka för att skapa en tillgänglig helhetsbild av informationen
- Skapa tillgängliga och tydliga webbsidor med samlad information
- Skapa informativa och läsvänliga kartor
- Rikta insatser till målgruppen funktionsvarierade
- Rikta insatser till målgruppen naturovana med utländsk bakgrund
- Lyft fram och främja friluftslivets aktörer i kommunerna

Politiska mål som berör fokusområdet

Friluftsmål: 1. Tillgänglig natur för alla, 2. Starkt engagemang och samverkan, 3.

Allemansrätten, 6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling, 7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet, 9. Friluftsliv för god folkhälsa, 10. God kunskap om friluftslivet.

Agenda 2030: 3. God hälsa och välbefinnande, 4. God utbildning för alla, 5. Jämställdhet, 10.

Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen, 13. Bekämpa klimatförändringarna 14. Hav och marina resurser, 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Miljömål: Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt och djurliv.

Folkhälsomål: 5. Boende och närmiljö, 6. Levnadsvanor, 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Jämställdhetspolitiskt mål: 5. Jämställd hälsa.

Funktionshinderspolitiskt mål: Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

Kunskap och Kompetens

Genom skolan får alla barn möjlighet att skapa en relation till naturen och vardaglig aktivitet för goda levnadsvanor för resten av livet. Såväl vuxna som barn har hög kunskap om allemansrätt och skyldigheter och värnar om vår natur.

Beskrivning

Friluftsliv och fysisk aktivitet lägger grunden till goda levnadsvanor och hälsa genom livet och skapar möjligheter till gemenskap och social delaktighet. Med naturen som uterum och lärmiljö bidrar ökad utomhuspedagogik till att alla barn ges möjlighet till att lära känna naturen oavsett föräldrarnas erfarenheter. Friluftsliv och utomhuspedagogik i skolan bidrar till vardaglig rörelse så att barnens fysiska och psykiska hälsa stärks. Utomhuspedagogik och lärande i naturmiljön underlättar lärandet och skapar förståelse för naturen. Genom ett aktivt friluftsliv i skolan lär sig barnen att använda allemansrätten i praktiken samtidigt som de får grundläggande kunskaper i att hålla sig varm, torr och mätt, det vill säga krismedvetenhetens grunder.

Gröna skolgårdar, vardagsnära natur, uteklassrum och skolledningens engagemang skapar förutsättningar för att bedriva utomhuspedagogik. Via grundutbildning och kompetensutbildning ökar kunskapen om utomhuspedagogikens möjligheter. Genom inspiration kring utomhuspedagogiska verktyg och undervisningsmaterial kopplade till läroplanen underlättar det för lärarna att ta med sig eleverna ut.

Genom att alla aktörer tar ansvar för allemansrätten och dess skyldigheter och är goda förebilder bidrar vi alla till ett samhälle med god kunskap om hur vi värnar om vår natur. Det är genom att praktiskt använda allemansrätten i naturen som kunskapen om allemansrätten och dess skyldigheter ökar oavsett ålder. Invånare med goda kunskaper om friluftsliv får även goda kunskaper i krismedvetenhet.

Positiva upplevelser av rörelse och friluftsliv under uppväxtåren har stor betydelse för om vi blir fysiskt aktiva senare i livet

Socialminister Lena Hallengren 2022

Övergripande inriktning

- Ökad utomhuspedagogik i skolan
- Stärk lärarnas möjlighet till att bedriva utomhuspedagogik
- Stärk lärarnas kunskap om utomhuspedagogik via grundutbildning och kompetensutbildning
- Använd naturen i närheten av skolan och utveckla uteklassrum
- Utveckla friluftslivs- och allemansrättskunskap i teorin och praktiken i skolan
- Öka kunskapen om allemansrätten genom att praktiskt använda den
- Öka kunskapen om det enkla friluftslivet i praktiken
- Öka kunskapen om hur friluftslivsläran kan appliceras inom krisberedskap
- Inrätta Fritidsbanker för att möjliggöra för alla att komma ut

Politiska mål som berör fokusområdet

Friluftsmål: 1. Tillgänglig natur för alla, 2. Starkt engagemang och folkhälsa, 3. Allemansrätten, 5. Attraktiv tätortsnära natur, 8. Ett rikt friluftsliv i skolan, 9. Friluftsliv för god folkhälsa, 10. God kunskap om friluftslivet.

Agenda 2030: 3. God hälsa och välbefinnande, 4. God utbildning för alla, 5. Jämställdhet, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen.

Miljömål: Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt och djurliv.

Folkhälsomål: 1. Det tidiga livets villkor, 2. Kunskap, kompetenser och utbildning och 5. Boende och närmiljö, 6. Levnadsvanor, 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Jämställdhetspolitiskt mål: 5. Jämställd hälsa.

Funktionshinderspolitiskt mål: Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

Friluftslivet skapar värden för samhället

Friluftslivet är värdefullt för Sverige, både för den enskilda människan och för samhället i stort. Ett stärkt och utvecklat arbete med friluftsliv bidrar till samhällsnytta.

God och jämlik folkhälsa

Vistelse i naturen bidrar till både fysisk aktivitet och återhämtning samtidigt som det bidrar till sammanhang och minskade hälsoklyftor. En lättillgänglig vardagsnära natur skapar ökade förutsättningar för goda levnadsvanor och möjliggör för alla att förbättra sin fysiska och psykiska hälsa.

Naturkontakt bidrar till naturförståelse

Genom att vistas i naturen skapas en livslång relation och kunskap om naturen som bidrar till naturförståelse och miljöengagemang. Hållbara friluftslivsvanor kan bidra till större förståelse för vår påverkan på klimatet.

Hållbar tillväxt och utveckling

En vardagsnära natur bidrar till attraktiva tätorter. Naturen som reseanledning bidrar till livskraftig infrastruktur, starkt attraktiv landsbygd samtidigt som den kan bidra till en hållbar tillväxt genom att skapa arbetstillfällen och minska utflyttningen.

Aktörers ansvar och roller

Ansaret för att genomföra och följa upp friluftslivspolitiken delas mellan flera myndigheter. Naturvårdsverket har ansvaret att samordna det nationella friluftslivsarbetet mellan olika myndigheter samt att samordna Länsstyrelsernas nätverk för friluftslivssamordnare.

På regional nivå ansvarar länsstyrelserna i respektive län för att samordna arbetet med att förverkliga friluftslivspolitiken med friluftslivsmålen i samverkan med regionala aktörer. Implementering av de tio friluftslivsmålen berör alla samhällsaktörer i Skåne, det vill säga såväl allmänheten och ideella föreningar som turist- och besöksnäring, högskolan, skola och barnomsorg, enskilda markägare,

LRF, Jordägarföreningen, näringslivet, länets trettiofyra kommuner, Kommunförbundet, Skånetrafiken, Region Skåne, Stiftelsen Skånska Landskap, Skogsstyrelsen, Trafikverket, och Länsstyrelsen med flera.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen Skåne har på uppdrag av regering och riksdag att i bred bemärkelse skapa samhällsnytta i Skåne. Länsstyrelsens arbete ska resultera i att natur- och kulturvärden bevaras, att miljön skyddas, att landsbygden utvecklas och att samhället byggs på goda grunder och ur ett jämställt perspektiv. Länsstyrelsen verkar för: *Det bästa för Skånes människor, djur och natur. Idag och imorgon.*

Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna och leda det regionala arbetet med friluftslivspolitik i samverkan med Skogsstyrelsen, kommunerna och andra berörda aktörer. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som har genomförts för att stärka arbetet med tätortsnära natur och för att målen för friluftslivspolitik ska få ett ökat genomslag.

Många av Länsstyrelsens verksamheter berör friluftsliv i någon form. Det är allt från skydd, förvaltning och skötsel av naturområden, där många av de skånska naturreservaten, nationalparkerna och kulturreseervaten är en resurs för friluftslivet. I de skyddade områdena utvecklar Länsstyrelsen infrastruktur för friluftslivet såsom parkering, vägar, broar och liknande. De bedriver naturumverksamhet med utställningar, guidningar med koppling till natur, folkhälsa och friluftsliv på Stenshuvud, Söderåsen och Kullaberg. Länsstyrelsen Skåne har tillsammans med storstadslänen ett uppdrag att skydda tätortsnära natur och även stötta kommunerna i detta arbete. I den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur ingår friluftsliv som en kulturell ekosystemtjänst. Länsstyrelsen har även hand om tillsyn och prövning av ärenden i naturområden.

Länsstyrelsen är remissinstans för kommunernas översiktsplaner (ÖP) där områden för friluftsliv bland annat pekas ut. Kommunen ska redovisa hur bland annat riksintressen för friluftsliv, rörligt friluftsliv, naturvård samt riksintresse för högexploaterad kust tillgodoses, det vill säga att kommunens planering inte påtagligt skadar riksintressenas värden.

Länsstyrelsen är projektägare för Skånsk skogsstrategi som arbetar aktivt med att utveckla rekreation och friluftsliv i Skånes skogar.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsens uppdrag är bland annat att värna om skogens sociala värden för rekreation, friluftsliv, folkhälsa och naturturism. De verkar för att skogar med

höga sociala värden ska få en skötsel så att natur- och kulturmiljövärden liksom möjligheterna till rekreation bevaras och utvecklas långsiktigt. I skogar med höga sociala värden kan Skogsstyrelsen och länsstyrelserna teckna naturvårdsavtal med markägaren.

Myndigheten använder i sin kommunikation skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn. Dessa målbilder ger vägledning om hur miljöhänsyn bör tas vid planering och genomförande av skogsbruksåtgärder i produktionsskog. Målbilderna är framtagna i bred samverkan med utgångspunkt från rådande skogspolitik och bästa tillgängliga kunskap för användning i praktiskt skogsbruk. Målbilderna är något att sträva efter och de ska användas anpassat till varje områdes särskilda förutsättningar. I förvaltningen av målbilder för god miljöhänsyn har en temagrupp för rekreation och friluftsliv utsetts för att utveckla de målbilder som tagits fram.

Trafikverket

Trafikverket ansvarar för den långsiktiga planeringen av infrastruktur för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket utvecklar infrastrukturen genom innovativa lösningar som bidrar till att nå både klimatmålen och nollvisionen. Vägar och järnvägar påverkar både miljön och människors hälsa, ibland blir de också barriärer för djur och människor. Trafiken orsakar störningar genom buller och vibrationer. Viktiga livsmiljöer för djur och växter skadas och värdefulla kulturarv påverkas. Genom Trafikverkets miljöåtgärder kan detta förbättras. Trafikverket arbetar med cykel inom samhällsplaneringen samt sköter och utvecklar cykelvägar inom det statliga vägnätet. De leder också Nationella cykelrådet som ger ut ett nationellt cykelbokslut.

Region Skåne

Regionens uppdrag är sjukvård, kollektivtrafik, en innovativ regional utveckling och ett rikt kulturliv. Regionala utvecklingsnämnden verkar för en hållbar tillväxt och förbättrad produktivitet i ett sammanhållet Skåne. Uppdraget är att tillsammans med olika aktörer stödja den regionala utvecklingen inom områdena arbetsmarknad, näringsliv, miljö och infrastruktur. För en hållbar regional utveckling är behovet stort av infrastruktur och kollektivtrafikinvesteringar som binder samman Skåne och stärker kapaciteten i transportsystemen. Regionen är huvudman för Skåneleden och de nationella cykellederna samt kommande regionala cykelleder. Regionen ansvarar även för Regionplanen som ska stödja kommunerna i samhällsplaneringen. Regionen ansvarar för folkhälsoarbetet där fysisk aktivitet iform av friluftsliv, motion och idrott är viktiga faktorer. Via samverkan psykisk ohälsa hos unga- fysisk aktivitet har mötesplatsen Sätt Skåne i rörelse tagits fram. Via riktade hälsosamtal

som är en metod för att systematiskt identifiera ohälsosamma levnadsvanor lyfts vandring upp som aktiviteter och där foldrar tagits fram för respektive kommun.

Skånetrafiken

Skånetrafiken är en förvaltning inom Region Skåne som erbjuder hållbart resande till alla som vill och behöver resa i, till och från Skåne. Kollektivtrafiken omfattar stadstrafik, regiontrafik, tågtrafik och serviceresor. Skånetrafikens huvuduppgifter är att utveckla, planera, upphandla, informera om och marknadsföra kollektivtrafiken i Skåne. Kollektivtrafiken bidrar till att invånarna kan resa till och från jobbet, studier eller fritidsaktiviteter på ett hållbart sätt. Kollektiva resor bidrar till ett hållbart samhälle, en bättre miljö och ett levande landskap.

Stiftelsen Skånska Landskap

Stiftelsen Skånska Landskap bildades 2004 av Region Skåne med uppdrag att skydda, bevara, restaurera och utveckla natur- och kulturmiljöer samt stimulera det rörliga friluftslivet, främst inom markområden som stiftelsen äger. Stiftelsens arena är 11 000 hektar mark och 19 strövområden utspridda över hela Skåne, där alla har sin egen karaktär. Delar av marken ägs av Stiftelsen Skånska Landskap, men de förvaltar också fem andra stiftelsers mark. Verksamheten delas in i två huvudsakliga verksamhetsområden - en så kallad allmännyttig del som rör rekreation och friluftsliv, och en del som rör egendomsförvaltning.

I uppdraget ingår bland annat att underhålla, sköta och utveckla strövområden, driva och utveckla Fulltofta Naturcentrum, göra naturen tillgänglig samt bedriva och utveckla utomhuspedagogik med särskilt fokus på unga naturovana. Stiftelsen Skånska Landskap ansvarar för förvaltningen av Skåneleden och samordnar arbetet med kommunansvariga, totalt 31 kommuner ansvarar för all skötsel.

Tourism in Skåne

Tourism in Skåne AB är Skånes regionala destinationsbolag och samordnar och genomför insatser inom marknadsföring, destinationsutveckling och gränsöverskridande innovation för en hållbar utveckling i Skåne. Tourism in Skånes arbete är framtidsinriktat och omvärldsbaserat och syftar till att skapa värde för besöksnäringen i Skåne med en strävan att uppnå visionen i Färdplanen för Skåne mot 2030: Skåne – where tourism matters.

Kommuner

I en kommun är det ofta många förvaltningar och enheter som direkt eller indirekt arbetar med friluftsliv. Det är allt från samhällsplanering, naturreservatsbildning, turism, skola och skötsel av områden och leder.

Kommunen har ansvar för den fysiska planeringen inom kommunen och har som uppgift att reglera användningen av mark och vatten. Det är kommunen som bestämmer hur marken ska användas och bebyggas, det brukar kallas det kommunala planmonopolet. Det finns tre typer av kommunala fysiska planer med vilka kommunen kan styra mark- och vattenanvändningen; översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser. I kommunernas översiktsplaner ska det även framgå hur man ska beakta de värden som finns utpekade i olika riksintressen, där riksintresset för friluftsliv är ett exempel.

För att värna de tätortsnära grönområdena har den kommunala planeringen en nyckelroll.

Regeringens skrivelse 2012/13:51

Utöver den fysiska planeringen har kommunerna stort inflytande över var och hur friluftsliv kan bedrivas i kommunen. Ofta finns särskilda friluftslivsområden, parker och tätortsnära områden utpekade där olika former av friluftsliv kan bedrivas. Möjligheterna till friluftsliv ser väldigt olika ut mellan kommunerna beroende på vilka resurser och viljeinriktning som finns. Skötselansvaret för Skåneleden ligger på respektive kommun. I Skåne finns tre kommunala naturum; Skrylle, Vattenriket och Öresund.

Markägarna

Tillgången till natur är en förutsättning för att kunna bedriva friluftsliv. All natur ägs av någon och brukas på något sätt av markägaren. Det kan vara offentligt ägd mark, till exempel statliga naturreservat eller kommunalt ägd natur, eller större bolag till privata markägare med några få hektar. Enligt grundlagen kan ingen tvingas avstå sin egendom utan ersättning. Men med äganderätten följer också skyldigheten att tåla att allmänheten ned stöd av allemansrätten ska ha tillgång till naturen. Samtidigt som markägarens eller nyttjanderättsinnehavarens nyttjande i form av skogsbruk, odling, bete eller liknande inte får begränsas. För att allemansrätten ska fungera krävs en ömsesidig respekt och vilja att ha dialog. Och som markägare får man inte stänga ute människor från områden av värde för friluftslivet.

Föreningslivet

Runt om i landet engagerar friluftslivsorganisationer 1,6 miljoner medlemmar i närmre 900 lokala och regionala föreningar. Sverige har en lång tradition av föreningsliv för olika intressegrupper som vilar på demokratiska principer. Stora delar av föreningarnas arbete bygger på frivillighet och det ideella arbetet är oftast en förutsättning för deras verksamheter. Sveriges friluftslivsorganisationer är fristående från varandra men med ett gemensamt mål; att erbjuda aktiviteter som främjar friluftsliv och folkhälsa. Hos dem finns det aktiviteter för alla smaker och över hela landet. Oavsett om man är nybörjare eller van friluftslivsutövare. Den samlade kunskap om friluftsliv som dessa organisationer besitter är mycket stor. Svenskt Friluftsliv samlar 27 friluftslivsorganisationer under ett paraply. En del av föreningarna finns även under Riksidrottsförbundet, RF-SISU Skåne.

En rik tillgång på natur samt allemansrätten, individens intresse och ideella organisationers engagemang är grunden för människors möjligheter att bedriva friluftsliv.

Regeringens skrivelse 2012/13:51

Besöksnäringen och företagarna

Turism och besöksnäring har stor betydelse för hållbar tillväxt och sysselsättning. Det ger konsumtion i flera branscher såsom hotell och logi, restaurang, transporter och naturturismföretag. Som företagare är det omtänksamma värdskapet viktigt då man har ett extra ansvar att förmedla allemansrätten till sina besökare.

Allmänheten

Som friluftslivsutövare oavsett vilken aktivitet man utövar har man ansvar för att visa hänsyn till natur, markägare, närboende och varandra. Det är viktigt att visa respekt till närboende så att man inte rör sig inom hemfridszonen. Likaså är det viktigt att visa respekt för markägaren och dennes nyttjande och föra en dialog om man återkommer ofta. Ibland kan det vara många som vill nyttja samma mark och genom att respektera varandras intressen minskar konflikter.

Referenser

Förordning (2010:2008) om statsbidrag till friluftslivsorganisationer
Regeringens skrivelse 2012/13:51. Mål för friluftslivspolitik

Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030

Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Länsstyrelsen
Skåne

103 (168)

HANDLINGSPLAN FÖR FRAMTIDENS FRILUFTSLIV I SKÅNE 2023–2026

Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Titel: Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026
Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Malin Andersson, Moa Vitestam

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Samhällsbyggnad
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

Diarienummer: 507-34103-2022

ISBN: xxx-xx-xxxx-xx-x

Rapportnummer: xxxx:xx

Layout: Xxxx Xxxx

Tryckeri, upplaga: Länsstyrelsen Skåne, xxx ex

Tryckår: 20XX

Omslagsbild: Förskolebarn i naturreservatet Törringelund
Fotograf: Malin Andersson, 2018

Innehållsförteckning

INLEDNING	5
ARBETSPROCESS	6
ÅTGÄRDER	6
Balanserat och Hållbart	7
Övergripande inriktning.....	7
Åtgärd 1 Regionalt Friluftslivsråd.....	7
Åtgärd 2 Inrätta kommunala friluftslivsråd	8
Åtgärd 3 Utse friluftslivsansvariga i organisationen.....	8
Åtgärd 4 Kurs i planering och anläggning av hållbara leder	8
Åtgärd 5 Tematräffar kring friluftsliv	8
Planera och Tillgängliggöra.....	9
Övergripande inriktning.....	9
Åtgärd 6 Kartläggning av lokala friluftslivsområden.....	9
Åtgärd 7 Interna strategiska dokument i friluftsfrågan	9
Åtgärd 8 Tillgänglighetsplaner för friluftslivsområden	10
Åtgärd 9 Utveckla huvudmannaskap kring stigcykling och kanotleder.....	10
Informera och Inspirera.....	10
Övergripande inriktning.....	10
Åtgärd 10 Gemensam målgruppsanalys- Hur kan vi nå alla?	11
Åtgärd 11 Gemensamt informationsmaterial om tillgänglighetsanpassade områden	11
Kunskap och Kompetens	11
Övergripande inriktning.....	11
Åtgärd 12 Mer utomhuspedagogik i skolan	12
Åtgärd 13 Utbildning i allemansrätt till aktörer	12
Åtgärd 14 Utvecklad samverkan via Sätt Skåne i rörelse	12
UPPFÖLJNING.....	12
Åtgärder.....	12
Indikatorer	12
Vardagsnära natur.....	12
Skyddade områden.....	13
Skåneleden	13
Nationella och regionala cykelleder	13
Stiftelsen Skånska landskap	13
Kommuner.....	13
Föreningar	13

Inledning

Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna arbetet med att förverkliga regeringens friluftslivspolitik i Skåne. Inom uppdraget ska arbetet med tätortsnära natur stärkas och insatser genomföras för att friluftslivsmålen ska få genomslag i länet. För att friluftslivsmålen ska uppnås behövs en god samverkan mellan myndigheter, region Skåne, kommuner, ideella föreningar, markägare, naturturismföretagare och andra berörda aktörer.

Vid årsskiftet 2022 utgår nuvarande Handlingsplan för Skånes Friluftsliv 2018–2021. En av åtgärderna i handlingsplanen är att ta fram en regional strategi tillsammans med skånska aktörer samt kartlägga friluftslivsområden.

Arbetet har resulterat i Skånes Friluftslivsplan, där vi valt att samla det strategiska friluftslivsarbetet i en story map kallad Länsstyrelsen Skånes Friluftslivsplattform. Skånes Friluftslivsplan är framtagen i dialog med skånska aktörer och består av fyra delar:

- Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030
- Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026
- Kartläggning av friluftslivsområden
- Kunskapsbank med vägledningar och goda exempel

Syftet med Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026 är att lyfta viktiga gemensamma åtgärder som vi ser kan bidra till ett hållbart och tillgängligt friluftsliv utifrån innehållet i strategin. Utöver det kan varje aktör behöva ta fram egna interna handlingsplaner för sitt arbete.

Målgruppen för handlingsplanen är alla vi som i vår roll kan bidra till att framtidens friluftsliv i Skåne är tillgängligt och hållbart för alla.

Framtidens friluftsliv i Skåne är tillgängligt och hållbart för alla;

klimatet, naturen, djuren, markägaren, boende och besökaren.

Arbetsprocess

En av åtgärderna i Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021 innebar att en regional strategi för Skånes friluftsliv skulle tas fram gemensamt för friluftslivet i Skåne. Efter Friluftslivets år 2021 när alla aktörer kraftsamlat för att lyfta och visa våra fantastiska friluftslivsmöjligheter i länet startade processen med att ta fram en strategi och handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne.

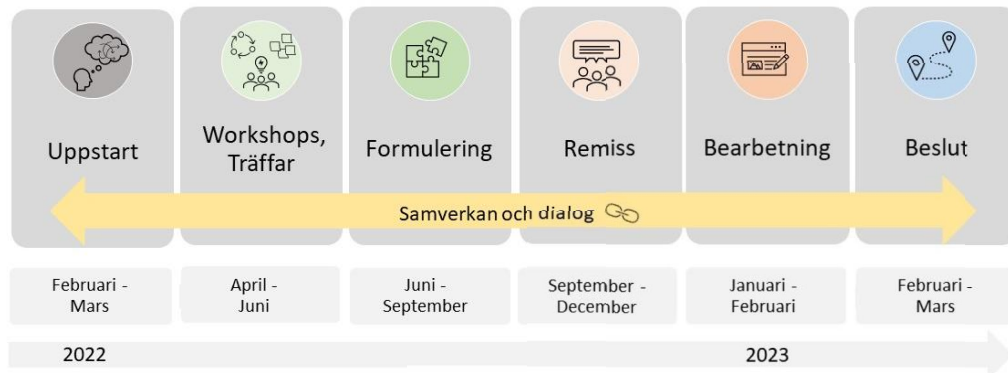

Bild 1 Tidsplan för framtagande av Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030 och Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026.

Uppstarten var ett frukostmöte i mars 2022 tillsammans med Grön Infrastruktur där upplägget för arbetet presenterades. Därefter har synpunkter och idéer tagits in både med interna referenspersoner på Länsstyrelsen samt flera externa träffar, bland annat med Samrådsgruppen för naturvård och dialogträffar med Minoritetsspråken. I maj till juni arrangerades två workshops/friluftslivsdagar på Fulltofta naturcentrum med närmre sextio representanter från olika organisationer där målbild och fokusområden för framtidens friluftsliv diskuterades. Resultatet från dessa träffar är denna handlingsplan med åtgärder. Utöver det har två workshops arrangerats internt för enheterna för naturskydd och naturvård.

Utkastet till remissversionen har stämts av med interna referenspersoner samt med representanter från Region Skåne och Tourism in Skåne. Under hösten 2022 fortsätter dialogen i samband med att utkastet till handlingsplanen är på remiss.

Åtgärder

I denna handlingsplan har vi valt att lyfta fram få åtgärder som vi behöver arbeta med tillsammans och som kopplar till målbilden och fokusområdenas övergripande inriktning.

För att utveckla Skånes framtida friluftsliv behöver alla aktörer bidra på olika sätt utifrån sina roller och ansvar. Det kan vara allt från enskilda insatser till mer löpande arbete. Fokusområdenas övergripande inriktning ger en bra bild över vad som är viktigt att prioritera för Skåne. Genom att vi samverkar och bidrar utifrån våra förutsättningar kommer vi tillsammans utveckla ett tillgängligt och hållbart friluftsliv i Skåne. För ett hållbart arbete över tid är en intern strategi och intern handlingsplan ett bra verktyg.

Balanserat och Hållbart

I Skåne har vi samsyn kring förvaltningen och utvecklingen av naturen. Vi förstår och respekterar varandras olika roller och uppdrag. Med hållbart friluftsliv visar vi respekt och förståelse för både nyttjande och bevarande av naturen vilket i sin tur främjar välbefinnande för individen.

Övergripande inriktning

- Samarbeta mellan och inom organisationer över administrativa gränser
- Bjud in till möten i naturen för att stimulera kreativ samverkan
- Involvera markägarna tidigt genom dialog
- Arbeta med ett omtänksamt värdskap
- Underlätta för ett ansvarsfullt gästskap
- Arbeta med kanalisering och zonerings av områden
- Lyft fram möjligheterna med kollektivtrafik till naturen
- Lyft fram möjligheterna med cykel till naturen
- Bygg hållbara leder utifrån naturens förutsättningar
- Inrätta Fritidsbanker för att främja hållbar konsumtion

Åtgärd 1 Regionalt Friluftslivsråd

Fortsatt arbetet för att skapa samsyn och finna samarbetsmöjligheter som stärker Skåne som friluftslivsregion.

Huvudaktör: Länsstyrelsen

Medaktör: Deltagare i regionala friluftslivsrådet; Region Skåne, Stiftelsen Skånska landskap, Tourism in Skåne, Markägarrepresentanter, Friluftsförbundet, Trafikverket

Åtgärd 2 Inrätta kommunala friluftslivsråd

Genom kommunala eller mellankommunala friluftslivsråd stärks samsynen och samarbetet mellan lokala friluftslivsaktörer samtidigt som förståelsen för varandras intressen stärks.

Huvudaktör: Kommuner

Medaktör: Lokala friluftslivsaktörer

Åtgärd 3 Utse friluftslivsansvariga i organisationen

Genom att utse ansvariga för att samordna friluftslivsfrågor inom och mellan organisationer tydliggörs roller och ansvar samtidigt som samverkan underlättas.

Huvudaktör: Kommuner, myndigheter, förening, företag etc.

Åtgärd 4 Kurs i planering och anläggning av hållbara leder

Öka kompetensen kring anläggning av hållbara leder genom att anordna kurser i planering, anläggning och praktiskt byggande utifrån naturens förutsättningar för att minimera slitage och intressekonflikter. Detta kan göras för alla typer av leder tex. vandring, stigcykling, ridning, kanot.

Huvudaktör: ?

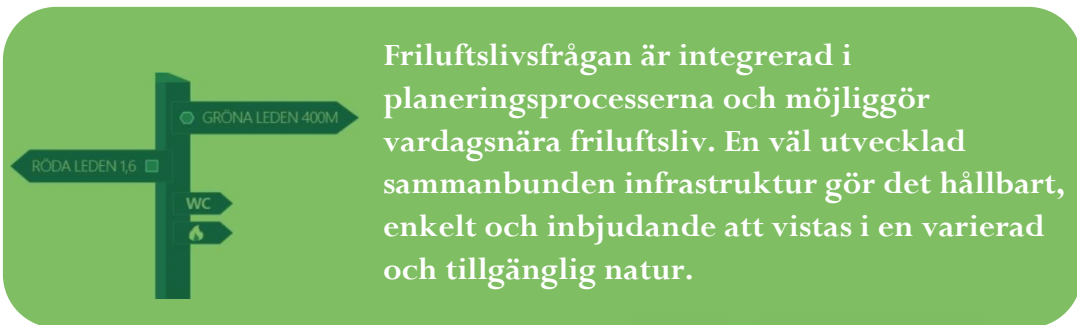
Åtgärd 5 Tematräffar kring friluftsliv

Bjud in till återkommande träffar kring olika teman för att lyfta aktuella och viktiga friluftslivsfrågor.

Huvudaktör: Länsstyrelsen

Medaktör: Skånes friluftslivsaktörer

Planera och Tillgängliggöra

Övergripande inriktning

- Friluftslivet tydliggörs i samhällsplaneringen
- Värna om den allemansrättsligt tillgängliga naturen
- Planera för att alla ska ha tillgång till natur inom 300m från sitt boende
- Tillgängliggör naturområden via planeringsprocessen
- Kartlägg och digitalisera friluftslivsområden, leder och anordningar
- Dra leden till tätorter och kollektivtrafik
- Utveckla besöksvänliga och tillgängliga naturområden för alla
- Värna och utveckla vardagsnära natur
- Utveckla gröna skolgårdar och skolnära natur

Åtgärd 6 Kartläggning av lokala friluftslivsområden

För att ha ett komplett planeringsunderlag i planeringsprocessen behöver kommuner kartlägga och digitalisera lokala friluftslivsområden, leder och anordningar som är viktiga för friluftslivet.

Huvudaktör: Kommuner

Medaktör: Länsstyrelsen

Åtgärd 7 Interna strategiska dokument i friluftslivsfrågan

För att ha ett tydligt och effektivt arbete med friluftsliv behövs interna strategidokument som tydliggör inriktningen, det kan vara en intern strategi, handlingsplan eller färdplan eller liknande.

Huvudaktör: Friluftslivets aktörer

Åtgärd 8 Tillgänglighetsplaner för friluftslivsområden

Lyft fram och utveckla extra tillgängliga friluftslivsområden via Tillgänglighetsplaner som ett komplement till Länsstyrelsen Skånes *Tillgänglighetsplan för statliga naturreservat* som tas fram under 2022.

Huvudaktör: Kommuner och andra aktörer

Medaktör: Föreningslivet, allmänheten, Länsstyrelsen

Åtgärd 9 Utveckla huvudmannaskap kring stigcykling och kanotleder

Ett huvudmannaskap för stigcykling och kanotleder bidrar till att utveckla och stärka friluftslivets infrastruktur.

Huvudaktör: ?

Informera och Inspirera

Som invånare och besökare är det lätt och tryggt att hitta ut och vistas i Skånes natur. Aktörers engagemang gör friluftsliv till ett självklart bidrag till besökarnas välbefinnande.

Övergripande inriktning

- Samverka över administrativa gränser för att nå invånaren och besökaren
- Samverka för att skapa en tillgänglig helhetsbild av informationen
- Skapa tillgängliga och tydliga webbsidor med samlad information
- Skapa informativa och läsvänliga kartor
- Rikta insatser till målgruppen funktionsvarierade.
- Rikta insatser till målgruppen naturovana med utländsk bakgrund
- Lyft fram och främja friluftslivets aktörer i kommunerna

Åtgärd 10 Gemensam målgruppsanalys- Hur kan vi nå alla?

Vi informerar och arrangerar aktiviteter för allmänheten, men når vi alla? Vilka når vi, vilka når vi inte och hur kan vi nå alla?

Huvudaktör: Länsstyrelsen?

Medaktör: ?

Åtgärd 11 Gemensamt informationsmaterial om tillgänglighetsanpassade områden

Underlätta för målgrupper som behöver områden med hög tillgänglighet och anpassningar för olika funktionsvariationer att hitta ut. Ta fram informationsmaterial och rikta insatser för att inspirera till mer friluftsliv för målgruppen.

Huvudaktör: Länsstyrelsen?

Medaktör: Region Skåne, Stiftelsen Skånska Landskap, kommuner

Kunskap och Kompetens

Genom skolan får alla barn möjlighet att skapa en relation till naturen och vardaglig aktivitet för goda levnadsvanor för resten av livet. Såväl vuxna som barn har hög kunskap om allemansrätt och skyldigheter och värnar om vår natur.

Övergripande inriktning

- Ökad utomhuspedagogik i skolan
- Stärk lärarnas möjlighet till att bedriva utomhuspedagogik
- Stärk lärarnas kunskap om utomhuspedagogik via grundutbildning och kompetensutbildning
- Använd naturen i närheten av skolan och utveckla uteklassrum
- Utveckla friluftslivs- och allemansrättskunskap i teorin och praktiken i skolan
- Öka kunskapen om allemansrätten genom att praktiskt använda den
- Öka kunskapen om det enkla friluftslivet i praktiken
- Öka kunskapen om hur friluftslivsläran kan appliceras inom krisberedskap
- Inrätta Fritidsbanker för att möjliggöra för alla att komma ut

Åtgärd 12 Mer utomhuspedagogik i skolan

Stärk lärarnas möjlighet till att bedriva utomhuspedagogik genom att lyfta vinsterna för skolledningen. Underlätta för lärarna att bedriva utomhuspedagogik genom kompetensutbildning, lyfta fram verktyg samt arrangera inspirationsträffar. Friluftsförbundets projekt med skogshjältarna, naturskolornas verksamhet och Skogen i Skolan är några exempel på projekt som stärker lärarnas kompetens.

Aktör: ?

Åtgärd 13 Utbildning i allemansrätt till aktörer

Öka kompetensen hos aktörer kring allemansrätten genom utbildning.

Huvudaktör: Länsstyrelsen

Medaktör: Länsstyrelse, kommuner, föreningar, företagare mfl

Åtgärd 14 Utvecklad samverkan via Sätt Skåne i rörelse

Lyft naturen och det enkla friluftslivets möjligheter som ett verktyg för att öka fysisk aktivitet via Sätt Skåne i rörelse. Det är Region Skånes mötesplats för alla som arbetar för ökad fysisk aktivitet, rörelsegädje och hälsa hos barn och unga.

Huvudaktör: Region Skåne

Medaktör: Länsstyrelse, kommuner, föreningar mfl

Uppföljning

Åtgärder

Samtliga åtgärder följs upp via Åtgärdswebben.

Indikatorer

För att följa utvecklingen av friluftslivsarbetet i Skåne har några indikatorer valts ut. En välutvecklad infrastruktur för friluftslivet i form av leder, rastplatser och eldstäder med mera underlättar ett hållbart friluftsliv. Genom att mäta utvecklingen av friluftslivets infrastruktur ser vi länets utveckling över tid.

Vardagsnära natur

Befolkningens medelavstånd till närmast skyddat område

Skolgårdarnas utveckling

Antal boende med natur inom 300m (SCB)

Skyddade områden

Antal mil vandringsled

Antal rastplatser

Antal områden som nås med kollektivtrafik

Antal områden som nås med nationella och regionala cykelleder

Antal områden med tillgänglighetsanpassningar för olika funktionsvariationer

Antal tätortsnära naturreservat och nationalparker

Skåneleden

Antal mil

Antal rastplatser och vindskydd

Antal tätorter som leden passerar

Nationella och regionala cykelleder

Antal mil

Antal tätorter som leden passerar

Stiftelsen Skånska Landskap

Antal strövområden

Antal mil led uppdelat på vandring, cykling, ridning

Antal rastplatser och vindskydd

Kommuner

Antal som svarar på enkäten Sveriges friluftskommun

Antal kommuner med utsedd kontaktperson för friluftslivsfrågor

Antal som kartlagt friluftslivsområden

Antal med strategiska dokument kring friluftsliv

Föreningar

Antal aktiviteter i naturguidningskalendern

Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Länsstyrelsen
Skåne

116 (168)

KARTLÄGGNING AV FRILUFTSLIVSOMRÅDEN

En levande kartläggning med fokus på nationella och regionala friluftslivsområden i Skåne

Titel: Kartläggning av friluftslivsområden - En levande kartläggning med fokus på nationella och regionala friluftslivsområden i Skåne

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Moa Vitestam

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Samhällsbyggnad
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

Diarienummer: 507-34103-2022

ISBN: xxx-xx-xxxxx-xx-x

Rapportnummer: xxxx:xx

Layout: Moa Vitestam

Tryckeri, upplaga: Länsstyrelsen Skåne, xxx ex

Tryckår: 20XX

Omslagsbild: Arriesjön strövområde, Moa Vitestam 2022

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	6
BAKGRUND	6
Skånes Friluftslivsplan	6
Naturvårdsverkets metod	7
Regionala styrdokument	7
Kommunala styrdokument	7
Kommunala dokument och underlag i friluftslivfrågan	8
SYFTE	8
MÅLGRUPP	8
ORGANISATION	8
Styrgrupp	8
Projektagare	9
Projektledare	9
Arbetsgrupp	9
Interna referenspersoner	9
Externa referenspersoner	9
Informationsmöten	9
Myndighet och kommun	10
Markägarperspektiv	10
Intresseföreningar	10
ARBETSPROCESS	10
VARFÖR VI JUSTERADE METODEN	11
METOD	12
1. Etablera en arbetsgrupp	12
2. Insamling av underlag	12
3. Digital förberedelse	12
4. Kartlägga områdestyper	12
5. Värdera områden	13
6. Klassificera områden	13
7. Upplevelsekvaiteter i områdena	14
8. Aktiviteter i områdena	14
9. Visualisera och dokumentera	15
10. Uppföljning och uppdatering	15
RESULTAT	15
VIDARE ARBETE	16
REFERENSER	17
BILAGOR	18

Sammanfattning

Startskottet för kartläggningen av friluftslivsområden i Skåne var när det beslutades att Naturvårdsprogrammen från 1996 (Kristianstads län) och 1997 (Malmöhus län) skulle slås ihop, revideras och att dess olika värden skulle få egna separata program.

Syftet med att kartlägga friluftslivsområden är att skapa ett underlag som kan användas i strategisk och fysisk planering på regional och kommunal nivå. På detta sätt får friluftslivsvärden en stärkt status i samhällsplanering och kan värnas om samt utvecklas. Målgruppen för underlaget är i första hand myndigheter, region och kommuner. Kartläggningen är inte fullständig utan tar endast upp de mest uppenbara områdena som besöks på en nationell och regional nivå, med undantag för samtliga naturreservat.

Metod för kartläggning och värdering av friluftslivsområden har sin grund i Naturvårdsverkets metod *Kartlägga naturområden för friluftsliv* (2016) men med vissa justeringar. Metoden behövde justeras utefter Skånes förutsättningar samt vilken slutprodukt vi eftersökte. Resultatet blev 478st kartlagda områden och av dessa är 465st värderade. Antal områden fördelat mellan klasserna blev; 21st (4%) Nationellt, 268st (57%) Regionalt, 176st (37%) Lokalt och 13st (2%) Ej klassificerat. Klasserna innebär följande: Nationellt; mer än boende i Skåne besöker området frekvent, Regionalt; boende tar sig bortom sin kommungräns för att frekvent besöka området, Lokalt; nästintill endast boende i kommunen besöker området samt Ej klassificerat; på grund av nämnt motiv sattes inte en klass. För att kartläggningen ska ge en fullständig bild av Skånes alla friluftslivsområden behövs den kompletteras med lokala friluftslivsområden samt löpande uppdateras.

Kartläggningen är en av fyra delar i Skånes Friluftslivsplan. De tre andra delarna är Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030, Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026 och Kunskapsbank. Alla fyra delar presenteras på Länsstyrelsen Skånes Friluftslivsplattform (2022).

För att få ett hållbart framtida friluftsliv behöver friluftslivsperspektivet finnas i planeringen på alla nivåer; nationellt, regionalt och kommunalt. För att kunna planera för friluftsliv behöver man veta vad man redan har. Därför är det av största vikt att kartlägga dagens friluftslivsområden i landet.

Inledning

Naturvårdsprogrammen från 1996 (Kristianstads län) och 1997 (Malmöhus län) har reviderats och slagits ihop till ett program som fått namnet Naturvärdesöversikt. Detta program tar upp de biologiska värdena i länet och tanken är att landskapsvärden och rekreativa värden ska få egna program (Länsstyrelsen Skåne C 2022). Detta var startskottet för kartläggningen av friluftslivsområden som redovisas i denna rapport.

I Länsstyrelsen Skånes rapport *Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021* (2018) finns tre åtgärder som uppfylls genom arbetet som redovisas i denna rapport. Den ena åtgärden är ”15c. Inspirationsträff på temat ”Kartering av friluftsområden och Kommunala friluftsplaner” under målet Tillgång till natur för friluftsliv. Denna åtgärd genomfördes i september 2021 då vi höll i tre informationsträffar för kommuner, myndigheter, markägarrepresentanter och intresseföreningar. Där informerade vi om Naturvårdsverkets metod *Kartlägga naturområden för friluftsliv* samt om vår egen kartläggning. De två andra åtgärderna under samma mål, ”16. Analys av tillgängliga friluftslivsområden i Skåne” och ”15. Friluftslivet tydliggörs i samhällsplaneringen.” har genomförts via den kartläggning och värdering som denna rapport redovisar.

”Det som inte är dokumenterat får inte plats i planerna”

Andreas Skriver Hansen, Göteborgs universitet 2021

För att få ett hållbart framtida friluftsliv behöver friluftslivsperspektivet finnas i planeringen på alla nivåer; nationellt, regionalt och kommunalt. Men för att kunna planera för friluftsliv behöver man veta vad man redan har. Därför är det av största vikt att kartlägga dagens friluftslivsområden i landet.

Bakgrund

Skånes Friluftslivsplan

Skånes Friluftslivsplan presenteras på Story Mapen Länsstyrelsen Skånes Friluftslivsplattform (2022) och består av fyra delar.

- **Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030** - Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!
- **Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026** - Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!
- **Kartläggning av friluftslivsområden** – En levande kartläggning med fokus på nationella och regionala friluftslivsområden i Skåne.
- **Kunskapsbank** – Vägledning och stöddokument.

Naturvårdsverkets metod

I Regleringsbrevet för 2016 fick Naturvårdsverket i uppdrag att utveckla friluftslivet. En del av uppdraget var att ta fram en metod som kunde användas för att kartlägga naturområden som har stor betydelse för friluftsliv, rekreation och turism på lokal och regional nivå. Detta arbete genomfördes i samarbete med andra myndigheter, kommuner och organisationer så som Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten och Riksantikvarieämbetet (Naturvårdsverket 2016).

Regionala styrdokument

Regionala styrdokument där en kartläggning av friluftslivsområden kan vara värdefullt underlag.

- Grön infrastruktur - Handlingsplan med beskrivning och kartläggning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster i Skåne samt prioriterade åtgärder inom insatsområden. Tillhandahålls av Länsstyrelsen.
- Naturvärdesöversikt - Kartläggning av regionalt värdefulla områden för biologisk mångfald. Ett planeringsunderlag som kan användas vid fysisk planering samt som en översikt för övrig naturvårdsplanering. Är ett komplement till Grön infrastruktur. Tillhandahålls av Länsstyrelsen.
- Regionplan - En strategisk plan för samordning av fysisk planering med syfte att skapa goda framtida livsmiljöer för alla i Skåne. Tillhandahålls av Region Skåne.

Kommunala styrdokument

Kommunala styrdokument där en kartläggning av friluftslivsområden kan vara värdefullt underlag.

- Översiktsplaner - En vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas. Planen ska ange hur kommunen tänker ta hänsyn till allmänna intressen och riksintressen.
- Grönplaner - Ett verktyg för att bevara och utveckla grönsystemer och ekosystemtjänster i planering, byggande och förvaltning.
- Strategiska dokument i friluftslivsfrågan – Friluftslivsplaner, friluftslivsstrategier och handlingsplaner. Dessa dokument är viktigt underlag för strategisk och fysisk samhällsplanering.

- Kartläggningar av friluftslivsområden - En kommunal kartläggning av friluftslivsområden är viktigt underlag för strategisk och fysisk samhällsplanering.

Kommunala dokument och underlag i friluftslivsfrågan

Det ser väldigt olika ut i länet hur långt kommunerna kommit med att arbeta med friluftslivsfrågan. De kommunala friluftslivsstrategier, handlingsplaner och kartläggningar av friluftslivsområden som finns skiljer sig åt i innehåll och metod. Men vi har sett de senaste åren att fler kommuner lägger resurser på friluftslivsfrågan och tar fram dessa strategiska dokument och planeringsunderlag. För en aktuell lista på de kommuner som vi vet har sådant material hänvisar vi till Kunskapsbanken (2022) på vår Friluftslivsplattform.

Syfte

Syftet med att kartlägga friluftslivsområden är att det ska användas som underlag i strategisk och fysisk planering på regional och kommunal nivå. På detta sätt får friluftslivsvärden en stärkt status i samhällsplanering och kan värnas om samt utvecklas.

Denna kartläggning är inte fullständig utan tar endast upp de mest uppenbara områdena som besöks på en nationell och regional nivå, med undantag för samtliga naturreservat. För att kartläggningen ska ge en fullständig bild av Skånes alla friluftslivsområden behövs den kompletteras med lokala friluftslivsområden samt uppdateras löpande.

Målgrupp

Målgruppen är i första hand myndigheter, region och kommuner. Kartläggningen kan användas som underlag i strategisk och fysisk planering samt som underlag i beslut och ärenden. Materialet är inte tänkt att användas för marknadsföring av områden till allmänheten, då hänvisas till informationen på Länsstyrelsens hemsida.

Organisation

Styrgrupp

Annelie Johansson, chef Miljöavdelningen
Cecilia Backe, chef Naturskyddsenheten
Hanne Romanus, chef Samhällsplaneringsenheten
Ingela Lundqvist, chef Naturvårdsenheten

Projektagare

Ingela Lundqvist, chef Naturvårdsenheten

Projektleddare

Malin Andersson, Friluftslivssamordnare

Moa Vitestam, Friluftslivssamordnare

Arbetsgrupp

Moa Vitestam, Friluftslivssamordnare

Interna referenspersoner

Fem personer från nedanstående enheter på Länsstyrelsen bidrog som referenspersoner i arbetet. De bidrog med tips på fysiska områden och kompetens utifrån deras arbetsområde.

Enheten för samhällsplanering

Kulturmiljöenheten

Naturskyddsenheten

Naturvårdsenheten

Vattenenheten

Externa referenspersoner

Nio personer från nedanstående Länsstyrelser och kommuner bidrog som referenspersoner i arbetet med metodutvecklingen.

Länsstyrelsen Blekinge

Länsstyrelsen Gotland

Länsstyrelsen Sörmland

Länsstyrelsen Västerbotten

Helsingborg kommun

Kristianstad kommun

Lund kommun

Skellefteå kommun

Informationsmöten

Under september 2021 hölls ett antal informationsmöten. Syftet med mötena var att berätta om Naturvårdsverkets metod *Kartlägga naturområden för friluftsliv* (2016), informera om vårt arbete på Länsstyrelsen i friluftslivsfrågan samt be om tips på fysiska områden till kartläggningen genom en enkät med en interaktiv karta och frågeformulär.

Nedanstående aktörer bjöds in till informationsmötena.

Myndighet och kommun

Skånes samtliga 33 kommuner
Länsstyrelsen Skåne
Region Skåne

Markägarperspektiv

Lundsstift
LRF
Skogsstyrelsen
Skåne-Blekinge Jordägarförbund
Skånsk skogsstrategi
Södra

Intresseföreningar

Brukshundsklubben Skånes distrikt	Sportfiskarna
Cykelfrämjandet	STF Norra Öresund
Friluftsförbundet	STF- sydvästra Skånes lokalförening
Hälsofrämjandet	STF Östra Skåne
Klätteraccess syd	Studieförbundet
Lunds botaniska förening	Svenska cykelförbundet
MTB Skåne	Svenska Cykelsällskapet
Puggehaten	Svenska Folksportförbundet
Scouterna	Svenska Frisksportförbundet
Skånes hembygdsförbund	Svenska Gång- och Vandrarförbundet
Skånes Kanotförbundet	Svenska Klätterförbundet
Skånes ornitologiska förening	Svenska kryssarklubben
Skånes Vågsurfare	Svenska Livräddningssällskapet -
Skånska Orienteringsförbundet	Skåne
Skärmflygning Club Parapente Syd	Åstorps cykelklubb
SNF	

Arbetsprocess

Arbetet med kartläggningen startades i juni 2021 och avslutades i juni 2022. Till en början var Naturvårdsverkets metod *Kartlägga naturområden för friluftsliv* (2016) tilltänkt tillvägagångssätt. Men efter att ha provat metoden på skyddade naturområdena i Skåne, nationella och regionala leder samt haft externa

informationsmöten beslutades det att metoden behövde justeras. En justerad metod togs fram i samråd med interna och externa referenspersoner och kartläggningen börjades om, denna gång även med friluftslivsområden utan skydd. Därefter diskuterades samtliga områden med respektive förvaltare, förening eller referensperson. Efter en tid av återkoppling och revidering på värderingarna var kartläggningen slutförd.

Det ska hållas i åtanke att denna kartläggning inte är en fullständig kartläggning av Skånes friluftslivsområden utan endast en början med de mest frekvent besökta.

Tidslinje

Juni - aug 2021: Kartlägga och värdera friluftslivsområden enligt Naturvårdsverkets metod. Endast skyddade områden samt regionala och nationella leder.

Sep 2021: Informationsmöten med myndigheter, kommuner, intresseföreningar och markägarrepresentanter.

Okt - nov 2021: Justera metoden. Etablera interna och externa referenspersoner för projektet. Möten med referenspersoner och intresseföreningar för tips om friluftslivsområden.

Dec 2021 - feb 2022: Kartlägga och värdera efter justerad metod.

Mars - april 2022: Gå igenom områden med respektive förvaltare, förening och referensperson.

Maj 2022: Revidera värdering på områden efter återkoppling.

Juni 2022: Slutförd kartläggning och värdering av friluftslivsområden i Skåne.

Varför vi justerade metoden

Efter att ha provat Naturvårdsverkets metod på skyddade naturområden i Skåne, nationella och regionala leder samt haft både interna och externa informations- och diskussionsmöten beslutades det att metoden behövde justeras utefter Skånes förutsättningar samt vilken slutprodukt vi eftersökte. Vi såg att resultatet inte förmedlade det vi ville säga med kartläggningen. Vi ville skapa ett underlag som berättade vilka friluftslivsområden det finns, i vilken utsträckning de används och hur de används i detta nu. Vi vill inte uttrycka att ett område skulle vara viktigare än något annat område, då alla friluftslivsområden är betydelsefulla utifrån olika aspekter och användningsområden. Och då vi saknar lokalkännedomen som behövs om de lokala friluftslivsområdena vill vi lämna den kartläggningen och värderingen till kommunerna. Detta är varför vi i vår kartläggning endast fångar upp de nationella och regionala områdena, med undantag för samtliga naturreservat.

Vår ambition med den nya metoden var att den skulle ha avskalade värderingskriterier, tydlig graderingsskala, lägga tyngd på om det var tätortsnära,

hur pass näbart det var, vilka upplevelser man kunde få samt vilka aktiviteter som kunde utföras i området. Den klass som området sedan fick utifrån värderingskriterierna ska återspegla på vilken nivå området besöks och används. Klasserna innebär följande: Nationellt; mer än boende i Skåne besöker området frekvent, Regionalt; boende tar sig bortom sin kommungräns för att frekvent besöka området, Lokalt; nästintill endast boende i kommunen besöker området samt Ej klassificerat; på grund av nämnt motiv sattes inte en klass.

Metod

Metoden har sin grund i Naturvårdsverkets vägledning och metod *Kartlägga naturområden för friluftsliv* (2016). Nedan redovisas den justerade versionen av metoden som Länsstyrelsen Skåne tagit fram och följt i detta arbete.

Metoden består av tio delmoment.

1. Etablera en arbetsgrupp

Arbetsgruppen behöver personer med kunskap om friluftsliv, god kännedom om området som ska kartläggas samt kompetens inom geografiska informationssystem (GIS).

2. Insamling av underlag

Kartläggningen bör baseras i största mån på befintligt underlag. Underlag som är relevant är geografisk information, kartor, nationellt, regionalt och kommunalt underlag, information från personer med god lokalkännedom och personer som är aktiva i intresseföreningar.

Exempel på källor av geografisk information är kommuner, Länsstyrelsen, Lantmäteriet, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Riksantikvarieämbetet och Statistikmyndigheten.

3. Digital förberedelse

Sammanställ underlaget digitalt i GIS. Organisera attributtabell utefter tabell 1.

4. Kartlägga områdestyper

Samtliga kartlagda områden ska få en områdestyp. För fullständig tabell på områdestyperna, se tabell 2.

De olika områdestyperna är

- **Tätortsnära natur** - Inom 3km från tätort (utkant mot utkant, fågelvägen). Friluftsliv utövas ej i någon större utsträckning i området. Storlek kvittar.
- **Tätortsnära friluftslivsområde** - Inom 3km från tätort (utkant mot utkant, fågelvägen). Friluftsliv utövas i området. Storlek kvittar.
- **Friluftslivsområde med anläggningar** - Ej tätortsnära. Friluftsliv utövas i området. Området är iordningsställt för friluftsliv. Med iordningsställt för friluftsliv menas att där finns till exempel parkering, rastplats, markerade leder och toaletter. Storlek kvittar.
- **Friluftslivsområde utan anläggningar** - Ej tätortsnära. Friluftsliv utövas i området. Ej iordningsställt för friluftsliv. Storlek kvittar.
- **Led** - Anordnade leder med markeringar i fält.
- **Annat naturområde** - Området passar ej in i övriga områdestyper.

5. Värdera områden

Områdena värderas utefter sex kriterier på en tregradig skala samt ett beskrivande kriterium om extra tillgänglighet. För fullständig tabell på kriterierna, se tabell 3.

De olika kriterierna är

- **Besöksfrekvens** - Mängd besökare till området.
- **Regionala och nationella besökare** - Området besöks av mer än lokalinvånare. Med regionala besökare menas när det besöks över kommungränser.
- **Symbolvärde** - Kriteriet har till syfte att fånga upp värden som inte är direkt fysiska utan kopplar till identitetskänsla, sammanhang och lokal förankring.
- **Lämplighet/variation av aktiviteter** - Möjligheten till att utföra aktiviteter i området.
- **Tillrättalagt/anläggningar** - I vilken utsträckning är området tillrättalagt eller har anläggningar.
- **Nåbarhet** - Hur enkelt eller svårt det är att ta sig till området.
- **Extra tillgänglighet** - Endast beskriva vilken extra tillgänglighet det finns i området.

6. Klassificera områden

Utifrån vilka värden områdena fick på kriterierna får de en klass. För fullständig tabell på kriterierna, se tabell 4.

De olika klasserna är

- **Nationellt** - Minst tre kriterier med värdet tre. Varav kriterierna Besöksfrekvens, Regionala och nationella besökare och Symbolvärde är tre av dem.
- **Regionalt** - Minst tre kriterier med värdet tre. Varav kriteriet Regionala och nationella besökare är ett av dem.
- **Lokalt** - Uppfyller ej kraven för Nationellt eller Regionalt.
- **Ej klassificerat** - Motiv bör anges.

En individuell bedömning görs efter varje klassbedömning innan klass ges. Områden kan få lägre eller högre klassning utifrån beskrivna faktorer. Motiv bör anges i sådana fall.

7. Upplevelsekvalliteter i områdena

Områdena delges vilka upplevelser som det innehar utefter nio upplevelsekvalliteter som Lunds kommun tagits fram i rapporten *Kartläggning av områden för friluftsliv i Lunds kommun – Underlagsrapport till Friluftslivsplan för Lunds kommun (2019)*.

De olika upplevelsekvalliteterna är

- Orördhet
- Stillhet och rofylldhet
- Frihet och rymd
- Artrikedom och naturpedagogik
- Skogskänsla
- Äventyr och utmaning
- Kultur
- Samlarglädje
- Samvaro

8. Aktiviteter i områdena

Områdena delges vilka aktiviteter som kan utföras i dem utefter listan nedan.

Aktivitetererna är

- Bad
- Cykling
- Fiske
- Hundtillgängligt
- Klättring
- MTB
- Paddling/fritidsbåtar/vattenaktiviteter
- Ridning

- Surfing
- Vandring via markerad led/stig

9. Visualisera och dokumentera

Det digitaliserade materialet publiceras i en Story Map och databas för enkel tillgänglighet både internt och externt. En rapport sammanställs efter slutfört arbete.

10. Uppföljning och uppdatering

Friluftslivsområden kan utvecklas snabbt och göra områdets värdering inaktuell. En rutin kring uppdatering och livslängd på arbetet bör tas fram.

Resultat

Antal kartlagda områden: 478st

Antal kartlagda och värderade områden: 465st

Antal områden fördelat mellan de olika GIS-lagerna

Nationalpark: 3

Naturreservat: 354

Kulturresevat: 2

Stiftelsen skånska landskapsströvområden: 19

Vattenområden Vattendrag: 6

Vattenområden Sjöar: 31

Vattenområden Kust: 1

Kulturmiljöer: 7

Militära övnings- och skjutområden: 9

Andra friluftslivsområden: 2

Vandringsleder: 3

Cykelleder: 3

MTB-leder: 35

Hästleder: 1

Snorkelleder: 2

Antal områden fördelat mellan de olika områdestyperna

Tätortsnära natur: 73

Tätortsnära friluftslivsområde: 271

Friluftslivsområde med anläggningar: 39

Friluftslivsområde utan anläggningar: 21

Led: 44

Annat naturområde: 17

Antal områden fördelat mellan de olika klasserna

Nationellt: 21 (4%)

Regionalt: 268 (57%)

Lokalt: 176 (37%)

Ej klassificerat: 13 (2%)

Kartläggning med värdering finns i sin helhet på Länsstyrelsen Skånes Friluftslivsplattform (Länsstyrelsen Skåne A 2022).

Vidare arbete

Kartläggning och värdering av friluftslivsområden i Skåne behöver fortsättas utvecklas samt ha en rutin kring löpande uppdatering av materialet. För att fånga upp de lokala friluftslivsområdena behöver ett samarbete med alla kommuner upprättas så deras material kan komplettera denna kartläggning. Det är inte förrän de lokala friluftslivsområdena i samtliga kommuner tillförts som vi har en fullständig kartläggning av Skånes friluftslivsområden. Även om det är en utmaning så är det av största vikt för ett framtida hållbart Skåne.

Referenser

Lund kommun (2019) *Kartläggning av områden för friluftsliv i Lunds kommun – Underlagsrapport till Friluftslivsplan för Lunds kommun.*

<https://moten.lund.se/welcome-sv/namnder-styrelser/barn-och-skolnamnden/barn-och-skolnamnden-2020-09-17/agenda/underlagsrapportkartlaggning-av-omraden-for-friluftsliv-i-lunds-kommunpdf?downloadMode=open> [2022-09-29]

Länsstyrelsen Skåne (2018) *Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021* (Rapport 2018:34).

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/handlingsplan-for-skanes-friluftsliv-2018-2021.html>

Länsstyrelsen Skåne A (2022) *Länsstyrelsen Skånes Friluftslivsplattform.*

<https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/storymaps/collections/2f5537dda8554671a9c345e7da8b1a44?item=1> [2022-09-26]

Länsstyrelsen Skåne B (2022) *Kunskapsbank.*

<https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/storymaps/collections/2f5537dda8554671a9c345e7da8b1a44?item=5> [2022-09-26]

Länsstyrelsen Skåne C (2022) *Naturvärdesöversikt.*

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/planering-och-byggande/naturvardesoversikt.html> [2022-09-29]

Naturvårdsverket (2016) *Vägledning - Kartlägga naturområden för friluftsliv.*

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/friluftsliv/kartlagga-naturomraden-for-friluftsliv/> [2022-09-29]

Skriver Hansen, A (2021) Göteborgs universitet.

Bilagor

Tabell 1 Attributtabell i GIS.

Namn
Skyddstyp (endast för skyddade områden)
Ledtyp (endast för leder)
Kommun (kod)
Kommun
Områdestyp
Områdestyp (kod)
Besöksfrekvens
Regionala/nationella besökare
Symbolvärde
Symbolvärde Kommentar
Lämplighet/variation av aktiviteter
Lämplighet/variation av aktiviteter Kommentar
Tillrättalagt/anläggningar
Tillrättalagt/anläggningar Kommentar
Nåbarhet
Nåbarhet Kommentar
Klassificering

Klassificering (kod)
Extra tillgänglighet
Upplevelsekvalitet Orördhet
Upplevelsekvalitet Stillhet och rofylldhet
Upplevelsekvalitet Frihet och rymd
Upplevelsekvalitet Artrikedom och naturpedagogik
Upplevelsekvalitet Skogskänsla
Upplevelsekvalitet Äventyr och utmaning
Upplevelsekvalitet Kultur
Upplevelsekvalitet Samlarglädje
Upplevelsekvalitet Samvaro
Bad
Cykling
Fiske
Hundtillgängligt
Klättring
MTB
Paddling/fritidsbåtar/vattenaktiviteter
Ridning
Surfing
Vandring via markerad led/stig
Kort beskrivning
Länk
Källa kartunderlag

Tabell 2 Områdestyper.

Områdestyper	Områdestyp (kod)	Beskrivning
Tätortsnära natur	TN	Inom 3km från tätort (utkant mot utkant, fågelvägen). Friluftsliv utövas ej i någon större utsträckning i området. Storlek kvittar.
Tätortsnära friluftslivsområde	TF	Inom 3km från tätort (utkant mot utkant, fågelvägen). Friluftsliv utövas i området. Storlek kvittar.
Friluftslivsområde med anläggningar	FA	Ej tätortsnära. Friluftsliv utövas i området. Området är iordningsställt för friluftsliv. Med iordningsställt för friluftsliv menas att där finns t.ex. parkering, rastplats, markerade leder och toaletter. Storlek kvittar.
Friluftslivsområde utan anläggningar	FU	Ej tätortsnära. Friluftsliv utövas i området. Ej iordningsställt för friluftsliv. Storlek kvittar.
Led	L	Anordnade leder med markeringar i fält.
Andra naturområden	AN	Området passar ej in i övriga områdestyper.

Tabell 3 Värderingskriterier.

Värderingskriterier	Beskrivning	1	2	3	Exempel
Besöksfrekvens	Mängd besökare till området.	Låg	Måttlig	Hög	
Regionala och nationella besökare	Området besöks av mer än lokalinvanare. Med regionala besökare menas när det besöks över kommungränser.	Nej/få		Ja	
Symbolvärde	Kriteriet har till syftar att fånga upp värden som inte är direkt fysiska utan kopplar till identitetskänsla, sammanhang och lokal förankring.	Saknas/mindre	Måttligt	Högt	
		Saknas eller lokalt symbolvärde.	Regionalt symbolvärde.	Nationellt symbolvärde	Kulturarv, historiska berättelser förankrat till platser, fornninnen osv.
Lämplighet/variation av aktiviteter	Möjligheten till att utföra aktiviteter i området.	Låg	Måttlig	Hög	
		Saknas eller endast omarkerad led.	1 till 2 aktiviteter möjliga att utföra i området.	3 eller fler aktiviteter möjliga att utföra i området. Alternativt aktiviteter som är svåra att hitta ersättningsplats för i närheten.	Vandra, bada, vindsurfa, cykla, rida, orientera, klättra, uppleva kulturmiljö, grilla osv.
Tillrättatlagd/anläggningar	I vilken utsträckning är området tillrättatlagd eller har anläggningar.	Låg	Måttlig	Hög	
		Endast parkering.	Parkering och något mer.	3 anläggningar eller mer.	Parkering, kollektivtrafik, toalett, café, rastplats, eldstad osv. Även anläggningar för aktiviteter så som vandringsled, MTB-bana, ridled.
Näbarhet	Hur enkelt eller svårt det är att ta sig till området.	Svårtillgängligt	Måttligt tillgängligt	Lättillgängligt	
		Parkering saknas alternativt få parkeringsplatser.	Endast via eget fordon, parkeringsplatser finns.	Via eget fordon, kollektivtrafik eller inom 3km från tätort (färgelvägen).	
Extra tillgänglighet	Endast beskriva vilken extra tillgänglighet det finns i området.				Tillgängliggjord stig/led/spång, fågeltorn/utsiktsplats, handikapptoalett osv.

Tabell 4 Klassificering.

Klass	Klass (kod)	Klassning - skala
Nationellt	N	Minst tre kriterier med värdet tre. Varav kriterierna Besöksfrekvens, Regionala och nationella besökare och Symbolvärde är tre av dem.
Regionalt	R	Minst tre kriterier med värdet tre. Varav kriteriet Regionala och nationella besökare är ett av dem.
Lokalt	L	Uppfyller ej kraven för Nationellt eller Regionalt.
Ej klassificerat	EK	Motiv bör anges.
		En individuell klassbedömning görs efter varje värdebedömning på ett område innan klass ges. Områden kan få lägre eller högre klassning utifrån beskrivna faktorer. Motiv bör anges i sådana fall.

Kartläggning av friluftslivsområden

En levande kartläggning med fokus på nationella och regionala friluftslivsområden i Skåne

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Länsstyrelsen
Skåne

138 (168)

KUNSKAPSBANK FRAMTIDENS FRILUFTSLIV I SKÅNE

Tillsammans når vi de friluftspolitiska målen!

Kunskapsbank med vägledningar, statistik, rapporter och goda exempel

Titel: XXXXXXXX

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Malin Andersson
Moa Vitestam

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Samhällsbyggnad
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

Diarienummer: 507-34103-2022

ISBN: xxx-xx-xxxxx-xx-x

Rapportnummer: xxx:xx

Layout: XXXXX XXXXX

Tryckeri, upplaga: Länsstyrelsen Skåne, xxx ex

Tryckår: 20XX

Omslagsbild: Skridskoåkare på Ringssjön
Fotograf: Malin Andersson 2019

Innehållsförteckning

INLEDNING	6
IDEELLA OCH KOMMERSIELLA AKTÖRER	6
Skånska exempel	6
Tourism matters! Strategisk färdplan för Skåne mot 2030	6
Vägledning och stöd	6
Vägledning om allemansrätten	6
Turism på annans mark	6
Skåne som naturturismdestination- kommunikationsstrategi	6
Organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur	7
Arrangemang i naturen	7
Dialog om arrangemang i naturen	7
KOMMUNER, REGION OCH MYNDIGHETER	7
Skånska exempel	7
Kristianstads kommun	7
Lunds kommun	8
Helsingborgs stad	8
Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021	8
Grön infrastruktur	8
Naturvärdesöversikt	8
Regionplan för Skåne 2022–2040	8
Sätt Skåne i rörelse	9
Vägledning och kunskapsstöd	9
Vägledning om allemansrätten	9
Kommunal friluftslivsplanering	9
Kartlägga naturområden för friluftsliv	9
Grönplanering	9
Ekosystemtjänster i den byggda miljön – vägledning & metod	9
Gör plats för barn och unga!	10
Friyta vid skola och förskola	10
Planera för rörelse	10
Skogsskötsel för friluftsliv och rekreation	10
Skogssektorns gemensamma målbilder för god hänsyn till friluftsliv och rekreation	10
Tillgång till vardagsnära natur är bra för folkhälsan	10
Vägledning och webutbildning om tillgängliga natur- och kulturområden	11
Nationellt ramverk för vandringsleder	11
Inrätta kommunala naturreservat	11
Grönområden för fler – en vägledning för bedömning av närhet och attraktivitet för bättre hälsa	11
Planering för ökad och säker cykling	11

FORSKNINGSPROJEKT	11
Mistra Sport & Outdoors	11
Friluftsforskning.se	11
STATISTIK.....	12
SCB:s undersökningar av levnadsförhållanden (ULF/SILC)	12
SCB Grönytor i och omkring tätorter	12
Friluftsliv 2018- Svenska folkets friluftsvanor.....	12
Platsens betydelse för svenskt friluftsliv.....	12
Sveriges friluftskommun.....	12
Nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor	13
Region Skånes Folkhälsorapporter.....	13
ANDRA EXEMPEL	13
Kommittén för främjande av fysisk aktivitet.....	13
Svenskt friluftsliv	13
Luften är fri- friluftslivets år 2021.....	13

Inledning

Syftet med kunskapsbanken är att samla goda exempel, vägledningar, statistik och annat matnyttigt som kan underlätta arbetet med att förverkliga friluftslivspolitiken. Detta är ett första utkast till en kunskapsbank och innehållet kommer att förbättras medan Skånes friluftslivsplan är på remiss fram till 22 december 2022.

För att utveckla kunskapsbanken tar vi gärna emot förslag på goda exempel eller annat som kan vara värdefullt att ha med.

Samtliga webbadresser är hämtade [2022-09-23]

Ideella och kommersiella aktörer

Här samlas material som riktar sig i första hand till ideella och kommersiella aktörer, dvs till olika föreningar och företagare inom besöksnäringen.

Skånska exempel

Tourism matters! Strategisk färdplan för Skåne mot 2030

[Tourism matters! Strategisk färdplan för Skåne mot 2030 | Tourism in Skåne \(tourisminskane.com\)](https://tourisminskane.com)

Vägledning och stöd

Vägledning om allemansrätten

[Allemansrätten – Välkommen ut i naturen \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Turism på annans mark

LRF och Naturturismföretagarna har i samverkan med Visit Dalarna och Sveriges Jordägareförbund tagit fram en avtalsmall och en folder.

[Turism på annans mark - LRF](#)

Skåne som naturturismdestination- kommunikationsstrategi

Tourism in Skånes kommunikationsstrategi kring naturturism.

[Naturturism i Skåne | Tourism in Skåne \(tourisminskane.com\)](https://tourisminskane.com)

Organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur

Naturvårdsverkets vägledning är ett verktyg för förvaltare att stödja organisationer så att arrangemang som erbjuds anpassas utifrån områdets förutsättningar, de föreskrifter och den lagstiftning som finns, Organisationer och näringsidkare som organiserar friluftsanslag och naturturism kan ha nytta av vissa delar.

[Organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/organiserat-friluftsliv-och-naturturism-i-skyddad-natur)

Arrangemang i naturen

Arrangemang i naturen riktar sig till arrangörer, exempelvis ideella organisationer och kommersiella aktörer som organiserar arrangemang i naturen, men även till länsstyrelser och markägare/rättighetsinnehavare.

Naturvårdsverkets syfte är dels att förtydliga relationen mellan de olika parterna, dels att ge stöd till dialog och samverkansprocesser kopplat till arrangemang och att bidra till miljömässigt hållbara arrangemang.

[Arrangemang i naturen \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/arrangemang-i-naturen)

Dialog om arrangemang i naturen

Dialog är ofta värdefullt för att genomföra ett arrangemang i naturen där många aktörer och intressen samspelar. Alla arrangemang är olika och behöver dialog som är anpassad efter dess förutsättningar och kommer därför att se olika ut.

Naturvårdsverket har samlat information och konkreta tips till dig som arrangör av arrangemang i naturen, stora och små, för att hålla en konstruktiv dialog.

[Dialog om arrangemang i naturen \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/dialog-om-arrangemang-i-naturen)

Kommuner, region och myndigheter

Här samlas material som riktar sig i första hand till tjänstemän som arbetar i en kommun, region eller på myndighet.

Skånska exempel

Kristianstads kommun

Kristianstads kommun arbetar på att ta fram en Friluftsplän med kartläggning under perioden 2020–2022. Naturvårdsverkets metod för att kartlägga naturområden för friluftsliv används.

[Friluftsplän - Kristianstads kommun](#)

Lunds kommun

Lunds kommun tog 2021 fram sin Friluftsstrategi. Kommunen har även en Friluftsplan från 2020 där en tillhörande kartläggning av friluftslivsområden gjorts. Kartläggningen är utförd utifrån både Naturvårdsverkets metod och en egen äldre värderingsmetod från 2014 när kommunens Grönplan togs fram.

[Friluftsstrategi](#)

[Friluftsplan](#)

[Kartläggning](#)

Helsingborgs stad

Helsingborgs stad tog 2019 fram rapporten Naturområden för friluftsliv Kartläggning för Helsingborgs stad. Naturvårdsverkets metod användes.

[Kartläggning](#)

Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021

Länsstyrelsen Skåne (2018) *Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021*

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/handlingsplan-for-skanes-friluftsliv-2018-2021.html>

Grön infrastruktur

Länsstyrelsens regionala handlingsplan med beskrivning och kartläggning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster i Skåne samt prioriterade åtgärder inom insatsområden.

[Grön infrastruktur | Länsstyrelsen Skåne \(lansstyrelsen.se\)](#)

Naturvärdesöversikt

Länsstyrelsens kartläggning av regionalt värdefulla områden för biologisk mångfald. Ett planeringsunderlag som kan användas vid fysisk planering samt som en översikt för övrig naturvårdsplanering. Är ett komplement till Grön infrastruktur.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/planering-och-byggande/naturvardesoversikt.html>

Regionplan för Skåne 2022–2040

Region Skånes strategiska plan för samordning av fysisk planering med syfte att skapa goda framtida livsmiljöer för alla i Skåne.

[Regionplan för Skåne 2022-2040 - Utveckling Skåne \(skane.se\)](#)

Sätt Skåne i rörelse

Satsningen Sätt Skåne i rörelse ska bidra till ett samhälle där fler barn och unga hittar rörelseglädje, är mer fysiskt aktiva och där jämlikheten i aktivitetsnivå och hälsa ökar.

[Sätt Skåne i rörelse - Utveckling Skåne \(skane.se\)](https://www.skane.se/utveckling-skane)

Vägledning och kunskapsstöd

Vägledning om allemansrätten

[Allemansrätten – Välkommen ut i naturen \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/Allemansratten-Valkommen-ut-i-naturen)

Kommunal friluftslivsplanering.

Naturvårdsverkets vägledning och stöd för att planera friluftsliv

[Kommunal friluftslivsplanering \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/Kommunal-friluftslivsplanering)

Kartlägga naturområden för friluftsliv.

Naturvårdsverkets vägledning om hur kommuner kan kartlägga naturområden som är lämpliga för friluftsliv. Kartläggningen bidrar till kommunernas underlag för fysisk planering.

[Kartlägga naturområden för friluftsliv \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/Kartlagga-naturomraden-for-friluftsliv)

Grönplanering

Naturvårdsverkets Vägledning om grönplanering och Boverkets Grönplanera! – En vägledning om kommunal grönplanering

Grönplanering och grönplanen beskriver hur kommunen och andra aktörer ska bevara och utveckla bebyggelse, natur och landskap för att främja biologisk mångfald, klimatanpassning och människors hälsa.

[Grönplanera! – En vägledning om kommunal grönplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](https://naturvardsverket.se/Gronplanera!-En-vaegledning-om-kommunal-gronplanering-PBL-kunskapsbanken-Boverket)

[Vägledning om grönplanering \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/Vaegledning-om-gronplanering)

Ekosystemtjänster i den byggda miljön – vägledning & metod

Boverkets vägledning handlar om hur ekosystemtjänster och stadsgrönska kan tas tillvara och integreras i planering, byggande och förvaltning av den byggda miljön i städer och tätorter.

[Ekosystemtjänster i den byggda miljön – vägledning & metod - PBL kunskapsbanken - Boverket](https://naturvardsverket.se/Ekosystemtjanster-i-den-byggda-miljon-vaegledning-metod-PBL-kunskapsbanken-Boverket)

Gör plats för barn och unga!

Målet med Boverkets vägledning är att förtydliga friytans betydelse för barns och ungas lek, lärande och hälsa, men också att ge vägledning om hur goda utemiljöer vid skola och förskola kan åstadkommas och utvecklas genom fysisk planering, utformning och förvaltning. Vägledningen är framtagen av Boverket har tillsammans med Movium vid SLU. Boverket har också tagit fram allmänna råd.

[Vägledning om barns och ungas utemiljö - Boverket](#)

Friyta vid skola och förskola

Boverkets allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet – Boverket

[Boverkets allmänna råd \(2015:1\) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet - Boverket](#)

Planera för rörelse.

Boverkets exempel på hur den byggda miljön kan stimulera till fysisk aktivitet i vardagen.

[Planera för rörelse! - Boverket](#)

[Kortskrift - Planera för rörelse! - Boverket](#)

Skogsskötsel för friluftsliv och rekreation.

Skogsstyrelsen visar exempel på hur skogsskötseln kan anpassas till friluftsliv och rekreation.

[Skogsskötsel för friluftsliv rekreation - Skogsstyrelsen](#)

Skogssektorns gemensamma målbilder för god hänsyn till friluftsliv och rekreation.

Målbilderna gäller för områden där skogsbruk kan bedrivas med en hänsyn som riktas mot friluftsliv och rekreation. Målbilder finns för kommunikation, närskogar, friluftsskogar, uppehållsplatser samt stigar och leder.

[Målbilder för god miljöhänsyn - Skogsstyrelsen](#)

Tillgång till vardagsnära natur är bra för folkhälsan

Vardagsnära natur är en viktig resurs för alla människor och ger möjlighet till fysisk aktivitet, rekreation, vila och återhämtning samt ökad naturförståelse. Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Skogsstyrelsen och tre länsstyrelser har tillsammans tagit fram ett underlag för att öka kunskapen och förståelsen för hur vardagsnära natur kan bidra till en god och jämlik hälsa samt vad som kan göras.

[Tillgång till vardagsnära natur är bra för folkhälsan \(naturvardsverket.se\)](#)

Vägledning och webutbildning om tillgängliga natur- och kulturområden.

Naturvårdsverkets och Riksantikvarieämbetets handbok i två delar om planering och process samt åtgärder och utformning för att tillgängliggöra natur- och kulturområden samt webbutbildning.

[Tillgängliga natur- och kulturområden \(naturvardsverket.se\)](http://naturvardsverket.se)

Nationellt ramverk för vandringsleder

[Nationellt ramverk för vandringsleder | Tourism in Skåne \(tourisminskane.com\)](http://tourisminskane.com)

Inrätta kommunala naturreservat.

Naturvårdsverket vägledning för att inrätta kommunala naturreservat.

[Inrätta kommunala naturreservat \(naturvardsverket.se\)](http://naturvardsverket.se)

Grönområden för fler – en vägledning för bedömning av närhet och attraktivitet för bättre hälsa,

Rapport: 2009:02, Statens folkhälsoinstitut

[Grönområden för fler - en vägledning för bedömning av närhet och attraktivitet för bättre hälsa \(norskfriluftsliv.no\)](http://norskfriluftsliv.no)

Planering för ökad och säker cykling

Boverkets Rapport: 2018:15, Lärande exempel på hur cykling har beaktats i samhällsplaneringen.

[Planering för ökad och säker cykling - Boverket](#)

Forskningsprojekt

Mistra Sport & Outdoors

Målsättningen för Mistra Sport & Outdoors är att skapa en rörelse för mer hållbar idrott och friluftsliv i samhället. Programmet ska etablera ett nätverksbaserat centrum för forskning, utveckling och policystöd kring hållbara lösningar inom idrott och friluftsliv.

[Mistrasportandoutdoors](http://mistrasportandoutdoors)

Friluftsforskning.se

En kunskapsnod för friluftsliv och naturturism. Här finns länkar till statistik och publikationer med mera.

<http://www.friluftsforskning.se/>

Statistik

SCB:s undersökningar av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Statistiken beskriver levnadsförhållanden för olika grupper i befolkningen 16 år och äldre i olika avseenden: boende, ekonomi, hälsa, fritid, medborgerliga aktiviteter, sociala relationer, sysselsättning och arbetsmiljö, trygghet och säkerhet.

[Undersökningarna av levnadsförhållanden \(ULF\) \(scb.se\)](https://www.scb.se/undersokningar/ulf-silc)

Resultat från 2021 års Undersökningar av levnadsförhållanden

[Kraftig ökning av vistelser i skog och mark under Covid-19-pandemin \(scb.se\)](https://www.scb.se/undersokningar/ulf-silc/2021/kraftig-okning-av-vistelser-i-skog-och-mark-under-covid-19-pandemin)

SCB Grönytor i och omkring tätorter

Statistiken beskriver grönstrukturen i de större tätorterna samt i vilken omfattning befolkningen har tillgång till grönområden. Statistiken produceras genom en kombinerad analys av satellitbilder och registerdata.

[Grönytor i och omkring tätorter \(scb.se\)](https://www.scb.se/undersokningar/gronnytor-i-och-omkring-tatorter)

Friluftsliv 2018- Svenska folkets friluftsvanor

Rapporten redovisar en nationell enkätundersökning över svenskarnas friluftsliv 2018. Undersökningen genomfördes i form av en postal enkätundersökning riktad till bosatta i Sverige i åldern 16 år och äldre under perioden september – november 2018. Resultatet går att bryta ner på länsnivå.

Fredman, Peter; Ankre, Rosemarie och Chekalina, Tatiana (2019). Friluftsliv 2018: nationell undersökning av svenska folkets friluftslivsvanor. Rapport 6887, Naturvårdsverket.

[Friluftsliv 2018 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/publiserat-och-fordelat/friluftsliv-2018)

Platsens betydelse för svenskt friluftsliv

Fördjupning av 2018 års friluftslivsenkät utifrån län och kommuntyp för att nå insikter om platsens betydelse.

Naturvårdsverket (2021). Platsens betydelse för svenskt friluftsliv- Fördjupning av 2018 års friluftslivsenkät utifrån län och kommuntyp. Rapport 7015, Naturvårdsverket

[Platsens betydelse för svenskt friluftsliv \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/publiserat-och-fordelat/platsens-betydelse-for-svenskt-friluftsliv)

Sveriges friluftskommun

Sveriges kommuner har en nyckelroll i att bevara och utveckla förutsättningarna för friluftslivet för både invånare och besökare. Sveriges friluftskommun är ett pris som årligen delas ut för att stimulera och uppmuntra kommunernas arbete med friluftsliv och baseras på en årlig undersökning om kommunernas arbete med friluftsliv.

Matscheke Ekholm, Hanna och Flintull Eriksson, Annika (2022). Sveriges friluftskommun 2022, Rapport 7050, Naturvårdsverket

[Sveriges friluftskommun \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/publiserat-och-fordelat/sveriges-friluftskommun)

Nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor

Den nationella folkhälsoenkäten, Hälsa på lika villkor, är en nationell undersökning om hälsa, levnadsvanor och livsvillkor. Syftet med undersökningen är att visa hur befolkningen mår och följa förändringar i hälsa över tid.

Folkhälsomyndigheten står bakom undersökningen som genomförs vartannat år.

[Nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Region Skånes Folkhälsorapporter

Region Skåne genomför regelbundet två olika folkhälsoenkäter riktade till den skånska befolkningen, Folkhälsoenkäten i Skåne och Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne.

[Folkhälsorapporter - Utveckling Skåne \(skane.se\)](https://www.skane.se/utveckling)

Andra exempel

Kommittén för främjande av fysisk aktivitet

Sveriges regering har gett kommittén uppdraget att genom ett utåtriktat arbete öka den allmänna kunskapen om de positiva effekter som fysisk aktivitet bidrar till.

[Främjafys \(framjafys.se\)](https://www.framjafys.se)

Svenskt friluftsliv

Svenskt Friluftsliv är en paraplyorganisation för 27 ideella friluftsföreningar i Sverige som tillsammans har 1,6 miljoner medlemskap, varav ca 300 000 är barn och ungdomar. Tillsammans består organisationerna av närmare 7 000 lokala- och regionala föreningar. Svenskt Friluftsliv företrädar de ideella friluftsföreningarna i Sverige och är talesperson gentemot regering, riksdag och myndigheter.

[Friluftslivet — en av Sveriges största folkrörelser \(svensktfriluftsliv.se\)](https://www.svensktfriluftsliv.se)

Luften är fri- friluftslivets år 2021

Under 2021 genomförde Svenskt Friluftsliv tillsammans med över 300 aktörer Friluftslivets år. På luftenarfri.nu finns intressant fakta kopplat till friluftsliv

[Luften är fri | Så gå ut och andas \(luftenarfri.nu\)](https://luftenarfri.nu)

Kunskapsbank

Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

FRITIDSPOLITISK STRATEGI FÖR ESLÖVS KOMMUN 2022-2030

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte	3
Avgränsning	3
Fritid i Eslöv och omvärlden	4
Fritid, policyer och rättigheter.....	4
Agenda 2030	4
Varför är en aktiv fritid viktig?	4
Utmaningar och trender i omvärlden och Sverige	5
Eslöv: Insamlingsarbete och dialog	6
Analys av demografiska statistikområden	7
Enkätundersökning.....	7
Dialog med föreningar	7
Dialog med kommunens förvaltningar.....	8
Nästa steg	8
Fokusområden	10
Jämlika förutsättningar för rörelse och aktivitet	10
Varierande former för idrott, motion och fritid.....	11
Fysiska förutsättningar för en aktiv fritid	13
Samverkan.....	15
Uppföljning och utvärdering	16

Inledning

Syfte

Genom denna fritidspolitiska strategi vill Eslövs kommun verka för att skapa förutsättningar för ett aktivt och meningsfullt fritidsliv för Eslövs invånare, med särskilt fokus på barn och unga. Genom att stärka fritidens roll i samhället och i kommunens utvecklingsarbete kan Eslövs kommun bidra till att främja folkhälsa, livskvalité och välbefinnande för Eslövs medborgare.

För att få ett verkligt genomslag för folkhälsan, krävs en bred förankring och samsyn på fritidens betydelse inom kommunens alla verksamheter och den idéburna sektorn. De olika politikområdena påverkar varandra i arbetet med att skapa förutsättningar för en aktiv fritid. Här kan den fritidspolitiska strategin fylla en viktig funktion i att samordna och visa på helheten. Med en långsiktig fritidspolitisk plattform kan vi också underlätta prioriteringar och vägval som krävs för att vara en aktiv, attraktiv och rörelserik kommun vilket i sin tur bidrar till att skapa "en hållbar, spännande kommun där människor möts, utvecklas och trivs"¹.

Avgränsning

Syftet med att ta fram en fritidspolitisk strategi istället för en idrottspolitisk är att inkludera fler faktorer som påverkar möjligheten till en meningsfull fritid. Fritid definieras som den fria tid som man kan disponera och använda för att öka livskvalité och välbefinnande. Strategin präglas av ett starkt folkhälsoperspektiv och omfattar de folkhälsoaspekter som berör idrotts- och fritidsfrågor. När det gäller föreningar inkluderar fritidsområdet både idrotts- och friluftsföreningar, men även pensionärs-, funktionshinder- och sociala föreningar samt andra fritidsaktiviteter. Kulturfrågor- och föreningar behandlas inte av strategin. Motsvarande program finns för kulturområdet².

¹ Eslövs kommun, Eslövs kommuns handlingsprogram 2019-2022,

[eslovs_kommuns_handlingsprogram-2019-2022_webb.pdf](https://eslovs.kommuns.se/handlingsprogram-2019-2022-webb.pdf)

² Kulturpolitiskt program för Eslövs kommun 2017-2025: <https://eslov.se/wp-content/uploads/kulturpolitiskt-program-for-eslovs-kommun-2017-2025.pdf>

Fritid i Eslöv och omvärlden

Fritid, policyer och rättigheter

Rätten till fritid och idrott finns tydligt angiven i ett flertal internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till. I FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter (Artikel 24) samt i konventionen för barnets rättigheter slås rätten till lek, vila och fritid fast. Rätten att delta i fritidsaktiviteter och idrott fastslås även i FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (Artikel 13) samt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Artikel 30).

Fritidsområdet är inte en del av kommunens lagstadgade ansvar i Sverige, men flera internationella och nationella policyer visar på vikten av en aktiv fritid för en god folkhälsa. Därför utgår vi ifrån det nationella folkhälsopolitiska målet att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa och minska de påverkbara hälsoklyftorna, och hur fritid kan bidra till det.

Agenda 2030

Idrott, rörelse och en aktiv fritid är även viktiga faktorer för hållbar utveckling och arbetet med Agenda 2030. I deklarationen för Agenda 2030 beskrivs hur *”idrotten i ökande grad bidrar till utveckling och fred genom att främja tolerans och respekt och även bidrar till att öka kvinnors och ungdomars, enskilda personers och samhällets egenmakt, liksom till målsättningar i fråga om hälsa, utbildning och social inkludering”*.

Agenda 2030 och de globala målen har inarbetats i kommunens mål för mandatperioden, och även fokusområdena för den fritidspolitiska strategin avser bidra till flera av dem. Inom strategin identifierar vi hur varje område bidrar till de globala målen och kommunens övergripande arbete med Agenda 2030.

Varför är en aktiv fritid viktig?

Fysisk aktivitet och rörelse är en friskfaktor. För barn och unga i åldrarna 6-17 år tyder flera studier på att fysisk aktivitet kan ha särskilt positiva effekter på hälsan under uppväxten, både för den fysiska och psykiska hälsan, samt skolstress och prestation. Utöver detta finns det även evidens på att om man har varit fysiskt inaktiv tidigt i livet behåller man det beteendet i vuxenlivet.

En meningsfull fritid innefattar inte bara idrott och fysisk aktivitet; lika viktigt är det sociala, kulturella och demokratiska värde som ett brett fritidsutbud kan tillföra. Detta har en viktig roll i att bygga social gemenskap, öka delaktighet och stärka personers sociala kapital. Att skapa förutsättningar för en aktiv och meningsfull fritid är därför viktigt för att förbättra folkhälsan och livskvaliteten bland kommunens invånare.

Utmaningar och trender i omvärlden och Sverige

WHO (2017) identifierar fysisk inaktivitet som den fjärde största riskfaktorn för dödlighet och en stor riskfaktor för ohälsa i ett globalt perspektiv (Folkhälsomyndigheten, 2019). Detta orsakar kostnader för både individen och samhället.

Förutsättningar för en god hälsa skiljer sig markant mellan olika grupper.³ Flera studier har visat att socioekonomiska faktorer, kön, ålder och att ha en eller flera funktionsnedsättningar har en stor påverkan på barns levnadsvanor och möjlighet till fysisk aktivitet⁴. "Pep-rapporten 2020" visar att bara två av tio barn i Sverige når den rekommenderade mängden fysisk aktivitet. Andelen minskar med stigande ålder, och tonårstjejer är den grupp som är minst aktiv där bara 1 av 10 uppfyller rekommendationerna. Socioekonomiska faktorer och funktionsnedsättning spelar även här en roll. Dessa skillnader mellan grupper syns också inom deltagandet i föreningslivet⁵.

Inom samhället ser vi en ökad individualisering där allt fler vill kunna välja hur och när de tränar och engagerar sig utifrån egna önskemål. Synen på idrott och motion har också förändrats; att tävla och prestera har blivit mindre viktigt och faktorer som att ha roligt, flexibilitet och hälsa har blivit allt viktigare. Brist på tid och ork hos unga talar för behov av tillgängliga och flexibla möjligheter att utöva idrotts- och fritidsaktiviteter⁶. Organisationer inom sport- och fritidsområdet står för nästan 15% av

³ SOU (2016), *Det handlar om jämlik hälsa*; Folkhälsomyndigheten (2020), *Folkhälsans utveckling – årsrapport 2020*

⁴ Generation Pep (2020), *Pep-rapporten 2020*; SOU (2016), *Det handlar om jämlik hälsa*

⁵ Centrum för idrottsforskning (2017) *Resurser, representation och riktig idrott*; Centrum för idrottsforskning (2018) *Idrotten och (o)jämligheten – I medlemmarnas eller samhällets intresse?*

⁶ Ungdomsbarometer & Riksidrottsförbundet (2016), *Ungas tränings- och motionsvanor*; MUCF (2020) *Ungas rätt till en meningsfull fritid – tillgång, trygghet och hinder*; Centrum för Idrottsforskning, Idrottsstatistik: <https://idrottsstatistik.se/>,

Skånes idéburna sektor⁷ och har en viktig roll i att aktivera barn och unga. För att få fler att vilja och kunna delta i fritidsaktiviteter behöver vi sänka trösklarna och utveckla verksamheter där man kan delta på olika sätt utan krav på resultat. För att möta dessa behov så genomgår svensk idrottsrörelse en stor omställning för att ”arbeta för livslång idrott i förening för alla, oavsett bakgrund, ålder, kön, ambitionsnivå eller andra förutsättningar”⁸.

Vi står även inför stora utmaningar till följd av coronapandemin där flera studier nu tyder på att den har lett till en minskning av fysisk aktivitet och deltagande i fritidsaktiviteter⁹. Rapporten ”Ett år med corona” från Riksidrottsförbundet visar att pandemin har haft omfattande negativa konsekvenser på idrottsföreningar med minskat idrottande och träning, färre ledare och funktionärer samt minskat engagemang från föräldrar. Detta har lett till en oro för att många inte kommer tillbaka till idrotten och föreningslivet, särskilt bland unga. Därför är det särskilt viktigt att stödja föreningar i att återuppta sin verksamhet och få barn och unga att hitta tillbaka.

Parallellt med en utveckling av föreningslivet måste vi skapa plats för de som inte tar del av föreningsidrotten och skapa förutsättningar för aktiva livsmiljöer och rörelse i vardagen. Att skapa attraktiva, tillgängliga och inkluderande ytor för olika sorts rörelse, lek och aktivitet blir allt viktigare i utformningen av den fysiska miljön för att alla barn ska få en aktiv start i livet, utveckla rörelseförståelse och en vilja att vara aktiva hela livet¹⁰. Eslövs befolkning prognosticeras öka med ca 5000 personer fram till 2030. Gruppen 0-19 år förväntas öka med 14% (1400 personer). För att fånga upp olika behov måste vi, kommun och föreningsliv tillsammans, skapa förutsättningar för personer att vara aktiva både i och utanför föreningar, och göra Eslöv till en rörelserik kommun.

Eslöv: Insamlingsarbete och dialog

Som en del i arbetet med att ta fram den fritidspolitiska strategin har olika insamlingsarbeten genomförts i form av en demografisk analys,

⁷ Nätverket - Idéburen Sektor Skåne (2015), [IDÉBUREN SEKTOR I SKÅNE - Kartläggning 2015](#)

⁸ Riksidrottsförbundet (2018), *Strategisk plan för idrottsrörelsen*

⁹ Riksidrottsförbundet (2021), *Ett år med corona – maj 2021*

¹⁰ Trivector och White (2020), *Planeringsverktyg – stödjande fysiska livsmiljöer*, SOU; Riksidrottsförbund och Movium (2019), *Rörelserik stadsutveckling*

enkätundersökning bland högstadieelever, dialog med föreningar, samt dialog med kommunens förvaltningar. Nedan beskrivs de olika processerna och resultaten från arbetet.

Analys av demografiska statistikområden

Som en del av insamlingsarbetet har vi använt oss av Geodata från SCB:s Demografiska statistikområden¹¹ (DeSO) för att identifiera vilka områden som har behov av särskilda insatser utifrån andelen barn och unga, kön och socioekonomisk bakgrund. Statistiken kommer att användas i implementeringen av åtgärderna.

Enkätundersökning

Sammanlagt svarade 332 högstadieelever i årskurs 7-9 på en enkät om sina fritidsvanor. De sammanfattande resultaten är:

- Föreningslivet engagerar många och ungefär hälften av de svarande tränar i en förening.
- En tredjedel av de svarande har inte någon fritidsaktivitet alls.
- En stor andel har slutat med någon fritidsaktivitet under det senaste året. De största anledningarna till detta var att det tog för mycket tid, man behövde fokusera på skolan och/eller man orkade inte.
- Svaren analyserades även utifrån kön och socioekonomisk bakgrund (baserad på DeSO data). Från svaren kan vi se att det finns könsskillnader och geografiska skillnader mellan ungdomarna. Detta liknar resultaten i andra studier där tjejer och personer som bor i områden med lägre socioekonomisk status deltar i mindre utsträckning än övriga.
- E-sport är ett av unga killars största fritidsintresse.
- Det finns en önskan om olika typer av anläggningar och platser för rörelse och möten, till exempel mötesplatser för ungdomar, skatepark, idrottsplaner i olika former samt längre öppettider för de platser som finns.

Dialog med föreningar

För att undersöka hur vi, kommun och idéburen sektor, gemensamt kan ta oss an de utmaningar nutiden och framtiden ger oss, och utveckla området fritid och föreningsliv, har vi haft dialog med 17 föreningar kring fem

¹¹ SCB, *DeSO demografiska statistikområden*: <https://www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/regionala-indelningar/deso---demografiska-statistikomraden/>

områden: föreningsliv och stöd; inkludering och delaktighet; anläggningar, lokaler och tillgänglighet; samverkan och evenemang. Därefter har vi bjudit in till en referensgrupp för att ta fram gemensamma prioriteringar. Alla föreningar har bjudits in och följande har deltagit: EAI Bordtennis, Eslövs IK, Eslövs HF, Marieholms byaförening, Trollenäs IF/Parasport, Frisbeesport Eslöv, Dansa åh Le och Stehags intresse- och försköningsförening.

Föreningarna upplever flera utmaningar kopplade till engagemang och medlemsvärvning samt inkludering och delaktighet men de områden som ansågs vara viktigast att jobba vidare med var behov av lokaler och anläggningar, och samverkan med kommunen där bättre kommunikation och återkoppling till föreningar önskas.

Dialog med kommunens förvaltningar

För att ta fram en nulägesbild och gemensamma prioriteringar genomfördes en rad olika workshops med ledningsgrupper och de berörda förvaltningarna inom kommunen. Fem områden ansågs viktigast att jobba vidare med:

- Jämlika förutsättningar för en meningsfull fritid
- Rörelse och aktivitet i den fysiska planeringen
- Tillväxt och Eslövs attraktivitet
- Natur och friluftsliv
- Samverkan – förvaltningsövergripande och med föreningsliv

Efter workshopparna har vi haft två referensgruppsträffar för att ta fram åtgärder kopplade till fokusområdena som beskrivs nedan.

Nästa steg

Kunskapsinsamlingen och dialogarbetet har gjort det tydligt vilka områden som är extra angelägna att fokusera på under de kommande åren. Därför kommer åtgärderna i denna strategi att utgå ifrån följande områden:

- Jämlika förutsättningar för en meningsfull fritid
- Varierande former för idrott, motion och fritid
- Fysiska förutsättningar för en aktiv fritid
- Samverkan

Dessa olika fokusområden har en stark inbördes påverkan på varandra och samspelet mellan dem är viktigt för strategin i sin helhet och arbetet med att

skapa en aktiv, attraktiv och rörelserik kommun. Genom dialogsamtal har vi tagit fram mål och ansvarsområde för varje fokusområde. En separat handlingsplan, som antas politiskt tillsammans med strategin, bifogas med åtgärder och ansvarsfördelning för varje mål.

Strategin ska verka för att alla Eslövsbor ska ha tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter. Samtidigt ser vi att vissa grupper är underrepresenterade inom fritidslivet. För att minska dessa skillnader inriktar strategin sig särskilt på följande prioriterade grupper:

- Barn och unga, med särskilt fokus på unga tjejer (särskilt med utomeuropeisk bakgrund) och socioekonomiskt svaga grupper
- Nyanlända¹²
- Personer med funktionsnedsättningar
- Äldre

¹² Nyanländ: person som beviljats uppehållstillstånd som flykting eller av andra skyddsskäl. Det gäller också anhöriga till personer med sådan status.

Fokusområden

Jämlika förutsättningar för rörelse och aktivitet

Goda förutsättningar för en aktiv fritid och ett socialt deltagande är en viktig del av arbetet för en god folkhälsa i Eslöv. Utgångspunkten för arbetet med den fritidspolitiska strategin är att idrott och fritidsaktiviteter ska vara tillgängliga för alla på lika villkor. Samtidigt ökar klyftorna mellan människor i samhället, vilket inte minst reflekteras i idrotts- och fritidslivet där vissa grupper har sämre förutsättningar att delta. Därför behövs ett aktivt arbete med att skapa jämställda och jämlika förutsättningar för rörelse och aktivitet.

Flera studier visar på att andelen barn och unga som deltar i idrotts- och fritidsaktiviteter minskar med stigande ålder. Detta gäller särskilt tjejer, som ofta upplever att de har mindre tid, behöver fokusera mer på skolan och är mindre bekväma i idrottsmiljön. Vi ser även att det finns stora skillnader mellan olika grupper, där socioekonomiskt svaga grupper, nyanlända, äldre samt personer med funktionsnedsättningar generellt är mindre aktiva. Orsaker till detta kan vara mindre tid, ekonomiska hinder, brist på nätverk eller kunskap om hur man deltar eller att aktiviteterna inte upplevs som tillgängliga. Det är därför viktigt för Eslövs kommun att arbeta för att minska dessa hinder, och skapa goda förutsättningar för deltagande i fritidslivet, med särskild hänsyn till strategins prioriterade grupper.

Mål	Ansvarig nämnd
Skapa bättre förutsättningar för meningsfulla fritidsaktiviteter för: • Barn och unga, med särskilt fokus på unga tjejer och socioekonomiskt svaga grupper • Nyanlända barn och vuxna • Äldre • Personer med funktionsnedsättningar	Kultur- och fritidsnämnden, kommunstyrelsen, barn- och familjenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden
Verka för en bra geografisk spridning av fritidsaktiviteter i hela kommunen	Kultur- och fritidsnämnden

Varierande former för idrott, motion och fritid

Föreningslivet är det forum där de flesta barn och unga är aktiva på sin fritid. Utöver själva idrotten och motionen tillför föreningslivet viktiga sociala, demokratiska och kulturella värden som bidrar till ungas utveckling och deltagande i samhället. Samtidigt ser vi en trend där allt fler väljer att träna och aktivera sig utanför föreningslivet, och intresset för spontanidrott och egenorganiserad idrott växer. Utifrån dessa behov, behöver vi, tillsammans med föreningslivet, skapa utrymme för personer att delta i fritidsaktiviteter på olika sätt.

Organiserad idrott och föreningsliv

I Eslöv har vi ett rikt och aktivt föreningsliv som engagerar många, och som spelar en viktig roll i folkhälsoarbetet. Elitidrotten och den organiserade idrotten bidrar till att skapa ett större intresse för idrotten samt att inspirera och engagera nya generationer. Samtidigt växer intresset för breddidrott, och behovet av verksamheter utan tävling och krav på resultat ökar. Detta är viktigt för att kunna behålla fler inom föreningslivet och idrotten, så länge som möjligt vilket framförallt gäller för strategins prioriterade grupper (se s.10). Även Riksidrottsförbundet påpekar behovet av att utveckla och förändra föreningsverksamhet i takt med samhällsutvecklingen, och att hitta nya strukturer och former för att göra det enklare för fler att delta.

Eslövs kommun och föreningslivet behöver därför också hitta sätt att sänka trösklarna in till föreningsliv och skapa möjligheter för fler att vara med på olika sätt. (Exempel på detta skulle kunna vara prova-på-tillfällen, frivillig anmälan, motionsgrupper för olika åldrar.)

Möjligheter till egenorganiserad idrott och spontanidrott

Allt fler vill kunna välja när man vill aktivera sig samt var och med vem. Att skapa möjligheter för spontanidrott kan vara ett sätt att få fler i rörelse, skapa större social samvaro och nå grupper som inte är aktiva inom den traditionella föreningsidrotten. Spontanidrottsplatser fungerar ofta också som öppna mötesplatser där olika invånare kan träffas oavsett etnicitet, socioekonomi, ålder, fysiska förutsättningar eller kön.

Det är därför viktigt att utveckla vårt arbete med att skapa förutsättningar för spontanaktiviteter. Särskilt fokus bör läggas på tjejer och deras

spontanidrottande eftersom tidigare forskning visar att spontanidrottsmiljöer oftast domineras av pojkar/killar¹³.

Mål	Ansvarig nämnd
Stötta utvecklingen av breda och varierande former för idrott och fritidsaktiviteter	Kultur- och fritidsnämnden
Stötta idrottsföreningars utveckling i linje med RF-SISU Skånes "Strategi 2025"	Kultur- och fritidsnämnden
Utveckla arbetet med värdegrundsfrågor tillsammans med föreningar	Kultur- och fritidsnämnden
Uppmuntra föreningar att ta hänsyn till miljöaspekter i sin verksamhet	Kultur- och fritidsnämnden
Verka för att stötta elitidrott i Eslöv	Kommunstyrelsen
Stärka erbjudandet av öppna och trygga mötesplatser för barn och unga i kommunen	Kultur- och fritidsnämnden

¹³ Croner M (2017), *Tjejers villkor på spontanidrottsplatser*, SLU; Blomdahl. U, mfl. (2012), *Spontanidrott för vilka*, Unglivsstil; Fahlén, J (2007) *Näridrottsplatser och spontanidrott*, RF och Umeå universitet

Fysiska förutsättningar för en aktiv fritid

Den fysiska miljön har en direkt påverkan på folkhälsa, levnadsvanor och förutsättningar för rörelse och en aktiv fritid. Eslövs kommuns arbete med att skapa fysiska förutsättningar för en aktiv fritid innefattar allt från planering och tillgång till idrotts- och anläggningsytor, grön- och rekreationsområden och mötesplatser till utformning av utemiljö, bostadsområden och skolgårdar. Planering av dessa ytor påverkar även olika målgruppers möjlighet till och motivation för olika sorters rörelse och aktivitet. Ett socialt hållbart Eslöv behöver skapa platser för människor att mötas, utvecklas och motionera utifrån egna förutsättningar och önskemål. För att göra detta måste flera olika perspektiv beaktas.

En förutsättning för ett aktivt och rikt fritids- och föreningsliv är att det finns attraktiva och tillräckligt många anläggningar och ytor för rörelse och aktivitet. Med en växande befolkning vill Eslövs kommun att våra anläggningar och idrottsytor ska finnas till för alla och strävar efter att få fler i rörelse och aktiviteter. Därför måste det både finnas plats för egenorganiserad idrott och spontanidrott samtidigt som det finns utrymme för föreningsidrott och dess behov. Här ska särskild hänsyn även tas till strategins prioriterade grupper och föreningar.

I Eslövs översiktsplan 2035 uttrycks det att ”det behövs en helhetssyn för hur vi uppmuntrar till rörelse och spontan aktivitet i den fysiska planeringen”. Att bättra integrera rörelse och aktivitet i planering av bostads- och grönområden, utemiljöer och skolgårdar, samt samutnyttjande av dessa, är av stor vikt för att fler ska ha möjlighet att aktivera sig. Även tillgång till utegym och lekplatser kan vara en inledande väg till ökade fysiska aktiviteter. Detta perspektiv reflekteras i flera olika planer inom kommunen. Denna strategi syftar till att undersöka hur vi kan samarbeta inom kommunen och med föreningslivet kring detta, och skapa en helhetsbild av hur vi skapar fysiska förutsättningar för en aktiv fritid i kommunen. Som en del av detta arbete har vi använt oss av verktyget [Rörelsefaktor](#) som synliggör faktorer i den byggda miljön som påverkar fyra typer av rörelse (organiserad idrott, självorganiserad idrott, vardagsrörelse och aktiva transporter) och samspelet emellan dem. Åtgärder inom detta fokusområde har tagits fram med hjälp av verktyget. Aktiv transport är en viktig del för att skapa vardaglig rörelse i den fysiska miljön men detta behandlas i kommunens kommande trafikstrategi och har därför uteslutits här. Även tillgång till grön- och naturområden är en viktig friskfaktor för folkhälsa, men detta behandlas i kommunens kommande grönplan så det undantas här.

Mål	Ansvarig nämnd
Verka för att mark och ytor för idrott, motion och rekreation avsätts i tillräcklig utsträckning i den fysiska planeringen	Kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden
Utveckla metoder för att integrera rörelse och aktivitet i utformning av den fysiska miljön	Miljö- och samhällsbyggnad, Barn- och familjenämnden, kultur- och fritidsnämnden
Uppmuntra till vardagsrörelse	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Arbeta för att öka nyttjandegraden och samutnyttjandet av lokaler och anläggningar	Kultur- och fritidsnämnden, Barn- och familjenämnden
Involvera invånare och föreningar i utvecklingen av platser	Kultur- och fritidsnämnden, Kommunstyrelsen

Samverkan

Tillsammans har kommunen och föreningslivet stor potential att få fler aktiva på sin fritid. Inom kommunen jobbar vi redan på många olika sätt med att skapa förutsättningar för rörelse och en meningsfull fritid. Men vi behöver ta fram strukturer för samordning av arbetet inom fritidsområdet för att använda resurserna på ett effektivt sätt och nå ut till fler.

Samarbetet med den idéburna sektorn är en viktig komponent för att stärka och utveckla fritidsområdet. Den idéburna sektorn bidrar med fantastiskt engagemang, kunskap och verksamheter som kompletterar kommunens arbete med fritidsfrågor, och bidrar till både tillväxt och attraktivitet. För att stärka detta samarbete behöver vi se över våra strukturer/rutiner för samarbete och kommunikation med föreningslivet, och förankra detta i den kommunala organisationen. Detta arbete har redan påbörjats inom Överenskommelsen¹⁴ och kommer att utvecklas under de kommande åren.

Mål	Ansvarig nämnd
Samordna olika kompetenser och aktörer när det gäller folkhälsa inom idrotts- och fritidsområdet	Kultur- och fritidsnämnden
Stärka kommunens samarbete med föreningslivet i Eslöv	Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden
Stärka samarbetet mellan Fritidsbanken, föreningar, bostadsbolag och andra kommunala verksamheter	Kultur- och fritidsnämnden

¹⁴ Överenskommelse idéburen sektor, Eslöv: <https://eslov.se/kommun-politik/hallbar-utveckling/social-hallbarhet-folkhalsa/overenskommelse-ideburen-sektor/>

Uppföljning och utvärdering

Arbetet med den fritidspolitiska strategin kommer kontinuerligt att följas upp och rapporteras. Utifrån handlingsplanen formulerar en förvaltningsövergripande arbetsgrupp årliga prioriteringar som införlivas i varje berörd förvaltnings ordinarie budget och verksamhetsplanering. Särskild hänsyn ska tas till barn och ungas delaktighet i åtgärderna och rapporteras separat för varje åtgärd. Varje nämnd följer upp de åtgärder som de har ansvar för inom sina ordinarie uppföljning. Kultur och Fritid ansvarar för att koordinera strategins övergripande uppföljning och rapportera till kommunstyrelsen, övriga nämnder, föreningslivet och andra aktörer.

Strategin revideras vid behov men minst en gång inom den givna tidsperioden 2022-2030. Om den kommunala organisationen ändras under strategitiden flyttas ansvaret för strategins mål i enlighet med den nya organisationen. Handlingsplanen revideras vid behov.

**Ändring av beslutat sammanträdesdatum för
januari 2023**

10

KOF.2022.0108

2022-12-08
Susanne Jonasson
+4641362262
susanne.jonasson@eslov.se

Kultur- och fritidsnämnden

Ändring av beslutat sammanträdesdatum januari 2023

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden beslutade om sammanträdestider 2023 den 16 november 2022 § 105.

Beslutsunderlag

-

Beredning

Ändringen avser sammanträdet 18 januari, sammanträdet flyttas till den 26 januari 2023.

Förslag till beslut

- Kultur- och fritidsnämnden godkänner ändringen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Marcus Kulle
Förvaltningschef

Susanne Jonasson
Nämndsekreterare